

PYHÄJÄRVEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2019

TALOUSSUUNNITELMA 2020 - 2021

PYHÄJÄRVEN

CALLIO

MAANALAINEN MENESTYSTEKIJÄ

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	5
YLEISPERUSTELUT	6
VÄESTÖ JA TYÖVOIMA	20
TALOUSARVIO VUODELLE 2019	25
TALOUSARVION SITOVIIS	43
HALLINTOTOIMI	46
TARKASTUSLAUTAKUNTA	47
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	49
KAUPUNGINHALLITUS	50
YLEISHALLINTO	56
TYÖNTALO NAMO	66
ELINKEINOTOIMI	69
KEHITTÄMISHANKKEET	70
SELÄNNEPALVELUT	81
ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT	85
SIVISTYSLAUTAKUNTA	87
HALLINTO	91
VARHAISKASVATUS	92
PERUSOPETUS	96
TOISEN ASTEEN KOULUTUS	97
KANSALAIPOISTO	98
VAPAA-AIKA	99
TEKNINEN LAUTAKUNTA	104
YHDYSKUNTATEKNIikka	106
TILAPALVELUT	107
TYÖPAJA	109
RUOKAHUOLTO	110
PALO- JA PELASTUSTOIMI	112
TULOSLASKELMA, ULKOISET	113
TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET	114
RAHOITUSLASKELMA	116
RAHOITUKSEN TUNNUSLUKUJA	117
INVESTOINNIT 2019 – 2021	118

TYTÄRYHTIÖT	125
PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY	125
KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI	129
PYHÄNET OY	133
PYHÄSALMEN LIIKETALO	136
PYHÄSALMEN LENTOKENTTÄ OY	138
PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY	139
PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY	142
PYHÄJÄRVEN TORIPIHA ASUNTO OY	145

PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2019 JA TALOUSSUUNNITELMA 2020 – 2021

Kaupunginvaltuusto 10.12.2018 § 94

Jukka Tikanmäki
puheenjohtaja

Kirsti Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

Pauliaukusti Haapanen
pöytäkirjantarkastaja

Jorma Leskinen
pöytäkirjantarkastaja

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2019 tuo merkittäviä muutoksia Pyhjärven kaupunkikonsernin toimintaan. Toimialan kannalta suurimpana asiana on selvyden saaminen viimeistään vuoden 2019 keväällä valtakunnan maakunta- ja soteuudistuksen tulevaisuudesta. Sekä uudistuksen toteutumisella että lykkääntymisellä tulee olemaan suuret vaikutukset Pyhjärvelle. Suurimpina haasteina sote-ratkaisussa tulevat olemaan Pyhjärven lähipalvelut, paikalliset työllisyysvaikutukset ja valinnanvapauden toteutuminen paikkakunnalla. Sote-palvelujen rahoitusvas-
tuun säilyessä taas suurimman haasteen muodostavat edellä mainittujen seikkojen lisäksi palvelujen kustannuskehitys ja kaupunkitalouden kantokyky.

Pyhjärven uusi strategian 2030 tavoitteiden jalkauttamisen kannalta vuoden 2019 talousarvio ja vuosien 2020-2021 taloussuunnitelma on ensimmäinen konkreettinen koetinkivi. Sekä kaupungin hallintokunnat että tytäryhtiöt ovat käyttäneet heille delegoitua valtaa valmistella strategian jalkauttamisen kannalta keskeiset toimenpiteet ja mittarit sekä vuodelle 2019 että monesti paljon pidemmillekin ajanjaksoille. Vuoden 2019 tilinpäätös tulee olemaan erittäin merkittävä strategian seurannan ja arvioinnin kannalta.

Kesällä 2018 hyväksytyn kaupungin talouden tasapainotusohjelman mukaiset toimenpiteet on saatu omien hallintokuntien osalta kiitettävästi toteutusvaiheeseen. Sitä vastoin PPKY Selänteen tekemät toimenpiteet ovat yhä jääneet liian vaatimattomiksi. Onkin erittäin perusteltua vaatia vuodesta 2019 ensimmäistä, jona peruspalvelukuntayhtymän oma talousarvio ei ylitä. Kaupungin vuosikate jää negatiiviseksi n. 850.000 euroa, koko talousarvion painuessa alijäämäiseksi n. 2,5 miljoonaa euroa. Suurimmat syyt tulokunnan laskuun ovat tasapainotuksen vaillinaisuus sote-kustannuksissa, yleiskorotukset henkilöstökuluissa sekä verotulojen ennakoitua heikommassa kehityksessä.

Kaupungin toimintakuluja on saatu n. 1,5 miljoonaa karsittua vuoden 2018 muutettuun talousarvioon verrattuna ja noin 0,5 miljoonaa vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna. Kulujen karsimisen lisäksi myös tulojen lisääminen on tunnettu lääke talouden vinoutumaan. Verotulopohjan laajentaminen erityisesti tuulivoimarakentamisen kautta onkin yksi keskeisistä tavoitteista lähivuosina. Yhteenvetona voidaan todeta, että myös tasapainotusohjelman jatkovalmistelu on välttämätöntä kantokyvyn turvaamiseksi. Ensimmäinen velvollisuus meillä on saattaa päätetyt palvelurakennemuutokset kokonaisvaltaisesti täytäntöön.

Kaupungin lainakanta kasvaa nettona n. 3,0 miljoonaa euroa, koko lainakannan ollen vuoden lopussa noin 26,1 milj. euroa (4.922 e/asukas). Kaupungin nettoinvestoinnit ovat n. 2,3 miljoonaa euroa. Suurimpana yksittäisenä investointina Keskuskoulun remontti, jossa mm. tehdään Pyhjärven 5.- ja 6.-luokkalaisten yhden alakoulun mallin edellyttämät modernit opetustilat entisen kirjaston tiloihin. Kirjasto- ja monitoimitalon tulevaan investointiin varaudutaan suunnittelumäärärahan varaamisella, rakentamisen tapahtuessa vuosina 2020 - 2021.

Pyhäsalmen kaivoksen hiipumisesta johtuva ennakoidun rakennemuutoksen hallinta (ERM) jatkuu. Kaivos-yhtiö on luovuttanut Calliolle ensioikeudet kaikkeen alueen ja infran uusiokäyttöön. Pyhjärven Callio (Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy) on saanut useita uusiokäytön muotoja kehittäviä hankkeita käyntiin ja ensimmäiset vuokrasopimukset ja liiketoiminnan alkamaan. Yrityslähtöiset toimenpiteet ajavat kaiken muun edelle. Kaivosyhtiön ilmoittama ns. marginaalimalmien louhinta tuo hieman tarvittua pelivaraa uusiokäytön kokonaisuuden kehittämiseksi. Tämä antaa erityisesti energiavarastolle (Pyhäsalmi PHES) lisää aikaa, jona energiamarkkinat reagoivat kasvavaan tuulivoimatuotantoon sekä etenevään liikenteen ja teollisuuden sähköistymiseen.

Tulokselliseen kaupunkikonsernin toimintaa kuuluu, että kaikki yhtiöt ovat aktiivisesti mukana jalkauttamassa strategisia tavoitteita. Viime vuosina omaksuttu aktiivisen konserniajattelun malli on tuottanut hyviä tuloksia. Yhtiöt ovat oman asiantuntevan johtonsa ja henkilöstönsä kautta todellisia tuloksentekijöitä. Vuosi 2019 ei tuo uusia suuria investointeja tai järjestelyitä, mutta aktiivinen ja monipuolinen perustyö korostuu sitäkin enemmän.

Suurten valtakunnallisten reformien ja alueellisten rakennemuutosten keskellä jatkuvuus ja sitoutuneisuus kehitystyössä korostuu. Elinkeinojen kehittäminen, tuloksekas työllisyydenhoito, hyvät ja monipuoliset peruspalvelut sekä viihtyisät elinympäristöt pitävät yhä sisällään perusainekset Pyhjärven veto- ja pitovoimalle. Vuosi 2019 on myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemavuosi, jonka aikana panostamme oman Pyhjärvi-mallimme valmisteluun. Haluamme profiloitua maailman onnellisempana heimona, kaupunkistrategiamme viitoittamalla tiellä. Onneksi meillä Pyhjärvellä riittää malttia voimistua, uusin silmin.

Henrik Kiviniemi, vt. kaupunginjohtaja

YLEISPERUSTELUT

Talouden suhdannenäkymät vuosina 2018 - 2020

Kuluvasta vuodesta on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi, sillä talouskasvun ennakoidaan kiihtyvän vielä hieman viimevuotisesta. Suomen talouden kasvu hidastuu kuitenkin selvästi noin 1½ prosentin vuosikasvuihin tulevana vuosina. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021 – 2022 talouskasvun arvioidaan palaavan potentiaalisen tuotannon kasvuvauhtiin eli noin prosenttiin. Historiaan nähden keskipitkälle aikavälille odotettu kasvu on hidasta, mikä johtuu talouden rakenteellisista tekijöistä.

Työllisyyden kasvu on alkuvuoden 2018 aikana ollut jopa nopeampaa kuin mitä taloudellisen aktiviteetin perusteella voisi olettaa. Työllisiä on tällä hetkellä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Talouskasvun hidastuminen tulee hidastamaan myös työllisyyden kasvua.

Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Suhdanneluonteinen julkisen talouden vahvistuminen ei kuitenkaan turvaa kestävästä julkisen talouden rahoitusta pitkällä aikavälillä.

Maailmantalouden kasvu taittumassa

Korkeasuhdanne maailmantaloudessa jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe on jo takana. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Työttömyys on kuitenkin vähenemässä ja kuluttajien luottamus on vahvaa. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana, mutta pohjainflaatio on vielä hidasta. Lyhyet markkinakorot ovat vielä negatiivisia, mutta niiden odotetaan nousevan.

Yhdysvaltain talous kasvaa nopeasti, ja työttömyys on erittäin vähäistä. Yksityinen kulutus on kannatellut maan talouskasvua. Inflaatio on kiihtymässä työllisyyden ja kulutuksen kasvun ansiosta, ja keskuspankin odotetaan jatkavan rahapolitiikan kiristämistä.

Maailmankaupan kasvu hidastuu ennustejaksolla. Erityisesti euroalueella kasvu jää vaatimatomaksi. Maailmankaupan kasvua tukevat kehittyvät maat. Öljyn hinta on noussut kuluvan vuoden aikana myönteisen talouskehityksen tuloksena, mutta viime kuukausina kehitys on ollut vaihtelevampaa. Lähivuosina öljyn hinta nousee tuotantorajoitteiden ja vahvan kysynnän takia. Raaka-aineiden hinnat ovat kehittyneet vaihtelevasti alkuvuoden aikana ja nousevat maltillisesti ennusteperiodilla.

Työllisyys noussut ennätyslukemiin

Vuonna 2018 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 3,0 %. Yritysten tuotanto-odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myynti-odotukset ovat kohentuneet. Toisaalta kasvun rajoitteistakin on viitteitä, sillä teollisuuden uusien tilausten arvo supistui tammi-kesäkuussa 4,5 % vuodentakaisesta. Lisäksi yritykset kertovat kyselytutkimuksissa pulan ammattitaitoisesta työvoimasta ja myös tuotantokapasiteetista yleistyneen.

Työllisten määrä on noussut korkealle tasolle. Työllisyysasteen trendi ylitti kesäkuussa vuoden 2008 suhdannehuipun lukemat ja on nyt 71,8 %. Vahvana jatkuva talouskasvu nostaa v. 2018 työllisten määrän 2,6 % edellisvuotta korkeammaksi. Työllisyyden kasvu jatkuu nopeana koko ennustejaksen ajan ja työllisyysaste nousee 73 prosenttiin v. 2020.

Työttömyys on alkuvuonna laskenut nopeasti koko maassa ja kaikissa ikäryhmissä Työllisyyden nopean kasvun vetämänä työttömien määrä vähenee tänä vuonna selvästi edellisvuotta enemmän. Ennuste koko vuoden 2018 työttömyysasteeksi on 7,4 %. Suotuisa kehitys jatkuu ja työttömyys vähenee tasaisesti ennustejaksolla. Vuonna 2020 työttömyysasteen ennustetaan olevan 6,6 %.

Vuonna 2018 työllisyyden ja ansiotason nousu kiihdyttää yksityisen kulutuksen kasvua. Tästä syystä myös BKT:n kasvu nopeutuu viime vuodesta. Myös yksityisten investointien kasvu jatkuu ja tukee BKT:n kasvua, kun erityisesti asuinrakentaminen kasvaa ripeästi. Kotimaisen kysynnän talouskasvua tukeva vaikutus kasvaa samalla, kun nettoviennin merkitys talouskasvulle pienenee tuonnin kasvun jatkuessa vahvana.

Kuluttajahinnat nousevat v. 2018 laajasti eri hyödykeryhmissä ja inflaatio kiihtyy 1,1 prosenttiin. Inflaatiota nostavat lähinnä palvelu-, elintarvike- ja energiahintojen nousu. Verojen nousu kiihdyttää inflaatiota yli 0,3 prosenttiyksikköä.

Vuonna 2019 talouskasvu hidastuu 1,7 prosenttiin. Merkittävin yksittäinen talouskasvua hidastava tekijä on rakennusinvestointien supistuminen. Rakennusinvestointien arvioidaan vähenevän lähivuosina, koska asuntotuotanto on noussut poikkeuksellisen korkealle tasolle. Lisäksi monet liikerakennushankkeet ovat valmistumassa. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on laskenut tammi-toukokuussa yli 10 % viime vuoteen verrattuna.

Vuonna 2019 kovin investointivaihe on ohitettu. Yksityisten investointien kasvu jatkuu, mutta aiempaa hitaampana. Suomessa on suunnitteilla useita erittäin mittavia investointihankkeita erityisesti metsäteollisuudessa. Jonkin näistä hankkeista oletetaan käynnistyvän ennustejaksolla. Työllisyyden kasvun arvioidaan vauhdittavan investointeja myös teknologiaan ja koulutukseen. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan investointien ennustetaan kasvavan noin viiden prosentin vuosivauhtia.

Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tukee ansiotason nousun lisäksi työllisyyden koheneminen. Palkkasumma nousee 3,5 % ja pitää yllä kotitalouden käytettävissä olevien tulojen nopeaa kasvua. Reaalisesti kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kasvu kuitenkin hidastuu, kun inflaatio kiihtyy. Tästä syystä myös yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu v. 2019.

Maailmankaupan vahva kasvu luo hyvät näkymät Suomen viennille v. 2019. Nettovienti pysyy kasvua tukevana koko ennustejaksolla, vaikka tuotantopanosten tuonti kasvaakin. Metsäteollisuuden investoinnit näkyvät jo viennissä. Metsäteollisuuden suhteellisesti alhainen tuontipannosten osuus kohentaa nettoviennin kasvuvaiikutusta. Tuontia kasvattaa tuotantopanosten kysynnän lisäksi myös kotimainen investointi- ja kulutuskysyntä.

Kuntatalous vahvistui edelleen vuonna 2017

Tilastokeskuksen kesäkuun alussa julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous (peruskunnat ja kuntayhtymät) vahvistui selvästi vuonna 2017. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu toimintakate oli vuonna 2017 noin -27,4 mrd. euroa, ja se vahvistui edellisvuodesta 1,1 prosenttia. Kuntatalouden yhteenlaskettu vuosikate oli 3,9 mrd. euroa vuonna 2017, ja se vahvistui noin 540 milj. euroa edellisvuodesta. Kuntatalouden tilikauden tulos oli noin 1,3 mrd. euroa positiivinen, ja se parani edellisvuodesta noin 200 milj. eurolla. Vuosikate riitti myös edellisvuoden tapaan kattamaan poistot ja arvonalentumiset sekä nettoinvestoinnit. Kuntatalouden vuosikatteen vahvistuminen perustui ennen kaikkea peruskuntien vuosikatteen vahvistumiseen, sillä kuntayhtymien vuosikate heikkeni vuonna 2017 noin 30 milj. euroa. Kuntatalouden vahvistumista selittää ennen kaikkea toimintamenojen mallinen kasvu sekä verotulojen kasvun nopeutuminen.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit olivat vuonna 2017 hieman yli 3,4 mrd. euroa, josta peruskuntien osuus oli noin 2,4 mrd. euroa ja kuntayhtymien osuus noin 1,05 mrd. euroa. Vuoteen 2016 verrattuna investoinnit kasvoivat noin 180 milj. euroa eli 5,6 prosenttia. Investointien kasvua selittää ennen kaikkea sairaanhoitopiirien investointien kasvu.

Kuntatalouden lainakanta kasvoi vuoden 2016 noin 18,1 mrd. eurosta noin 18,4 mrd. euroon. Lainakannan kasvu perustui pääosin kuntayhtymien kasvaneeseen lainanottoon.

Kuntatalouden yleinen vahvistuminen vuonna 2017 näkyy selvästi myös kuntakonsernien tilinpäätöksissä: kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui selvästi ja taseen kertynyt ylijäämä kasvoi edelleen. Vuosikate oli positiivinen kaikilla kuntakonserneilla. Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus oli 78,7 prosenttia ja omavaraisuusaste 43,3 prosenttia. Nämä tunnusluvut ovat kuitenkin huomattavasti heikommat kuin peruskunnilla ja konsernitasolla heikommat kuin vuonna 2016. Kuntien takausvastuut ovat kasvaneet ja ovat jo yli 8 mrd. euroa.

... mutta kuntien väliset erot pysyivät suurina

Kuntien vuosikate oli noin 3,27 mrd. euroa. Se riitti kattamaan poistot ja oli lähes miljardi euroa nettoinvestointeja korkeammalla tasolla. Edellisvuoteen verrattuna kuntien vuosikate parani noin 570 milj. euroa. Nykyisen kirjanpitoikäntäntöän aikana, vuodesta 1997 lähtien, kuntien vuosikate ei ole koskaan ollut yhtä vahva. Vuosikate vahvistui selvästi kaikissa kuntakokoryhmissä. Eniten vuosikate parani yli 100 000 asukkaan ryhmässä, ja maakunnittain tarkasteltuna eniten Uudellamaalla, Päijät-Hämeessä, Pohjois-Karjalassa ja Keski-Pohjanmaalla. Erot kuntien välillä säilyivät kuitenkin suurina, ja osassa kuntia taloudelliset haasteet jatkuivat edelleen.

Tilikauden tulos oli vuonna 2017 negatiivinen 51 kunnalla. Vuosikate oli negatiivinen neljässä kunnassa (14 kunnassa vuonna 2016). Yhteensä 53 kunnassa vuosikate ei riittänyt kattamaan poistoja, kun vastaava luku oli 100 kuntaa vuonna 2016 ja 116 kuntaa vuonna 2015. Vuosikate-poistot -mittarilla kunnista noin 82 prosenttia oli vuonna 2017 taloudeltaan tasapainossa.

Vuoden 2017 ennakkollisten tilinpäätöstietojen perusteella yhteensä 23 kunnalla olisi taseessa kertynyttä alijäämää ja näistä 18 kunnalla oli sitä myös vuonna 2015. Näistä kunnista valtaosa on alle 10 000 asukkaan kuntia. Kertynyttä alijäämää on yli 500 euroa/asukas yhteensä viidellä kunnalla, kun vuotta aikaisemmin tällaisia kuntia oli kahdeksan.

Valtion toimenpiteet vuonna 2019 – kustannustenjaon tarkistus alentaa valtionosuutta

Kokonaisuutena valtionapuihin kunnille osoitetaan ensi vuoden talousarvioesityksessä 10,5 mrd. euroa, josta laskennallisten valtionosuudet ovat 9,5 mrd. euroa. Valtionavut vähenevät 3 prosenttia vuodesta 2018.

Valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyvien toimenpiteiden arvioidaan yhteensä heikentävän kuntataloutta 254 milj. euroa vuoteen 2018 verrattuna. Tästä suuri osa selittyy negatiivisella kuntien ja valtion välisellä kustannustenjaon tarkistuksella.

Valtio kohdistaa vuonna 2019 lisämäärärahaa lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotihoitoon 15 milj. euroa ja 1 milj. euroa vanhusten kotihoitoon. Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin osoitetaan 40 milj. euroa. Lukiokoulutuksen uudistamiseen, uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen osoitetaan yli 10 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa valtionavustuksia. Avustuksen tavoitteena on pienentää ryhmäkokoja ja palkata lisähenkilöstöä haasteellisilla alueilla toimiviin päiväkoteihin. Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa.

Hallitusohjelman liitteen 6 mukaisten toimenpiteiden, joista merkittävimpiä ovat erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, omais- ja perhehoidon kehittäminen ja vanhuspalvelujen laatusuositus, toimeenpano jatkuu vuonna 2019. Näihin liittyen peruspalvelujen valtionosuuteen tehdään toimenpiteiden arvioituja säästöjä vastaavat vähennykset. Säästöjen toteutuminen riippuu kuntien ja kuntayhtymien ratkaisuksista sekä mahdollisuuksista toteuttaa säästöjä aikaansaavia uudistuksia. Valtionosuuksia alentaa 213 milj. eurolla valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka tehdään vuoden 2016 tilastotietojen perusteella. Indeksikorotuksen jäädytys vähentää 91 milj. eurolla peruspalvelujen valtionosuutta ja 14 milj. eurolla opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan kunnille maksettavia valtionosuuksia.

Kevään julkisen talouden suunnitelman mukaisesti kuntatalouden kannustinjärjestelmien valmistelua jatketaan. Vuoden 2019 talousarvioesitykseen sisältyy 30 milj. euron siirto peruspalvelujen valtionosuudesta kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Ensi vaiheessa avustuksia on tarkoitus myöntää kunnille ja kuntayhtymille etenkin henkilöstö- ja taloushallinnon digitalisointiin.

Kuntatalous heikkenee toimintamenojen kasvun nopeutuessa

Kuntatalous heikkenee vuonna 2018 hieman edellisvuodesta toimintamenojen kasvun nopeutuessa ja verotulojen kasvun hidastuessa. Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa kuluvana vuonna huomattavasti kevään 2018 kuntatalousohjelmassa esitettyä heikommaksi. Suotuisasta suhdannetilanteesta huolimatta kuntien verotulojen kehitys jää likimain viime vuoden tasolle eli lähes 600 milj. euroa pienemmäksi kuin keväällä arvioitiin. Kunnallisveron kertymää pienentävät erityisesti tämän vuoden joulukuussa maksettavat poikkeuksellisen suuret ennakonpalautukset.

Henkilöstömenot kääntyvät puolestaan neljän vuoden supistumisen jälkeen maltilliseen kasvuun muun muassa ansiotason nousun seurauksena. Niitä kasvattaa myös tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän kustannusvaikutus, joka kohdistuu vuodelle 2018.

Vuonna 2019 kuntatalouden tilikauden tuloksen arvioidaan hieman paranevan, ja myös vuosikate vahvistuu hieman kuluva vuodesta. Toimintamenoja kasvattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen kasvun lisäksi kunta-alan palkankorotukset ja kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen. Kuntatalouden tulot kasvavat vuonna 2019 menoja nopeammin, kun vuoden 2018 verotulokertymää alentavat tekijät poistuvat.

Lisäksi Valmis-järjestelmän käyttöönotto Verohallinnossa lisää kertaluontoisesti verotulokertymää vuonna 2018. Kuntatalouden nettoinvestoinnit pysyvät lähivuosina korkealla tasolla. Nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja, ja lisäksi sairaalarakentaminen on vilkasta.

Kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta pysyy kehitysarviossa negatiivisena vuoteen 2020 saakka. Sen jälkeen maakunta- ja sote-uudistus pienentää kuntatalouden menopaineita, ja kuntatalouden velkaantumisen arvioidaan taittuvan.

Hallitus on asettanut rahoitusasemaa koskevat tavoitteet julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon nettoluotonantoa koskeva tavoite on korkeintaan 0,5 prosentin alijäämä suhteessa kokonaistuotantoon vuonna 2019. Ennuste nettoluotonannosta on -0,3 % suhteessa BKT:hen, joten tämä tavoite ollaan saavuttamassa.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntataloutta heikentävä vuonna 2018

Valtion toimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan nettomääräisesti noin 129 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2018. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat muun muassa erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kuntatalouteen vaikuttavat vuonna 2018 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset, kuten kuntien työvoimakustannuksia alentava kilpailukykysojimus.

Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ovat yhteensä 10,59 mrd. euroa vuonna 2018, ja ne lisääntyvät edellisestä vuodesta noin 0,1 prosenttia. Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 8 458 milj. euroa, joka on noin 140 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuuden vähenemiseen vaikuttavat eniten kilpailukykysojimukseseen liittyvän vähennyksen kasvu 119 milj. eurolla, sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka vähentää valtionosuutta 177 milj. euroa.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun ehdotetaan talousarvioesityksessä 180,5 milj. euroa. Määrärahoista 130 milj. euroa kohdennetaan maakuntien ja soten ICT-valmisteluun: maakuntien ICT-palvelukeskuksen, maakuntien tietohallinnon valmisteluun, alueellisiin ICT-tukitoimiin sekä yhteisiin investointeihin. Maakuntien esivalmisteluun ja väliaikaisille valmisteluelimille osoitetaan rahoitusta 40 milj. euroa.

Kuntatalous vahvistui edelleen myös konsernitasolla

Kuntatalouden yleinen vahvistuminen vuonna 2017 näkyy selvästi myös kuntakonsernien tilinpäätöksissä: kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate vahvistui selvästi ja taseen kertynyt ylijäämä kasvoi edelleen.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli noin 5,91 mrd. euroa eli 1 078 euroa/asukas, parannusta vuoteen 2016 oli yli 0,6 mrd. euroa. Vuosikate oli positiivinen kaikilla konserneilla, kun vuonna 2016 se oli negatiivinen viidellä konsernilla. Vuosikate riitti 255 konsernilla poistojen ja 154 konsernilla nettoinvestointien kattamiseen. Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2017 lopussa noin 34,62 mrd. euroa eli 1 078 euroa/asukas. Lainakanta kasvoi hieman yli 0,90 mrd. euroa eli 2,7 prosenttia. Vuonna 2017 kuntakonsernien nettoinvestointitaso oli noin 5,83 mrd. euroa. Investoinnit kasvoivat hieman suhteessa edellisvuoteen. Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus oli 79 prosenttia ja omavaraisuusaste 43 prosenttia. Luvut ovat huomattavasti heikommät kuin peruskunnilla ja konsernitasollakin heikommät kuin vuonna 2016.

Lukuja vertailtaessa on kuitenkin otettava huomioon, että kunnat eivät ole vastuussa kaikista kuntakonsernien lainoista samalla tavalla kuin omista lainoistaan. Osakeyhtiön konkurssissa osakkeenomistaja menettää sijoitetun pääomansa, mutta ei ole vastuussa yhtiön lainoista, ellei kunta ole näitä taannut tai yhtiölle lainannut.

Kuntien takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta (jäljellä oleva summa) jatkoi kasvamistaan vuonna 2017. Takaukset kasvoivat 8,03 mrd. eurosta 8,56 mrd. euroon eli 6,6 prosenttia. Tämän lisäksi takaukset muiden puolesta olivat 1,16 mrd. euroa.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli peräti 1,85 mrd. euroa positiivinen. Edellisten tilikausien yli-/alijäämät huomioiden konserneilla oli yhteenlaskettuna taseeseen kertynyttä ylijäämää noin 12,31 mrd. euroa (2.245 euroa/asukas). Kuntakonsernien taseeseen kertyneen ylijäämän määrä on kasvanut huomattavasti viime vuosina, sillä vielä vuonna 2014 kuntakonserneilla oli kertynyttä ylijäämää noin 5,77 mrd. euroa (1 060 euroa/asukas).

Tilikausi oli alijäämäinen 44 kuntakonsernilla. Tilinpäätöstietojen perusteella 26 konsernilla oli taseessa kertynyttä alijäämää yhteensä noin 63,7 milj. euroa. Sekä alijäämäisten konsernien määrä, että taseeseen kertyneen alijäämän määrä on kuitenkin laskenut viime vuosina selvästi, sillä vielä vuonna 2014 alijäämäisiä konserneja oli 103, joiden yhteenlaskettu alijäämä oli noin 770 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli kuntakonserneilla noin -0,42 mrd. euroa negatiivinen (-77 euroa/asukas), vaikka se oli 143 konsernilla positiivinen.

Rahavirran negatiivinen määrä ilmaisee, että menoja on jouduttu kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla uutta lainaa.

Tarkasteltaessa kuntakonserneja kuntakokoryhmittäin, korostuu yli 100 000 asukkaan kuntien asema ja vaikutus. Kuntakonsernien vuosikatteesta yli 50 prosenttia, taseen kertyneestä ylijäämästä noin 66 prosenttia, lainakannasta noin 50 prosenttia, nettoinvestoinneista noin 53 prosenttia ja tilikauden tuloksesta noin 61 prosenttia tulee tästä kuntakokoryhmästä. Toimintakatteesta yli 100 000 asukkaan kuntakonsernien osuus on kuitenkin vain noin 35 prosenttia. Tämä johtuu osittain siitä, että toimintatuloista tästä kuntakokoryhmästä tulee noin 43 prosenttia. Maakunnittain tarkasteltuna Uusimaa erottuu noin 30 prosentin osuuksilla kuntakonsernien keskeisistä talouden tunnusluvuista.

Kuntakonsernit ovat voineet vuodesta 2017 lukien päätyä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevia kuntia koskevaan arviointimenettelyyn (ns. kriisikuntamenettely). Vuosien 2016 ja 2017 tilinpäätöstietojen perusteella arviointimenettelyn tunnusluvut täyttäviä kuntakonserneja oli kolme: Jämijärven kunta, Teuvan kunta ja Ähtärin kaupunki täyttävät edelleen alijäämäkriteerin (yli -500 euroa/asukas ja yli -1 000 euroa/asukas). Kaikki kolme tunnusluvut täyttävää kuntaa olivat kuitenkin arviointimenettelyssä jo vuonna 2017, joten vuonna 2018 ei aloiteta yhtään uutta arviointimenettelyä.

Vero- ja maksuperustemuutosten sekä valtionosuuksien vaikutus kuntatalouteen

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2019 hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksiin muutosta vastaavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisverotuottoa 155 milj. eurolla vuonna 2019. Työtulovähennystä korotetaan ja sen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 19 milj. eurolla vuonna 2019. Perusvähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 54 milj. eurolla vuonna 2019. Valtion- ja kunnallisverotuksen eläkevähennyksen korottaminen pienentää kuntien verotuottoa yhteensä arviolta 7 milj. eurolla vuonna 2019.

Työasuntovähennyksen enimmäismäärää korotetaan nykyisestä 250 eurosta 450 euroon. Toimenpiteen arvioidaan pienentävän verotuottoja noin 3 milj. euroa vuodesta 2019 alkaen, josta kuntien osuus on 2 milj. euroa. Asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatketaan hallitusohjelman mukaisesti siten, että vuonna 2019 asuntolainan korkoista on vähennyskelpoista 25 prosenttia. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 13 milj. eurolla. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien verotulomenetykset kompensoidaan täysimääräisesti.

Yhteisövero

Elinkeinoverolain korkovähennysrajoitusta koskevaa sääntelyä muutetaan vuodesta 2019 alkaen syksyllä 2018 annettavan hallituksen esityksen mukaisesti. Tämän arvioidaan lisäävän yhteisöveron tuottoa vuonna 2019 noin 10 milj. eurolla, josta kuntien osuus on 3 milj. euroa. Toimenpiteellä ei kuitenkaan ole vaikutusta kuntien verotuottoon, sillä kuntien osuutta yhteisöveron jako-osuudesta alennetaan verotuoton lisäystä vastaavasti.

Valtionosuudet, Valtiovarainministeriön hallinnonala

Kuntien peruspalveluiden valtionosuuteen ehdotetaan noin 8 491 milj. euroa, joka on 86 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Eniten valtionosuutta vähentää valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus koskien vuotta 2016. Kustannustenjaon tarkistus vähentää valtionosuutta 213,4 milj. euroa. Valtionosuutta vähentävät lisäksi muun muassa hallitusohjelman liitteen 6 mukaiset esitykset kuntien tehtävien vähentämisestä: erikoissairaanhoidon alueellinen keskittäminen, vanhuspalveluiden laatusuositus, omais- ja perhehoidon kehittämisestä seuraava säästö kuntien menoissa sekä varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen muutos. Nämä kuntien tehtäviä vähentävät toimenpiteet vähentävät valtionosuutta noin 32,8 milj. euroa verrattuna vuoden 2018 talousarvioon. Lisäksi kilpailukyky-sopimukseen liittyvä valtionosuudenvähennys kasvaa 29,5 milj. eurolla vuoden 2018 talousarviosta. Valtionosuutta vähentää myös 30 milj. euron siirto kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmään. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Julkisen talouden suunnitelman 2019—2022 mukaista 10 milj. euron siirtoa kriisikuntien harkinnanvaraiseen yhdistymisavustukseen ei esitetä, koska vuodelle 2019 ei ole tulossa yhtään kuntaliitosta. Valtionosuudesta on tarkoitus käyttää 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen.

Julkisen talouden suunnitelman 2019—2022 mukaan kustannustenjaon tarkistuksesta johtuva kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen ylimääräinen leikkaus koskien vuotta 2016 kompensoidaan kunnille vuonna 2020. Samassa yhteydessä kompensoidaan myös vuosien 2017—2019 ylimääräinen lomarahaleikkaus. Yhteensä kompensaatio on siten 237 milj. euroa. Valtionosuutta lisäävät suhteessa vuoden 2018 talousarvioon muun muassa kuntien verotulomenetysten kompensaatio 224 milj. eurolla, asukasluvun ja laskentatekijöiden muutos 25,2 milj. eurolla sekä 15 milj. euron lisäys lastensuojeluun ja lapsiperheiden kotiapuun ja 1 milj. euron lisäys vanhusten kotihoitoon ja veteraanien kotiin vietäviin palveluihin.

Valtionosuusprosentti vuodelle 2019 on 25,37 prosenttia. Muutoksessa on otettu lisäyksenä huomioon 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuus on 100 prosenttia.

Valtionosuudet, Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

Rintamaveteraanien kotona asumista tukeviin palveluihin ehdotetaan 40 milj. euron lisämääräraha vuonna 2019. Pitkäaikaistyöttömien määräraikaista eläketukea jatketaan. Vuoden 2018 ensimmäisessä lisätaloussarviossa myönnettiin valinnanvapauspilotteihin 100 milj. euron valtuus. Mikäli vuoden 2018 valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2019.

Valtionosuudet, Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

Uusi lukiolaki tulee voimaan 1.8.2019. Lain tavoitteena on lisätä lukiokoulutuksen vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle. Opintojen rakenne mahdollistaa entistä joustavamman opetuksen järjestämisen ja aiempaa laajempien oppiainerajat ylittävien opintokokonaisuuksien tarjoamisen. Lukiolaisten tuki ja ohjaus vahvistuvat ja korkeakoulu- ja työelämäyhteistyö sekä kansainvälisyys lisääntyvät. Ylioppilaskokeiden uusimisrajoitus poistuu.

Vuonna 2019 lukiolain uudistamisesta aiheutuviin kustannuksiin osoitetaan 0,4 milj. euroa. Lisäksi uuden lukiolain toimeenpanoon ja lukiokoulutuksen laadun kehittämiseen ehdotetaan 10 milj. euroa. Valtionosuus uudistuksen kustannuksista on 100 prosenttia.

Varhaiskasvatuksen tasa-arvon ja osallistumisasteen edistämiseen kohdennetaan 10 milj. euroa vuonna 2019. Avustuksen tavoitteena on pienentää ryhmäkokoja ja palkata lisähenkilöstöä haasteellisilla alueilla toimiviin päiväkoteihin. Kokeilua viisivuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta jatketaan, ja siihen kohdistetaan 5 milj. euroa vuonna 2019. Liikkuva koulu ja Liikkuva opiskelu -toimintaan ehdotetaan 2,8 milj. euroa vuonna 2019. Ammatillisen koulutuksen uudistuksen toimeenpanoa jatketaan. Sitä tuetaan edelleen 15 milj. eurolla vuonna 2019. Ammattikorkeakoulujen TKI-toiminnan vahvistamiseen ehdotetaan 5 milj. euroa vuonna 2019. Hallitusohjelman mukaisesti opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotusta vuodelle 2019.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Oheinen taulukko sisältää kaikki talousarvioesitykseen sisältyvät valtion toimenpiteet, joilla on vaikutusta kuntatalouteen. Valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti noin 254 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2019. Valtionosuusindeksin jäädytys ja kustannustenjaon tarkistus ovat merkittävimmät kuntataloutta heikentävät valtion toimenpiteet. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat muun muassa erikoissairaanhoidon alueellisen järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kunnat voivat kuitenkin omilla päätöksillään vaikuttaa merkittävästi siihen, miten näiden toimien vaikutukset realisoituvat.

Kuntatalouteen vaikuttavat vuonna 2019 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset, kuten kuntien työvoimakustannuksia alentava kilpailukyky sopimus

Sote- ja maakuntaudistus

Maakunta- ja sote-uudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021 alkaen.

Suurin muutos on jako kolmeen hallinnon tasoon. Jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla, jotka ovat valtio, maakunta ja kunta.

Itsehallinnolliset maakunnat muodostetaan nykyisen maakuntajaon pohjalta. Jatkossa 18 maakuntaa järjestävät kaikki alueensa sosiaali- ja terveyspalvelut. Maakunnille siirtyy myös muita tehtäviä ELY-keskuksista, TE-toimistoista, aluehallintovirastoista, maakuntien liitoista ja muista kuntayhtymistä sekä kunnista.

Tämä vähentää merkittävästi erilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaavien ja kuntien yhteisten lakisääteisten organisaatioiden määrää, kun tehtävät siirtyvät lähes 190 eri vastuuviranomaiselta 18 maakunnalle. Uudistuksen myötä palveluja pystytään johtamaan paremmin alueellisesti tasapainoisena kokonaisuutena.

Uudistuksen tavoitteena on tarjota ihmisille nykyistä yhdenvertaisempia palveluja, vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hillitä kustannusten kasvua. Peruspalveluja vahvistetaan ja digitaalisia palveluja hyödynnetään paremmin.

Valtio vastaa ensisijaisesti tulevien maakuntien rahoituksesta. Sosiaali- ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus yksinkertaistetaan ja ihmisten valinnanvapautta palveluissa lisätään.

Uudistuksen tavoitteena on kuroa umpeen iso osa julkisen talouden kestävyysvajeesta. Hallituksen 10 miljardin euron säästötavoitteesta noin 3 miljardia euroa on tarkoitus saada sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksista vuoteen 2029 mennessä. Kolmen miljardin euron säästötavoitteen saavuttaminen edellyttää, että menot saavat jatkossa kasvaa vain 0,9 prosenttia vuodessa, kun nyt ne kasvavat 2,4 prosenttia vuosittain.

Uusille maakunnille siirtyvät 1.1.2021 lähtien seuraavat tehtävät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- pelastustoimi
- ympäristöterveydenhuolto
- maatalous ja maaseudun kehittäminen
- alueiden ja niiden elinkeinoelämän kehittäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotouttamisen edistäminen
- alueiden käytön suunnittelu ja ohjaus, maakuntakaavoitus sekä rakennustoiminnan edistäminen
- kala- ja vesitalous, vesihuollon suunnittelu sekä vesi- ja merenhoito
- liikennejärjestelmäsuunnittelu ja alueellinen tienpito
- maakunnallisen identiteetin sekä kulttuurin, osaamisen ja liikunnan edistäminen
- yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan kuuluva alueellinen varautuminen.
- lain perusteella annettavat muut alueelliset tehtävät.

Kilpailukyky sopimus

Kilpailukyky sopimus (kiky-sopimus) on kesällä 2016 solmittu työehtosopimus, jonka avulla pyrittiin parantamaan Suomen talouden kilpailukykyä ja työllisyyttä. Sopimus sisälsi palkkatason jäädymistä, työajan pidentämistä, lomarahojen leikkauksia ja työnantajamaksujen vähentämistä.

Lyhyellä aikavälillä kuntatalous ei kuitenkaan vahvistu kilpailukyky sopimuksen myötä. Sopimukseen sisältyy kyllä useita toimia, joilla kevennetään kuntatyönantajan yksikkötyökustannuksia. Tällaisia toimia ovat mm.

- työajan pidentäminen keskimäärin 24 tuntia/vuosi vuosittaista ansiotasoa muuttamatta,
- lomarahojen leikkaus 30 prosentilla vuosina 2017–2019 sekä
- sosiaalivakuutusmaksujen painopisteen siirtäminen työnantajilta työntekijöille.

Rakenteellisten muutosten johdosta kuntatyönantajan työvoimakustannusten arvioidaan laskevan vajaat 1,5 prosenttia. Lisäksi sosiaalivakuutusmaksujen maksuperusteet kevenevät näillä näkymin vuoteen 2020 mennessä yhteensä noin 3 prosenttiyksiköllä. Kuntatyönantajan työvoimakustannuksia helpottaa myös se, että seuraavalla sopimuskaudella eli vuoden 2017 palkkoihin ei tule sopimuskorotuksia.

Menohelpotusten ohella osa sopimuksen yksityiskohdista merkitsee kuntien tulopuolelle kuitenkin tuntuvia heikennyksiä.

Yksi kuntien tulovirtaa heikentävä tekijä on palkansaajien sosiaalivakuutusmaksujen korotus, joka kasvattaa palkansaajien verovähennyksiä ja pienentää siten kuntien verotuottoja. Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan muutos pienentää vuoteen 2020 mennessä kunnallisveron tuottoa noin 500 miljoonalla eurolla. Toisin kuin veroperustemuutokset, maksuihin liittyviä muutoksia ei kompensoida kunnille.

Lisää julkisen sektorin tulopuolta heikentäviä tekijöitä aiheutuu siitä, että kaikille työnantajille suunnattu sairausvakuutusmaksun alennus rahoitetaan edellä mainituilla julkisen sektorin säästöillä. Tämä sopimukseen kirjattu julkisen sektorin kustannushyödyt syövä rahoitusratkaisu liittyy sopimuksen tavoitteeseen sopeuttaa julkista sektoria noin puolella prosenttiyksiköllä suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Kuntatalous ei siis vahvistu kilpailukyky sopimuksen toimenpiteillä tai työ- ja virkaehtosopimusmuutoksilla, koska hyödyt leikataan arvioiduilla säästövaikutuksilla kuntien ja kuntayhtymien rahoituksesta.

Vuoden 2020 taloussuunnitelman laatiminen

Kuntien ja kuntayhtymien on laadittava ja hyväksyttävä vuoden 2018 loppuun mennessä seuraavaksi vuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Tässä tapauksessa taloussuunnitelma ulottuu ainakin vuoteen 2021 saakka.

Sote- ja maakuntauudistusta on suunniteltu toteutettavaksi vuodesta 2021 lähtien. Muutokseen liittyviä lakeja ei kuitenkaan ole vielä hyväksytty. Lakia valmistelevien tietojen perusteella ei voida tehdä päätöksiä, vaan on tukeuduttava olemassa olevaan lainsäädäntöön. Siksi Kuntaliitto suosittelee nykyisten ohjeiden perusteella, että kunnat ja kuntayhtymät laativat vuoden 2021 taloussuunnitelmansa siten, että sen luvuissa ei huomioida mahdollista tulevaa uudistusta. Kuntia koskeva uusi lainsäädäntö tai lainsäädäntömuutokset eli arvio tulevaisuudesta ovat kuitenkin tärkeitä taloussuunnitelman sanallisissa yleisperusteluissa esiintuvia seikkoja. Yleisiä perusteita tarkastellaan kansantalouden, kuntatalouden sekä alueellisen ja oman kunnan kehityksen näkökulmista. Suositeltavaa on lisäksi laatia vaihtoehtolaskelmia ainakin kunnan omaan käyttöön johtamisen apuvälineeksi.

Kuntalain talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Siirtymäkaudella erityisen alijäämäisillä kunnilla on kaksi vuotta enemmän aikaa kattaa alijäämä. Mikäli kunnalla (ei sovelleta kuntayhtymään) on vuoden 2015 tilinpäätöksessä kertynyt alijäämää yli 500 euroa asukasta kohden, alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2022 tilinpäätöksessä (148.2 §). Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Arviointimenettely

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyä ns. kriisikuntamenettelyä koskevat säännökset on siirretty kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetusta laista uuteen kuntalakiin. Kuntalain (118 §) mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden **TAI**
- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:
 1. kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;
 2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
 3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;
 4. kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Konsernitason kriisikuntakriteerien osalta uutta arviointimenettelyä sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2017 vuosien 2015 ja 2016 konsernitilinpäätöksiin kertyneisiin alijäämiin ja konsernitilinpäätöksistä laskettaviin tunnuslukuihin (148.4 §). Konsernitason kriisikuntamenettely edellyttää konsernitilinpäätöksiä kaikilta kunnilta.

Alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu uudessa kuntalaissa myös kuntayhtymiin (110.6 §). Mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää 110.3 §:n mukaisessa määräajassa, valtiovarainministeriö voi määrätä selvityshenkilön laatimaan sopimuksen kuntayhtymän talouden tasapainottamista koskevaksi sopimukseksi kuntayhtymän ja jäsenkuntien välille (119 §). Kuntayhtymän arviointimenettelyä koskevaa pykälää (119 §) sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 taseeseen kertyneeseen alijäämään, jos alijäämää ei ole katettu vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Kuntayhtymän arviointimenettelyssä tarkastellaan ainoastaan kuntayhtymän taseeseen kertyneitä alijäämiä, ei konsernitilinpäätöksestä laskettavia tunnuslukuja.

Ehdotus uusiksi kriisikuntakriteereiksi

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä ollaan uudistamassa. Lakiehdotuksen tavoitteena on, että ns. kriisikuntakriteerit kuvaisivat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyisi ennallaan, mutta tunnuslukuihin ja niiden raja-arvoihin ehdotetaan muutoksia.

Arviointimenettely voitaisiin lakiehdotuksen mukaan käynnistää:

- jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädetyssä määrääjässä. (ei muutosta nykyiseen)
- jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa (ei muutosta nykyiseen)

TAI

jos rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot

- kunnan **konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde** on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate);
- kunnan **tuloveroprosentti** on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö);
- asukasta kohden laskettu kunnan **konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä** ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ai-noastaan konsernin lainamäärä);
- **konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate** on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %).

Kuntayhtymässä arviointimenettely voidaan käynnistää vain, mikäli kuntayhtymä ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää kuntalain 110.3 §:n mukaisessa määrääjässä. Lakia ei ehdoteta muutettavaksi tältä osin.

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta on lausunnoilla. Lausuntoaika päättyi 21.11.2018. Laki on tarkoitettu tulevan voimaan vuoden 2019 keväällä. Uusia raja-arvoja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella.

Pitkän tähtäimen ja konsernin näkökulma toiminnan ja talouden suunnittelussa

Kuntalaissa on korostettu strategisen suunnittelun merkitystä ja koko kuntakonsernin huomioon ottamista toiminnan ja talouden suunnittelussa. Kunnille on asetettu lakisääteinen velvoite laatia kuntastrategia (37 §), jossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet. Laissa on määriteltä myös kuntastrategian vähimmäissisältö. Kuntastrategiaa koskeva säännöstä sovelletaan vuonna 2017. Talousarvio ja -suunnitelma tulee uuden lain mukaan laatia niin, että se toteuttaa kuntastrategiaa (110.2 §). Tästä syystä talousarviotavoitteet olisi suositeltavaa esittää niin, että niistä käy ilmi, mistä strategisesta tavoitteesta se on johdettu.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään aikaisempaan tapaan toiminnan ja talouden tavoitteet kunnalle ja kuntakonsernille (110.2 §). Konserninäkökulmaa korostetaan sillä, että talousarviossa on huomioitava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet entistä selkeämmin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita konsernitilinpäätöstä vastaavan yhdistellyn talousarvion laatimista.

Tarkoituksena on, että talousarviossa ja -suunnitelmassa esitettäisiin omana kokonaisuutena kuntakonsernin kannalta olennaisia tulevia tapahtumia. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi mää-

räämisvallan hankkiminen konsernin ulkopuolisessa yhteisössä tai ulkopuolisen yhteisön varojen ja velkojen vastaanottaminen sulautumisessa, toimintojen yhtiöittäminen, tytäryhteisöjen purkaminen tai muut olennaiset muutokset tytär- ja omistusyhteisyhteisöjen omistus- ja äänivallassa taikka merkittävät muutokset mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa. Myös merkittävät tytäryhteisön investoinnit ja tytäryhteisöille annettavat takaukset tai mahdolliset realisoituvat takausvastuut voidaan esittää talousarviossa.

Talousarvioon voidaan ottaa selostus merkittävien tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan, tuloksen ja rahoitusaseman kehittymisestä sekä niiden toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa kuntakonsernin hyvää hallintoa ja johtamista, ja ne koskevat kaikkia kuntakonsernin toimielimiä ja tilivelvollisia viranhaltijoita sekä kaikkea kuntakonsernin toimintaa. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta kuuluu sisäiseen valvontaan, mutta se on mainittu laissa erikseen sen jatkuvasti kasvavan merkityksen vuoksi. Merkitys on korostunut erityisesti kunnan tehtävien organisointitapojen monipuolistuessa.

Pyhäjärven kaupunginvaltuusto on päättänyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 30.6.2014 § 70. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan laillisuutta uhkaavia tekijöitä.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Kuntalain säännöksiin tavoitteena on terävöittää kuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja siitä raportointia. Tästä syystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulisi perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Kuntalakiin sisällytetyt velvoitteet sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta ovat:

- valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (14 §),
- hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta (90 §),
- toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (115 §),
- tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (123 §).

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat operatiivisena toimintana kaupunginhallitukselle, kaupunginjohtajalle sekä kaupungin muulle johdolle. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kuntalain 39 §:ssä kaupunginhallitukselle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon vastuutehtävää, kuntalain 38 §:ssä kaupunginjohtajalle säädettyä hallinnon, taloudenhoidon ja kaupungin muun toiminnan johtotehtävää sekä kuntalain 48 §:ssä säädettyä kaupunkikonsernin ohjausta ja konsernivalvonnan järjestämistä, mistä konsernijohto vastaa.

PERUSTIETOA PYHÄJÄRVESTÄ

Pyhäjärvi (vuoteen 1968 Pyhäjärvi Ol, vuosina 1993 – 1995 Pyhäsalmi) on Suomen kaupunki, joka sijaitsee Pohjois-Pohjanmaan maakunnan eteläosassa. Kaupungin pinta-ala on 1.459 km², josta 148 km² on vesistöjä. Pyhäjärven vesialueet peittävät noin 10 prosenttia kokonaispinta-alasta. Väestötiheys on 4,09 asukasta/km². Pyhäjärven naapurikuntia ovat Haapajärvi, Kiuruvesi, Kärsämäki, Pielavesi, Pihtipudas ja Pyhäntä. Pyhäjärvestä tuli vuoden 2017 alussa väkiluvultaan Suomen toiseksi pienin kaupunki-nimitystä käyttävä kunta Kaskisten jälkeen.

Pyhäjärven kunta oli vuoteen 1968 saakka Pyhäjärvi Ol-niminen, vuosina 1969 – 1992 Pyhäjärvi, vuosina 1993–1995 Pyhäsalmi ja taas vuodesta 1996 Pyhäjärvi-niminen.

Pyhäjärvestä tuli kaupunki vuonna 1993. Se vaihtoi nimensä keskustaajamansa mukaan Pyhäsalmeksi 1. tammikuuta 1993 kaupungiksi julistamisensa yhteydessä, mutta aiempaan nimeen palattiin 1. tammikuuta 1996 alkaen. Pyhäjärvi täytti 150 vuotta vuonna 2016.

Pyhäjärvellä on kanadalaisen First Quantum Minerals -yhtiön omistama Euroopan syvin (1,4 km) ja nykyaikaisin metallikaivos, josta louhitaan sinkkiä ja kuparia sisältävää malmia. Loppukesästä Pyhäjärvellä järjestetään Täydenkuun Tanssit -festivaali, joka on merkittävin nykytanssin tapahtuma Suomessa.

Pielavedelle vievän seututie 560:n varrella sijaitsee suuri siirtolohkare Rillankivi, jossa yhtyvät kolmen kunnan – Pyhäjärven, Pielaveden ja Pihtiputaan – sekä kolmen maakunnan – Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Keski-Suomen – rajat. Vuoteen 1997 saakka kivi oli Oulun, Keski-Suomen ja Kuopion läänien yhteinen rajamerkki.

Pyhäjärven luonnonmaisemat ovat vaihtelevat. Kunnan itä ja eteläosat ovat Järvi-Suomelle tyypillistä mäki- ja harjumaastoa, kun taas pohjoisosat ovat Suomenselän suolakeutta ja länsisosat pohjanmaata. Varsinkin Pyhäjärven ympärillä maisemat ovat vaihtelevammat kuin Keski-Pohjanmaalla yleensä. Maisemaa luonnehtivat vesistöjen elävöittämät laajat metsät ja suot sekä pienet peltoaukeamat.

Pyhäjärvi on vedenjakajaseutua, kuntaa halkoo lounais-koillissuunnassa Suomenselän vedenjakaja. Pääosassa kuntaa vedet virtaavat Pyhäjoen kautta Perämereen. Kunnan itäosista vedet laskevat Saimaan vesistöön, etelästä Päijänteeseen ja lännestä Kalajoen vesistöön. Kunnan keskusjärvi on suuri ja rantaviivaltaan polveileva Pyhäjärvi, johon laskee useita pieniä jokia ja puroja. Järvi jakautuu viiteen altaaseen: Piiponselkään, Kesonselkään, Isoonselkään, Kirkkoselkään ja Junttiselkään. Rautatie ja maantie ylittävät järven Pyhäsalmen taajaman luona. Pyhäjärven vedet virtaavat Junttiselän pohjoispäästä säännöstelypadon kautta Pyhäjokeen. Pyhäjoen koskista on valjastettu Vesikoski ja Kalliokoski. Pyhäjärven jälkeen suurimpia järviä ovat Komujärvi, Parkkimanjärvi ja sekä osittain Haapajärven puolella sijaitseva Kuonanjärvi. Nurmesjärvi on kansainvälisesti merkittävä lintuvesi Pyhäjärven ja Kärsämäen rajalla. Merkittäviä lintuvesiä ovat myös Lohvanjärvi ja Särkijärvi.

Suot peittävät puolet Pyhäjärven maa-alasta. Eniten soita on kunnan pohjois- ja luoteisosissa. Huomattavat luonnontilaiset suoalueet ovat Kärsämäenjärvien ympäristössä sekä Tervaneva ja Iso Karsikkoneva Pitkäkankaan tuntumassa.

Kaupunki sijaitsee logistisesti ja matkailullisesti hyvällä paikalla Suomen keskipistealueella valtateiden 4 ja 27 risteyskohdassa. Pyhäjärvi on yksi maamme harvoista maaseutukaupungeista, jossa hyvien peruspalvelujen ja järvimaiseman lisäksi on uimahalli, jäähalli, golf-kenttä sekä kansallisen tason maastohiihtokeskus.

VÄESTÖ JA TYÖVOIMA

Väestökehitys Suomessa

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2017 lopussa 5.513.130. Väkiluku kasvoi vuoden 2017 aikana 9.833 henkilöllä. Vuoden 2017 aikana väkiluku kasvoi viidessä maakunnassa ja väheni 14 maakunnassa. Määrällisesti eniten väkiluku kasvoi Uudellamaalla, 17.331 henkilöllä, Pirkanmaalla, 2.725 henkilöllä ja Varsinais-Suomessa, 2.134 henkilöllä. Väkiluvun kasvu oli myös suhteellisesti suurin Uudellamaalla, 1,1 prosenttia.

Väkiluku väheni määrällisesti eniten Kymenlaaksossa, 2.148 henkilöllä ja Etelä-Savossa, 1.781 henkilöllä. Myös suhteellisesti väkiluku väheni eniten Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa (1,2 prosenttia). Kanta-Hämeen ja Kymenlaakson maakunnissa väkiluku väheni määrällisesti eniten lähes 50 vuoteen.

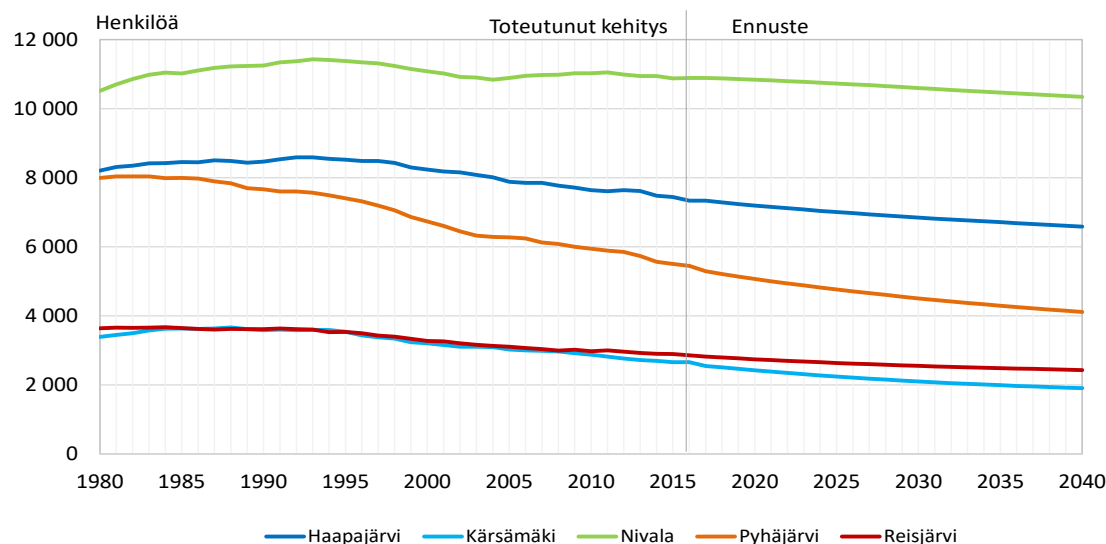
Suomessa on vuonna 2018 yhteensä 311 kuntaa, joista 107 käyttää itsestään kaupunki -nimitystä ja 204 kuntaa kunta -nimitystä. Kangasala otti 1.1.2018 käyttöön kaupunki -nimityksen. Asukasmäärältään Manner-Suomen pienin kunta on Luhanka (734 asukasta) ja Ahvenanmaan pienin kunta on Sottunga (92 asukasta). Asukasmäärältään Suomen pienin kaupunki on Kaskinen (1.274 asukasta) ja suurin Helsinki (643.272 asukasta). Manner-Suomessa on 295 kuntaa ja Ahvenanmaalla 16.

Vuoden 2018 alussa ei tapahtunut kuntaliitoksia ja kuntien määrä pysyy samana kuin edellisvuonna. Vuonna 2017 toteutui kaksi kuntaliitosta, jolloin Luvia ja Eurajoki sekä Juankoski ja Kuopio yhdistyivät. Vuonna 2016 tehtiin neljä liitosta ja vuonna 2015 kolme. Vuonna 2014 kuntien määrä pysyi ennallaan. Vuoden 2013 alussa toteutuneissa yhdessätoista kuntaliitoksessa kuntien määrä väheni kuudellatoista. Tarkempaa tietoa liitoksista ja kuntien määrän muutoksista löytyy oheisista liitteistä.

Vuoden 2018 alussa Suomessa oli 9 yli 100.000 asukkaan kaupunkia. Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen) asuu noin 1.155.000 suomalaista. Suomen kunnat ovat kooltaan keskimäärin melko pieniä. Keskimääräinen kuntakoko vuonna 2017 oli 17.727 asukasta. Kuntien mediaanikoko on 6.146 asukasta. Puolet Suomen kunnista on asukasmäärältään pienempiä ja puolet suurempia kuin mediaani.

Väestömäärän kehitys Nivala-Haapajärven seutukunnassa

Alla olevasta tilastokeskuksen tekemästä ennusteesta (29.3.2017) voidaan seurata väestömäärän ennustetta vuoteen 2040 saakka Nivala-Haapajärven seutukunnan alueella.

Väestökehitys Pyhäjärven kaupungissa

Pyhäjärvellä väestön keski-ikä on ollut jatkuvassa nousussa ja tästä johtuen asukasluku on ollut laskussa vuodesta 1985 alkaen, syntyvyyden ja muuttoliikenteen pysyessä epäedullisena väestönkasvulle kunnassa. Vuoden 2016 alussa Pyhäjärvellä oli 5.508 asukasta

Väestönmäärän kehitys vuosina 2013 – 2018 sekä 2019 – 2021

Pyhäjärven kaupunki	2013	2014	2015	2016	2017	30.9.2018	2019	2020	2021
Asukasmäärä	5 733	5 565	5 508	5 450	5 338	5 257	5 300	5 300	5 300
Erotus edelliseen vuoteen	-116	-168	-57	-58	-108	-81			

Väestötilasto väestön muutoksista 1.1. – 30.9.2018

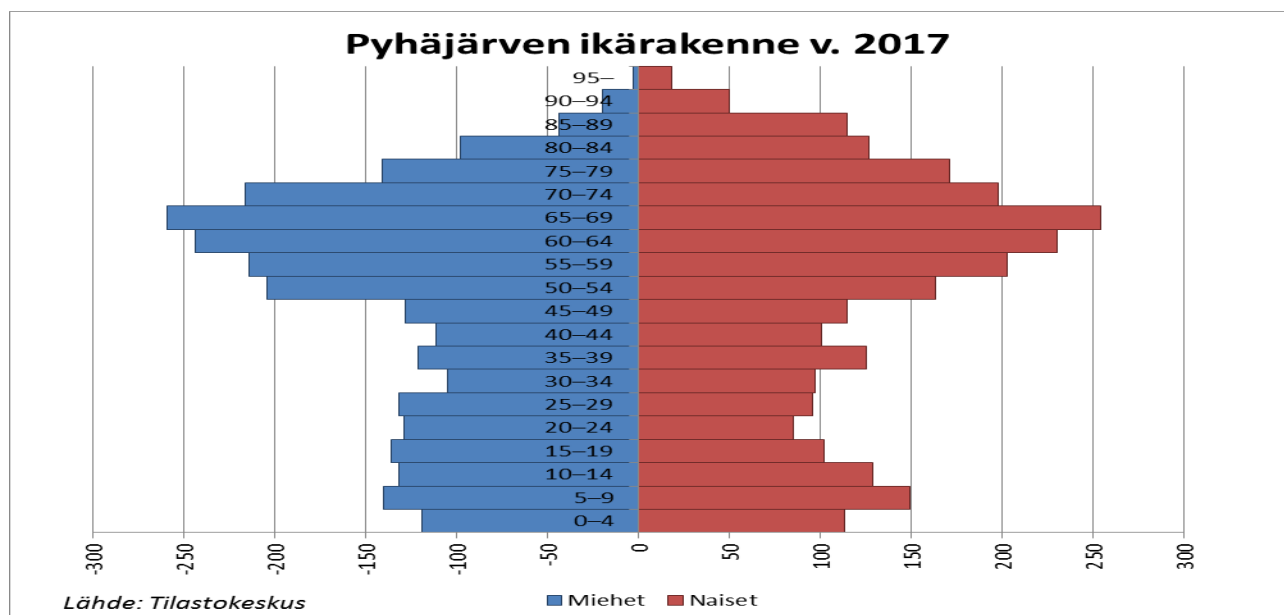
	Syntyneet Kuolleet			Kuntien välinen muuttoliikenne			Maiden välinen muuttoliikenne			Väestön lisäys	Ennakko väestö- luku
	Synty- neet	Kuol- leet	Synty- neiden enem.	Tulo- muutto	Lähtö- muutto	Netto muutto	Maahan muutto	Maasta muutto	Netto maahan muutto		
Yhteensä	29	68	-39	143	183	-40	4	6	-2	-81	5 257

Väestörakenne ja -ennuste

Vuoden 2017 lopussa 32,1 % Pyhäjärven asukkaista oli 65 vuotta tai vanhempia. Asukkaista 14,7 % oli 14 vuotta tai nuorempia. Yli 65-vuotiaiden osuus on kasvanut taulukossa olevien vuosien aikana.

Väestörakenteen kehitys 2010 – 2017

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	0 – 14 vuotiaat	%	15 – 64 vuotiaat	%	yli 65 vuotiaat	%
Toteutuminen 31.12.2010	5 946	858	14,4	3 575	60,1	1 513	25,5
Toteutuminen 31.12.2011	5 887	853	14,5	3 517	59,7	1 517	25,8
Toteutuminen 31.12.2012	5 849	852	14,6	3 442	58,9	1 555	26,5
Toteutuminen 31.12.2013	5 733	831	14,5	3 358	57,6	1 621	27,8
Toteutuminen 31.12.2014	5 565	806	14,5	3 129	56,2	1 630	29,3
Toteutuminen 31.12.2015	5 508	801	14,5	3 024	54,9	1 683	30,6
Toteutuminen 31.12.2016	5 450	795	14,6	2 959	54,3	1 696	31,1
Toteutuminen 31.12.2017	5 338	782	14,7	2 841	53,2	1 715	32,1

Työvoima ja työttömyys

Pyhäjärven työvoiman määrä 30.9.2017 oli 2.129. Vuoden 2017 syyskuun lopussa työttömiä työnhakijoita oli 9,4 %:a. Työttömistä työnhakijoista naisia oli 71 ja miehiä 129. Työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 200 (278 työnhakijaa 31.10.2016). Työttömistä alle 20-vuotiaita oli 6 henkilöä sekä yli 50-vuotiaita oli 87 henkilöä.

Työvoima sekä työlliset ja työttömät vuosina 2013 - 2018

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%	Työlliset työvoimasta	%	Työttömät työvoimasta	%
31.12.2013	5 733	2 265	39,4	1 955	86,3	310	13,7
31.12.2014	5 565	2 259	40,6	1 916	84,8	343	15,2
31.12.2015	5 508	2 276	41,3	1 923	84,5	353	15,5
31.12.2016	5 450	2 200	40,4	1 890	85,9	310	14,1
31.12.2017	5 338	2 129	39,9	1 872	87,9	257	12,1
30.9.2018	5 257	2 064	39,3	1 864	90,3	200	9,7

Työttömyysaste vuosina 2013 – 2018

	2013	2014	2015	2016	2017	30.9.2018
työttömyys % Pyhäjärvi 31.12.	13,7	15,2	15,5	14,1	12,1	9,7
työttömyys % Pohjois-Pohjanmaa 31.12.	15,0	16,4	16,2	15,3	12,8	9,5
työttömyys % Koko maa 31.12.	7,9	8,8	9,2	7,9	8,4	6,3

Työpaikkojen lukumäärä sekä asuinkunnassa työssäkäyvien osuus vuosina 2008 - 2015

Pyhäjärven kaupunki	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Työpaikkojen lukumäärä		1 899	1 820	1 848	1 876	1 908	1 860	1784
Asuinkunnassa työssä- käyvien osuus	80,7	81,5	79,9	79,5	81,3	81,4	81,1	80,8

Työpaikkojen osuus vuosina 2008 – 2015 Pyhäjärvellä

Työpaikkojen osuus	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Alkutuotannossa	15,3	16,2	15,6	14,8	13,7	12,5	12,0	11,8
Jalostuksessa	24,8	23,8	24,3	23,8	23,1	25,4	25,8	26,2
Palvelussa	58,8	58,9	58,8	59,9	62,0	61,0	60,8	60,6

Hyvinvointi

Pyhäjärvien terveydentila on keskimäärin huonompi verrattuna muihin Pohjois-Pohjanmaan kuntien asukkaisiin. Ikävakioitunut sairastavuusindeksi (THL* ja Kela**) ovat todella korkeat. Koko Pohjois-Pohjanmaan alueen ikävakioitu sairastavuusindeksi (THL) on 21,7 % maan keskiarvoa korkeampi. Kansantauteja (diabetes, psykoosi, sydämen vajaatoiminta, astma, verenpainetauti, sepelvaltimotauti) esiintyy merkittävästi keskiarvoa enemmän. Vaikka moni pyhäjärvinen voi hyvin, kasaantuu terveyteen ja elinoloihin liittyviä ongelmia. Haasteena onkin väestön terveyserojen kasvaminen väestö- ja ikäryhmien kesken.

*THL:n sairastavuusindeksi, ikävakioitu Pyhäjärvi (THL, Sotkanet)

	2012	2013	2014	2015
Pohjois-Pohjanmaa	129,4	128,2	125,2	121,7
Haapajärvi	152,0	152,5	152,9	151,6
Kärsämäki	145,7	160,5	160,5	152,7
Pyhäjärvi	167,5	166,2	166,6	159,4
Reisjärvi	145,4	147,2	144,3	127,5

THL:n sairastavuusindeksi kuvaa suomalaisten kuntien ja alueiden väestön sairastavuutta suhteessa koko maan tasoon. Indeksissä on otettu huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa. Indeksissä sisältyvät sairausryhmät ovat syöpä, sepelvaltimotauti, aivoverisuonisairaudet, tuki- ja liikuntaelinsairaudet, mielenterveyden ongelmat, tapaturmat ja dementia. Indeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on ko. sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta.

**Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (THL, Sotkanet)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pohjois-Pohjanmaa						113,2
Haapajärvi	130,8	130	134,3	135,2	133,2	127,3
Kärsämäki	145,5	142	139,8	136,6	133,6	135,8
Pyhäjärvi	140,4	142,9	144,5	140,4	141,7	139,3
Reisjärvi	130,1	131,5	129,3	130,9	124,1	126,3

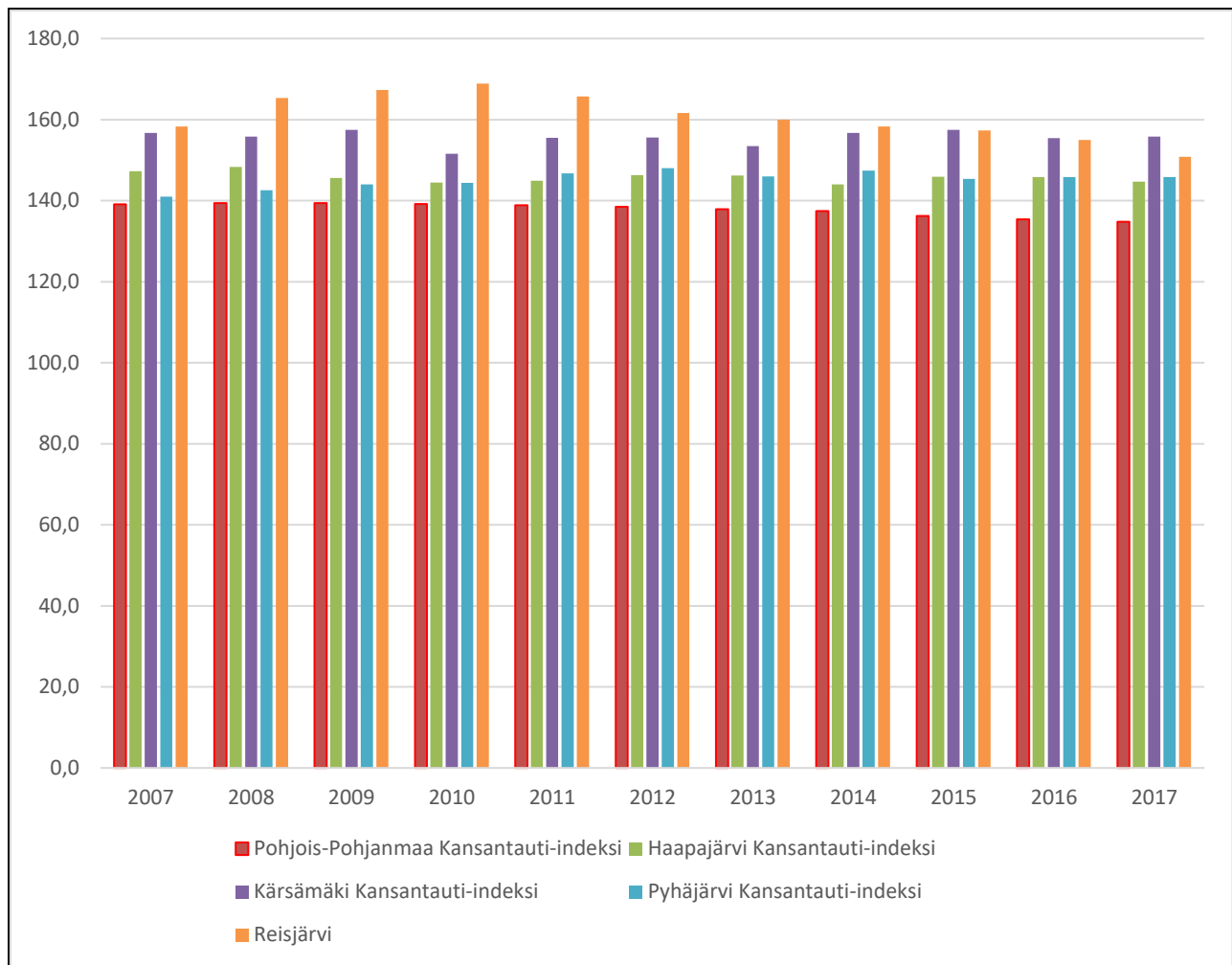
Kelan sairastavuusindeksi on rekisteritietojen avulla laskettu indeksiluku, joka kertoo, miten tervettä tai sairasta väestö on suhteessa koko maan keskiarvoon (=100). Rekisterimuuttajat ovat kuolleisuus, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus työikäisistä ja kolmantena erityiskorvattaviin lääkkeisiin, rajoitettuihin peruskorvattaviin lääkkeisiin tai ruokavaliokorvauksiin oikeutettujen osuus väestöstä.

Terveyspuntarin kansantaudit *, vakioitu Pyhäjärvi (Kela)

Kansantauti	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Diabetes	113,8	118,1	123,6	123,2	125,3	122,2	122,2	124,5	122,6	123,5
Psykoosit	155,9	156,7	156,6	170,2	170,6	168,3	168,8	167,7	165,1	166,0
Sydämen vajaatoiminta	204,5	200,9	189,4	193,2	185,4	173,1	178,5	170,6	173,4	175,1
Nivelreuma	120,3	117,1	114,1	105,5	108,4	107,7	109,2	107,0	107,3	107,5
Astma	134,1	142,7	153,9	161,8	171,2	173,8	175,2	170,2	170,4	168,4
Verenpainetauti	140,0	140,7	142,4	143,6	143,1	145,0	143,8	142,4	142,5	142,2
Sepelvaltimotauti	129,8	132,0	130,9	129,3	131,8	131,8	134,1	135,2	139,2	137,6
Kansantauti-indeksi	142,6	144,0	144,4	146,7	148,0	146,0	147,4	145,4	145,8	145,8

*Kelan rekisteritietojen avulla laskettu indeksilukuja, jotka kertovat, kuinka yleisiä niin sanottujen kansantautien erityiskorvausoikeudet ovat suhteessa koko maan keskiarvoon (=100). Laskennassa käytetään vuoden lopun väestötietoja sekä tietoa erityiskorvausoikeuksien voimassaolosta vuoden lopussa.

Kansantautien kokonaisindeksi 145,8 on pysynyt korkeana viimeisen kymmenen vuoden ajan. Pohjois-Pohjanmaan vastaava indeksi on 134,8. Vertailukunnista Kärämäen ja Reisjärven indeksit ovat Pyhäjärveä korkeammat ja Haapajärvellä hieman matalampi 144,7 vuoden 2017 tilanteessa.

Monet pitkäaikaissairaudet olisivat ehkäistävissä terveillä elintavoilla kuten terveellisellä ravinnolla ja liikunnalla. Ravinnon ja liikunnan mahdollisuudet tautien ehkäisyssä koskevat erityisesti sydän- ja verisuonisairauksia, diabetestä, useita syöpätauteja sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksia. WHO:n arvion mukaan jopa 90 % tyypin 2 diabeteksestä olisi ehkäistävissä riittäväällä fyysisellä aktiivisuudella ja terveellisellä ravinnolla. THL:n mukaan diabeteksen hoidon aiheuttama kustannustaakka on lähes kaksinkertaistunut 10 vuodessa ja oli jo vuonna 2007 noin 833 milj.euroa. Diabeteksestä aiheutuvat lisäsairaudet kasvattavat lisäkustannukset 4,5 kertaiseksi. Diabeteksen hoito ilman lisäsairauksia aiheuttaa kuluja noin 1.300 € vuodessa ja hoito lisäsairauksin 5.700 euroa vuodessa-

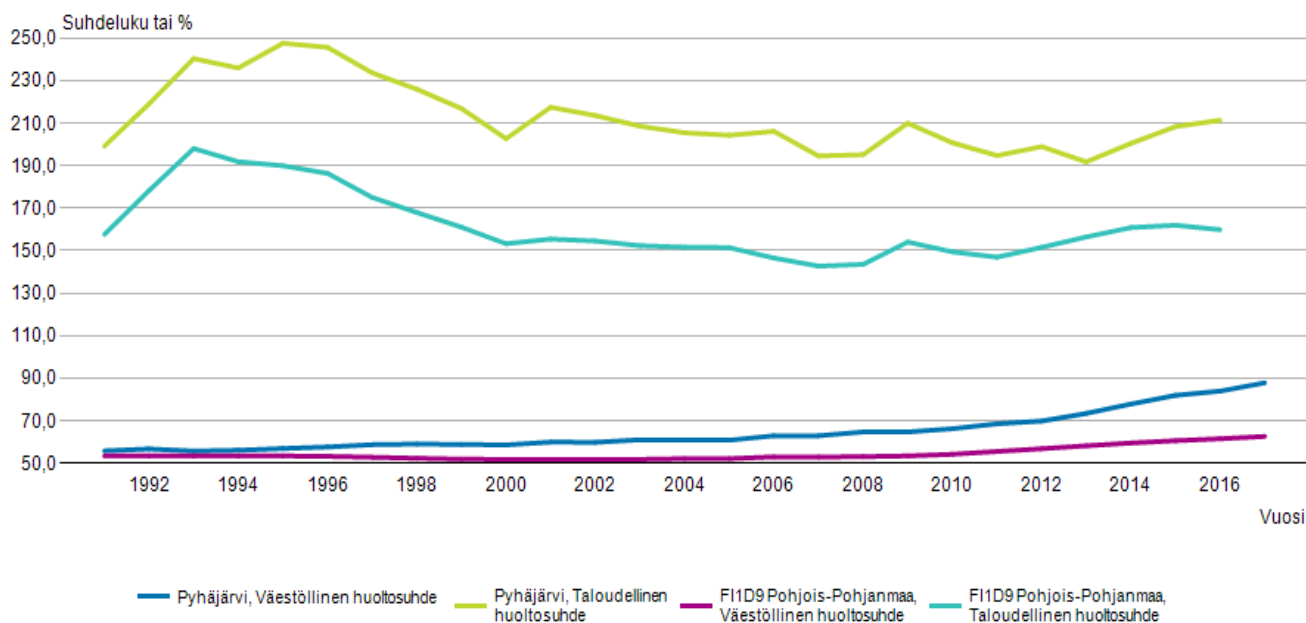
Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta työllisten sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien välisenä suhteena. Mitä suurempia arvoja suhdeluvut saavat, sitä heikompi on tilanne. Taloudellinen huoltosuhde kuvaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien suhdetta työllisiin.

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta eri ikäryhmien välisen suhteiden avulla. Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrän 100 työkäistä kohden.

Pyhäjärven kaupungin sekä Pohjois-Pohjanmaan taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde vuosina 1992 - 2017

Tunnusluku muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi

Lähde: Tilastokeskus

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Taloudellinen huoltosuhde	195	210	201	195	199	192	200	208	211	
Väestöllinen huoltosuhde	63	65	66	69	70	74	78	82	84	88

Asuminen

Asuntokuntien lukumäärä Pyhjärven kaupungissa 31.12.2017 oli 2.618 (31.12.2016 oli 2.659). Rivi- ja pientaloissa asuvien asuntokuntien osuus asuntokannasta oli 83,7 %.

Eläkkeellä olevien osuus väestöstä vuoden 2016 lopussa oli 39,1 % (vuoden 2015 lopussa oli 38,5 %). Perheiden lukumäärä 31.12.2016 oli 1.470.

Pyhjärven kaupungin taajama-aste vuonna 2016 oli 54,1 %, eli taajamassa asuvien osuus oli 54,1 % koko väestöstä (taajama-aste vuonna 2015 oli 54,3 %).

TALOUSARVIO VUODELLE 2019 TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2020 - 2021

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma ovat laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Kuntalain talousarvio- ja -suunnitelmasäännöksiä tarkoituksena on varmistaa kunnan tehtävien ja talouden oleminen kestäväällä pohjalla ja tasapainossa. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet, ennakoidut talouden kehitysnäkymät, arvioitu väestön ja elinkeinojen kehitys sekä toimintaympäristön muutokset. Taloussuunnitelmassa ja -arviossa esitetään tavoitteiden toteutuksen edellyttämät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa valtuusto hyväksyy talousarviovuoden sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio on oikeudellisesti sitova, mutta taloussuunnitelma on vain ohjeellinen; ainoastaan alijäämän kattamiseksi esitetyt toimenpiteet ovat sitovia.

Tavoitteet suunnitelmakaudelle 2019 - 2021

Kuntalain 37 §:n mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven strategia 2030 asiakirjan 26.6.2018 § 50.

Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Strategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Strategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategian ottamisesta huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa säädetään Kuntalain 110 §:ssä. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Kaupunkistrategialla pyritään näkyviin vaikutuksiin kuntalaisten terveydessä ja hyvinvoinnissa, elinkeinojen kehittämisessä, kaupunkikonsernin talouden kehityksessä sekä ympäristön viihtyisyydessä. Lain 38.1 §:n mukaisesti kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti.

Pyhjärven uusi strategia ulottuu vuoteen 2030 saakka. Strategia perustuu valmisteluprosessin kautta tunnistettuihin tulevaisuuden muutostekijöihin ja sisältää Pyhjärven kehittämisen pitkän aikavälin tahtotilan, johon yhteisesti sitoudutaan.

Strategisiksi painopisteiksi on valittu:

1. Saavutettavuudesta, infrastruktuurista ja osaamisesta vetovoimaa
2. Elinvoimasta ja hyvinvoinnista pitovoimaa
3. Kaupunkikonsernin tasapainoinen talous ja konserniyhtiöiden rooli elinvoiman edistämässä
4. Alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus

Strategisiksi tavoitteiksi on valittu painopisteiden alueilta:

1. Saavutettavuudesta, infrastruktuurista ja osaamisesta vetovoimaa

- Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa
- Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä
- Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen
- Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen
- Resurssiviisas Pyhäjärvi
- Viihtyisä elinympäristö

2. Elinvoimasta ja hyvinvoinnista pitovoimaa

- Hyvinvoiva kasvuyhteisö
- Sivistyksestä virtaa
- Kantokykyinen palvelutuotanto
- Mukaan vetävä toimintakulttuuri
- Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa

3. Kaupunkikonsernin tasapainoinen talous ja konserniyhtiöiden rooli elinvoiman edistämässä

- Talous tasapainossa
- Tytäryhtiöiden elinvoimatyö
- Kestävät ja vaikuttavat investoinnit
- Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen

4. Alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus

- Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi
- Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita
- Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa

Kaupunkistrategian painotukset ja tavoitteet vuosille 2018-2021 tarkennetaan vuosittain talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa, joiden valmisteluvastuu kohdennetaan kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja tytäryhtiöille. Talousarviokirjaan valmistellaan tavoitekohtaisesti tarkemmat toimenpiteet ja niiden arvioimiseen soveltuvat mittarit.

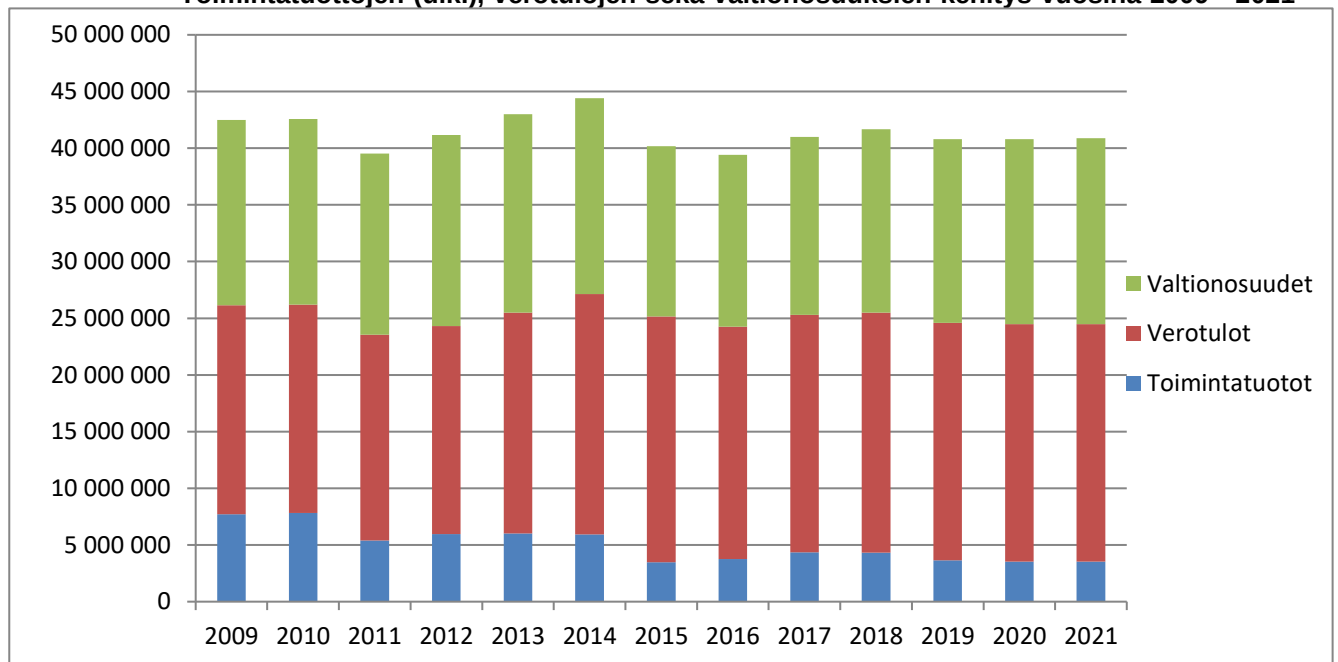
Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan aktiivisesti osavuosikatsauksissa sekä yksityiskohtaisemmin konsernin tilinpäätöksessä. Strategian toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa talousarvion toiminnallisten tavoitteiden mittarien avulla. Saatuja seurantatietoja hyödynnetään joka vuosi tehtävällä strategian päivittämisen tarvearvioinnilla.

Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja lautakuntien ja kaupungin tuloksellinen työskentely edellyttää strategialta rakenteellista selkeyttä, riittävää viestintää ja luottamushenkilöorganisaation sitouttamista. Tytäryhtiöiden osalta toimivan johdon ja hallitusten sitouttamiseen vaaditaan samoja asioita.

Toimintatuottojen kehitys

Käyttötaloustuotot koostuvat pääasiassa toimintatuotoista, verotuloista sekä valtionosuuksista.

Toimintatuottojen (ulk.), verotulojen sekä valtionosuuksien kehitys vuosina 2009 - 2021

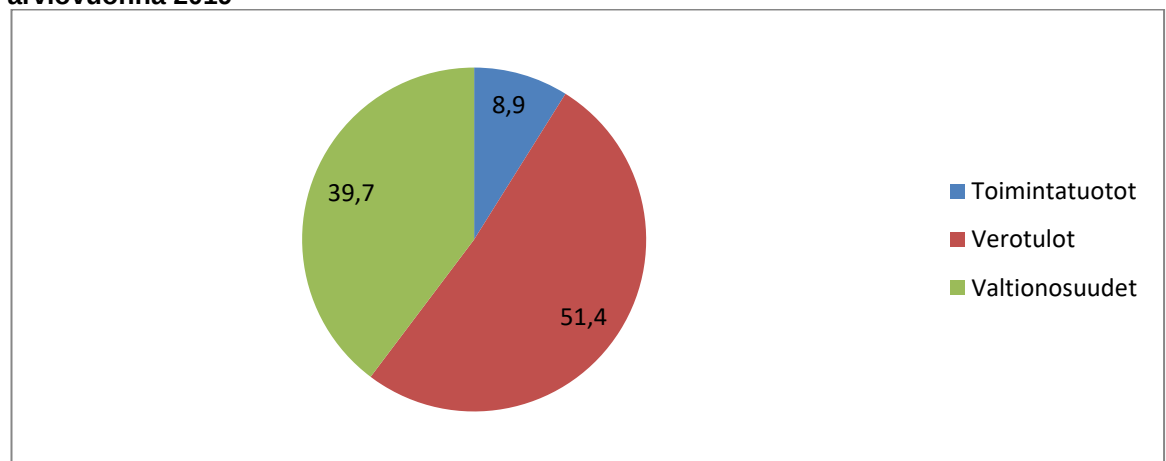

Merkittävä tuottojen kasvu yllä olevassa taulukossa johtuu pääosin yhteisöverojen tuoton huomattavasta noususta. Pyhäsalmen kaivos on suurin yhteisöveroa tuottava yritys Pyhäjärven kaupungissa.

Vuoden 2011 toimintatuottoja pienentää lomituspalvelujen siirtyminen Reisjärven kunnan hoitettavaksi. Tulojen menetys on noin 2 miljoonaa euroa, jonka valtio on maksanut Pyhäjärven kaupungille menojen korvaukseksi.

Vuoden 2015 toimintatulot vähentyvät vesi- ja viemärlaitoksen sekä kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisen seurauksena. Valtionosuuksien väheneminen on myös merkittävä vuodesta 2015 alkaen.

Toimintatuottojen (ulk.), verotulojen sekä valtionosuuksien osuus prosentteina talousarviovuonna 2019

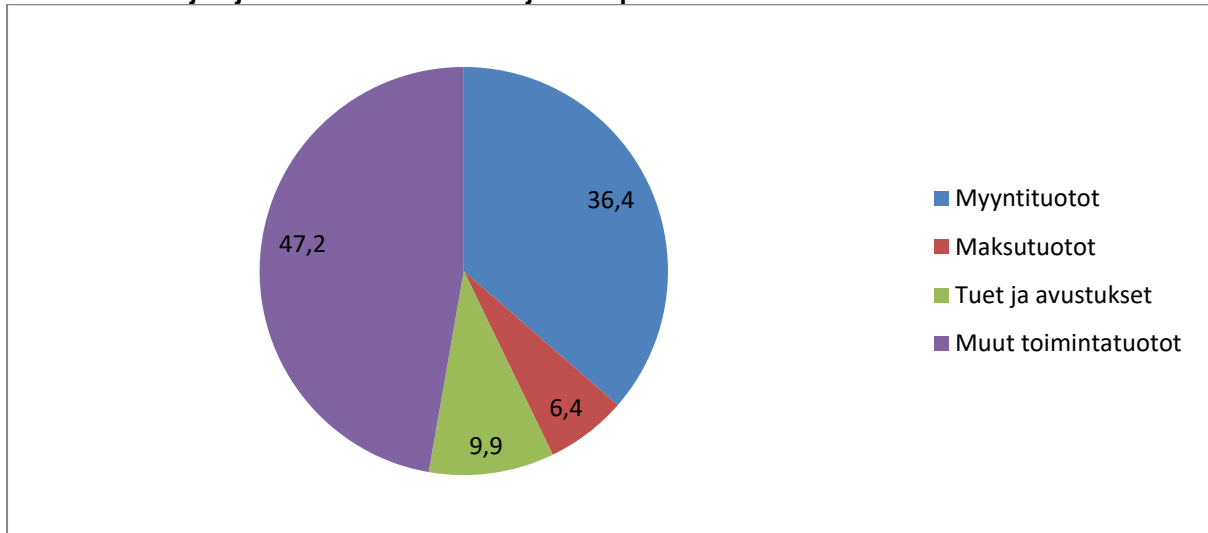
Toimintatuotot, verotulot ja valtionosuudet	TA 2019	Tot. %
Toimintatuotot, ulkoiset	3 633 900	8,9 %
Verotulot	20 950 000	51,4 %
Valtionosuudet	16 200 000	39,7 %
Tuotot yhteensä	40 783 900	100,0 %

Toimintatuotot

Vuonna 2015 Pyhäjärven kaupungin toimintatuottoihin ei sisälly enää kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen myyntituloja, vaan ne ovat siirretty perustettuun Pyhäjärven Energia ja Vesi Osakeyhtiöön.

Toimintatuotot	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA + LTA 2018	TA 2019
Toimintatuotot, ulkoiset	3 567 604	3 301 907	4 318 308	4 333 746	3 633 900

Toimintatuottojen jakautuminen eri tulolajeittain prosenttiosuuksina talousarviovuonna 2019

Toimintatuotot	TA 2019	Tot. %
Myyntituotot kaupunki (ulkoiset)	1 322 700	36,4 %
Maksutuotot	233 500	6,4 %
Tuet ja avustukset	360 800	9,9 %
Muut toimintatuotot	1 716 900	47,2 %
Toimintatuotot yhteensä	3 633 900	100,0 %

Verotulot

Pyhjärven kaupungin verotulojen kehittyminen vuosina 2015 - 2019

Verotulot	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA + LTA 2018	TA 2019
Kunnallisvero	14 434 252	14 613 565	14 172 151	14 700 000	14 700 000
Osuus yhteisöverosta	6 370 704	5 390 118	6 238 691	5 200 000	5 000 000
Kiinteistövero	1 111 206	1 026 608	1 193 618	1 250 000	1 250 000
Verotulot yhteensä	21 916 162	21 030 291	21 604 460	21 150 000	20 950 000

Kaupunginvaltuusto päätti vuodelle 2019 seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit (suluis- sa vuoden 2018 veroprosentit): kunnallisvero 20,75 % (20,75 %), vakituiset asunnot 0,50 % (0,5 %), yleinen kiinteistövero 1,30 % (1,30 %), muut kuin vakituiset asunnot 1,30 % (1,30 %), rakentamattomat rakennuspaikat 4,0 % (4,0 %), yleishyödyllinen yhteisö 0,10 % sekä voimalaitokset 3,10 % (3,10 %). Vuoden 2019 veroprosenteiksi päätettiin samat veroprosentit kuin vuonna 2018.

Vuonna 2006 tuloveroprosentti on ollut 19,25 %. Vuosina 2007 – 2016 tuloveroprosentti on pysynyt 19,75 prosentissa. Vuodesta 2017 alkaen tuloveroprosentti on ollut 20,75 %.

Pyhjärven kaupungin veroprosentit vuosina 2012 - 2019

Veroprosentit	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kunnan tulovero	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	20,75	20,75	20,75
Yleinen kiinteistövero	0,90	0,90	0,90	1,00	1,00	1,30	1,30	1,30
Vakituinen asunto	0,45	0,45	0,45	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muu asuinrakennus	0,90	0,90	0,90	1,00	1,00	1,30	1,30	1,30
Rakentamaton rakennuspaik.	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	4,00	4,00	4,00
Yleishyödyllinen yhteisö	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Voimalaitos	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	3,10	3,10	3,10
Efektiivinen veroaste	13,41	13,47	13,57	13,56	13,30	13,82	13,78	
Erotus, efekt. – kunnan tulov.	6,34	6,28	6,18	6,19	6,45	6,93	6,97	

Veroprosentit	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kuntien keskimääräinen tulovero-%	19,38	19,74	19,82	19,85	19,91	19,86	19,88
Pohjois-Pohjanmaan keskim.tulovero%					20,44	20,47	20,57

Vuoden 2021 yhteisöverotuloihin sekä kunnan tuloveroihin on arvioitu vaikuttavan alentavasti Pyhäsalmen kaivoksen tiedossa olevien malmivarantojen loppuminen, mikäli korvaavia työ- paikkoja ja yrityksiä ei saada tilalle.

Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2018 on 19,86 %. Pohjois-Pohjanmaan keskimääräinen tuloveroprosentti vuonna 2018 on 20,47 %.

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa to- dellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Pyhjärven kaupungin efektiivinen veroaste vuonna 2018 on 13,78 %.

Veroprosentin korottamatta jättämiseksi esitetyt perustelut, joissa tasausjärjestelmän väitetään ”korvaavan” korotusta vastaavat verotulot, eivät pidä paikkaansa. Miksi näin on, johtuu siitä, että tasausta laskettaessa käytetään koko maan painotettua keskimääräistä tuloveroprosenttia eikä kunnan päättämää veroprosenttia.

Valtionosuudet

Pyhäjärven kaupungin valtionosuuksien kehittyminen vuosina 2014 - 2019

Valtionosuudet	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019
Peruspalvelujen valtionosuus	18 618 725	16 032 076	15 899 805	16 203 030	16 650 000	16 700 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 014 921	-772 206	-680 353	-441 617	-450 000	-500 000
Valtionosuudet yhteensä	17 603 804	15 259 870	15 219 452	15 791 413	16 200 000	16 200 000
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, sisältyy peruspalvelujen valtionosuus.	623 616	38 736	-256 406	-59 171	369 869	440 405
Valtionosuudet € / asukas	3 163	2 770	2 793	2 953	2 950	3 057
Valtionosuudet, %:a toimintamenoista ulk.	40,73	36,0	35,6	37,3	38,3	38,8
Valtionosuuksien osuus verotuloista %	80,36	69,6	72,4	76,6	76,6	77,3

Valtionosuuksien vähenemiseen vuonna 2015 vaikutti erityisesti verotuloihin perustuvan valtionosuuksien tasauksen väheneminen, kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentin pieneminen 29,57 prosentista (v. 2014) 25,42 prosenttiin (v. 2015) sekä valtionosuusjärjestelmän uudistaminen kokonaisuudessaan. Valtionosuusjärjestelmän uudistuksen vaikutus peruspalvelujen valtionosuuteen on noin 2,6 miljoonaa euroa.

Talousarviovuonna 2017 Pyhäjärven kaupunki ei ollut saajana verotuloihin perustuvassa valtionosuuksien tasauksessa, mutta talousarviovuonna 2018 ja 2019 tilanne on toinen. Lopulliset tiedot valtionosuuksista tarkentuvat joulukuun lopussa.

Valtionosuusprosentit ja kunnan omaraahoitusosuudet vuosina 2014 - 2019

Valtionosuudet	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus						
• Valtionosuusprosentti %	29,57	25,42	25,47	25,23	25,34	25,37
• Kunnan omaraahoitusosuus, €/asukas	3 417	3 521	3 642	3 620	3 540	3 524

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus muodostuu kahdesta osasta

1. Valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen (nk. yhden putken malli) sisältyvät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto (sis. varhaiskasvatuksen)
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperustaisesti rahoitettava taiteen perusopetus

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta.

Peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmää koskeva lakiuudistus on tullut voimaan 1.1.2015 lukien. Valtionosuusjärjestelmään on tulossa muutos sosiaali- ja terveydenhuollon maakuntiin siirtymisen vuoksi 2020.

2. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Koulutuksen järjestäjille myönnetään yksikköhintarahoitus

- lukiokoulutukseen ja
- ammatilliseen koulutukseen.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoitusta muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Rahoitusta myönnetään

- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen
- vapaaseen sivistystyöhön
- kirjastotoimeen
- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön
- kulttuuriin, museoille, teattereille ja orkestereille.

Korkotuotot ja muut rahoitustuotot

Pyhäjärven kaupunki ei peri Kiinteistö Oy Rillankiveltä myöntämistään tertiäärilainoista korkoa vuonna 2019. Tertiäärilaina on kaupungin myöntämää kolmoissijaislainaa, jonka asuntorahasto rinnastaa yhtiön omiin varoihin. Tertiääri- eli kolmoissijaislaina tarkoittaa sitä, että laina on vakuuksien suhteen kolmannella sijalla valtion ja muiden rahoittajien jälkeen.

Muihin rahoitustuottoihin on budjetoitu 291.000 euroa, joka sisältää mm. sijoitusarvopapereiden myyntituotot.

Korkotulot sisältävät Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:ltä perittävää lainan korkoa noin 35.000 euroa.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takaus- tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Pyhäjärven kaupunki perii antamistaan takauksista vuotuista takausprovisiota.

Toimintakulujen kehitys

Toimintakulut ja toimintakate

Toimintakatteen, joka on käyttötalouden toimintatulojen ja toimintamenojen erotus, kehitys näkyy seuraavassa taulukossa.

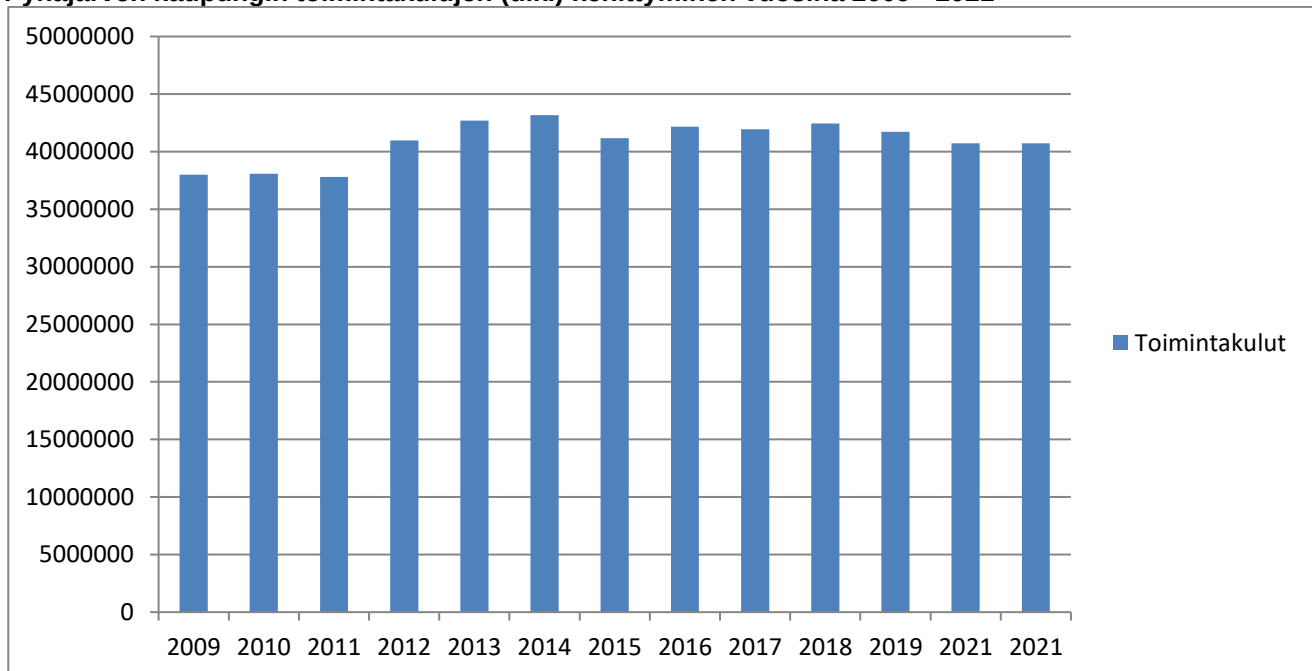
	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA + LTA 2018	TA 2019
Toimintakate	-38 671 518	-39 485 230	-37 896 394	-38 926 889	-38 093 810

Toimintakatteen muutos vuoden 2018 muutettuun talousarvioon verrattuna on -3,5 prosenttia.

Toimintakulut	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA + LTA 2018	TA 2019
Toimintakulut, ulkoiset	-42 239 122	-42 787 137	-42 214 702	-43 261 035	-41 727 710

Toimintamenojen vähenemiseen vuoden 2015 tilinpäätöksessä vaikuttaa perustettu Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy. Pyhäjärven kaupungin vuoden 2015 tilinpäätös ei sisällä enää kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen toimintakuluja.

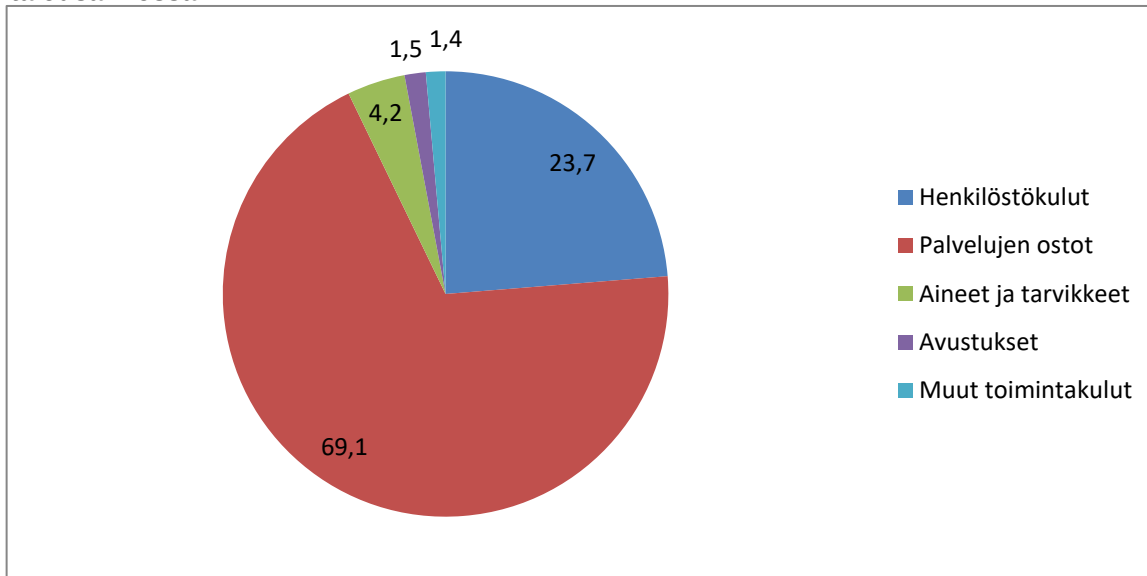
Pyhäjärven kaupungin toimintakulujen (ulk.) kehittyminen vuosina 2009 - 2021

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut, ympäristö- ja rakennustarkastuksen palvelut sekä talous-, henkilöstö- ja atk-palvelut ovat vuoden 2010 alusta alkaen siirtyneet Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä ostettaviksi palveluiksi. Vuoden 2011 alusta toimintakulut pienenevät, sillä lomituspalvelu siirtyi Reisjärven kunnan hoidettavaksi Melan tekemän päätöksen mukaisesti. Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunginvaltuustot sekä Reisjärven kunnanvaltuusto ovat hyväksyneet maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen muodostamisesta kuntien kesken. Pyhäjärven kaupungilla on järjestämisvastuu yhteistoiminnassa, joka aloitettiin 1.1.2013. Vuosi 2015 ei sisällä kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen toimintakuluja, koska Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy perustettiin hoitamaan em. toimintoja. Varhaiskasvatus siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä 1.1.2016 alkaen Pyhäjärven kaupungin talousarvioon sivistystoimen alle.

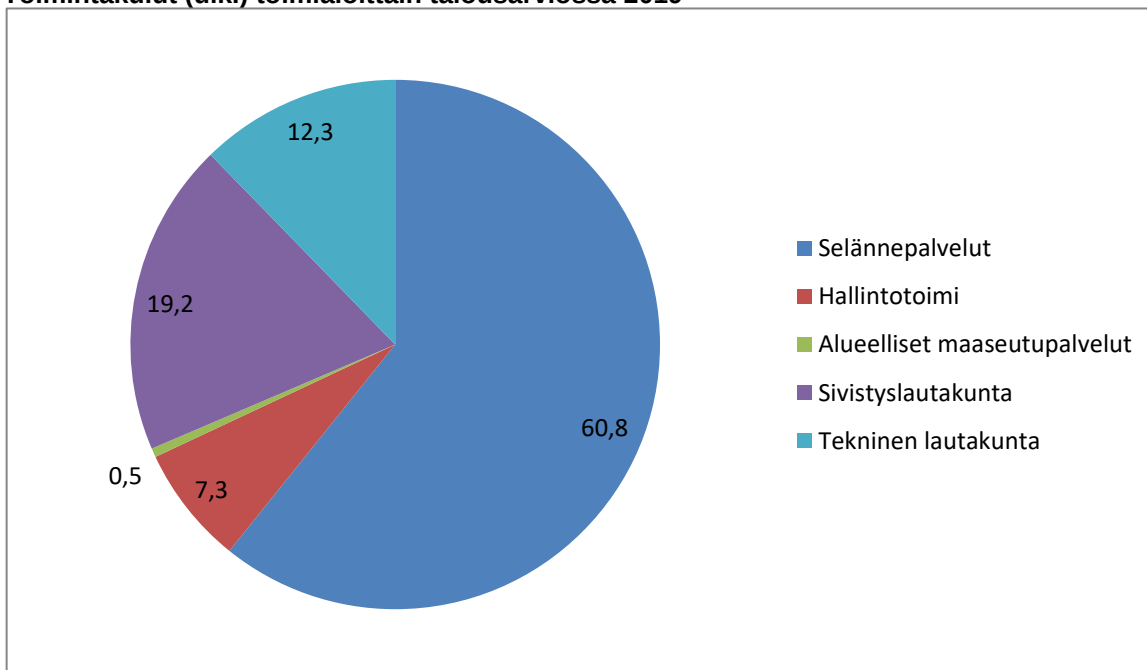
1.1.2017 alkaen työmarkkinatuen kuntaosuuden maksaminen siirtyi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä Pyhäjärven kaupungin maksettavaksi. Perustoimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen siirtyivät Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä (nettovaikutus noin 110.000 euroa) Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alussa.

Ulkoisten toimintakulujen jakautuminen kululajeittain prosenttiosuuksina vuoden 2019 talousarviossa

Pyhäjärven kaupungin ulkoiset toimintakulut kululajeittain	TA 2019	%-osuus
Henkilöstökulut	9 900 700	23,7 %
Palvelujen ostot	28 834 780	69,1 %
Aineet ja tarvikkeet	1 759 300	4,2 %
Avustukset	641 530	1,5 %
Muut toimintakulut	591 400	1,4 %
Ulkoiset toimintakulut yhteensä	41 727 710	100,0 %

Toimintakulut (ulk.) toimialoittain talousarviossa 2019

Palvelujen ostot muodostavat suurimman osan ulkoisista kustannuksista. Selännepalvelujen osuus on 60,8 % (TA2018: 60,2 %, TA+LTA2018: 62,1 %) kaikkien toimialojen kustannuksista. Vuodesta 2016 alkaen varhaiskasvatuksen kustannukset eivät sisälly Selännepalveluihin vaan sivistystoimen kustannuksiin.

Henkilöstömenot

Sopimuskauden yleiskorotus tehdään 1.4.2019 ja se on suuruudeltaan 1,0 %. Myös henkilökohtaista lisää korotetaan. Yleiskorotukset koskevat myös palkkahinnoittelun ulkopuolisia.

Sopimuskauteen kuuluu myös paikallinen järjestelyerä, joka laitetaan maksuun 1.1.2019 lukien. Sen suuruus on 1,2 % KVTES:n palkkasummasta. Paikallisen järjestelyerän kohdentamisesta ja neuvottelumenettelystä on määräykset KVTES 2018–2019:n allekirjoituspöytäkirjan 3 §:ssä.

Sopimuskaudella tulee maksuun myös paikallinen tuloksellisuuteen perustuva kertaerä, joka maksetaan tammikuussa 2019. Sen suuruus on 9,2 % kertaerään oikeutetun palkansaajan varsinaisesta palkasta. KVTES 2018–2019 sisältää kertaerän kohdentamista ja maksamista koskevat määräykset. Tuloksellisuuserä kirjataan vuoden 2018 kuluksi eikä vaikuta vuoden 2019 talousarvioon eikä toteutumaan. Kevan hallitus esittää valtuuskunnalle, että valtuuskunta vahvistaa Kevan jäsenyhteisöjen palkkaperusteisen eläkemaksun uudet laskuperusteet vuodesta 2019 alkaen. Samalla varhaiseläkemenoperusteinen maksu lakkaisi, kun lopullinen varhaiseläkemenoperusteinen maksu vuodelta 2018 on selvitetty.

Työnantajalla alkavat työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutuset vaikuttaisivat työnantajan työkyvyttömyyseläkemaksuun, joka perittäisiin osana palkkaperusteista eläkemaksua. Palkkaperusteinen eläkemaksu olisi jatkossa kokonaiseläkemaksu, kuten TyEL-järjestelmässä, eli työnantajan työntekijältä pidättämää osuutta eläkemaksusta ei erikseen eriteltäisi. Kevan valtuuskunta päättää asiasta kokouksessaan 30.11.2018.

Kuvatut muutokset ovat osa laajempaa Kevan maksurakenteen uudistusta. Tässä vaiheessa muutos ei koske eläkemenoperusteista maksua, joka sote- ja maakuntauudistuksen yhteydessä on esitetty korvattavaksi kunnilta ja maakunnilta perittävällä tasausmaksulla.

Muutokset ajoittuvat yhteen myös kansallisen tulorekisterin käyttöönoton kanssa vuoden 2019 alussa, joka tuo muutoksen myös eläkemaxuprosessiin. Työnantaja ei enää tilitä eläkemaxuja, vaan Keva laskuttaa työnantajalta palkkaperusteisen eläkemaxun perustuen eläkeoikeutta kerryttäviin ansioihin, jotka työnantaja on ilmoittanut tulorekisteriin. Palkkaperusteinen eläkemaxu on jatkossa suoraan lopullinen, eli tarve työnantajan tilittämien eläkemaxujen ja ansiotietojen täsmäytykselle poistuu. Keva kuitenkin varautuu tulorekisterin käyttöönoton yhteydessä tarvittaessa laskuttamaan työnantajilta ennakoita, mikäli ansioiden rekisteröinnissä esiintyy häiriöitä.

Henkilöstökulut ovat yhteensä noin 23,7 % (v. 2018 oli 23,7 %) kaikista ulkoisista toimintakuluista.

Vuoden 2019 talousarvio sisältää määrärahavaraukset työllisyyskoordinaattorille, projektityöntekijöille sekä hyvinvointi-sote-projektipäällikön henkilöstökustannuksiin. Elinvoimaisuuden kehittämisen edistämiseksi on varattu määräraha ohjelmajohtajan henkilöstökustannuksiin.

Pyhjärven kaupungin vuoden 2019 talousarvion laadinnassa varauduttiin 2,14 %:n palkkakustannusten korotuksiin.

Palvelujen ostot

Palvelujen ostot sisältävät määrärahavarausten sosiaali- ja terveyspalvelujen ostamiseen Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä. Määrärahavaraus on 24.723.194 euroa v. 2019 talousarviossa. Ikäihmisten talonmiespalvelutoiminnan tukemiseen varattiin 6.900 euron määräraha.

Avustukset

Hallintotoimen avustusmäärärahoissa on varauduttu lasten kotihoidontuen kuntalisän maksamiseen talousarviovuonna 2019. Avustukset yhteisöille sisältävät avustukset Pyhäsalmen Tanssi ry:lle, Pyhäjärven 4H-yhdistykselle sekä SPR:n Pyhäjärven osastolle. Avustuksiin yhteisöille on varattu määräraha 10.000 euroa, joka ilmoitetaan yhdistysten haettavaksi kevään 2019 aikana. Avustus on tarkoitettu käyttää lasten ja nuorten, sairaiden ja vanhusten palveluja edistävien yhdistysten toimintaan. Avustusta voi hakea myös tapahtumien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Yhdistyksen tulee olla pyhäjärvinen yhdistys eikä yhdistys voi saada avustusta kaupungin muista avustusmäärärahoista.

Varhaiskasvatuksen siirtyessä kuntiin 1.1.2016 alkaen lakisääteinen kotihoidontuki tuli maksettavaksi Pyhäjärven kaupungin avustuksista.

Sivistystoimen määrärahoissa on varauduttu kulttuuritoimen, nuorisotoimen sekä liikuntatoimen avustuksiin. Uimahallilla jatketaan lasten ilmaisuintivuoroja kaksi kertaa viikossa sekä 65 vuotta täyttäneiden ilmaisuunteja.

Teknisen toimen määrärahoissa on varauduttu yksityistieavustuksiin sekä latujen kunnossapitoavustukseen.

Avustusmääräraha sisältää vuodesta 2018 alkaen Kelalle maksettavan työmarkkinatuen kuntaosuuden.

	TA 2019	
Avustukset hallintotoimi		
Avustukset kotitalouksille		92.000
Lasten kotihoidon kuntalisä	90.000	
Vesihuoltoavustus (pitkät vesijohdot)	2.000	
Avustukset kotitalouksille		26.530
Vammaisneuvosto	1.530	
Kunnan osuus lomituspalveluihin maaseutuyrittäjille	15.000	
Maaseudun kehittämisavustus	10.000	
Avustukset yhteisöille		115.000
Pyhäsalmen Tanssi ry	41.000	
- Tanssin alueeskustoiminnan kuntarahoitus		
33.000 euroa		
- festivaalin toiminta-avustus 8.000 euroa		
Pyhäjärven 4H-yhdistys	7.000	
SPR, Pyhäjärven osasto	6.000	
Ennalta jakamattomat avustukset talousarviovuonna	10.000	
(joka sisältää veteraanijärjestöille annettavan avustuksen		
ja Pyhäjärven Pohdin yleisurheilujaoston kesäikäreiden		
järjestämiseen varatun määrärahan 1.500 €)		
Muu kohdentamaton avustus	5.000	
Pyhäsalmen Lentokenttä Oy	5.000	
Kaukolämpötaksan porrastus	6.000	
Uuden teollisuushallin rakentajille –50 % liittymismaks.	15.000	
Risteysalueen kaukolämpötaksan kompensointi	20.000	
Avustukset yhteisöille		19.000
Kylätoiminta-avustus (150 €/kylä + 150 €/kylä kokousosal.)	4.000	
Kyliä kehittämisavustus	15.000	
Avustukset yhteisöille, työllistäminen 6059		192.000
Kelalle maksettava työmarkkinatuen kuntaosuus	182.000	
Pyhäjärvi-lisä, lisäpalkkatuki pyhäjärvisille yhdistyksille		
ja yrityksille	10.000	
Avustukset hallintotoimi yhteensä		444.530
Avustukset sivistystoimi		
Avustukset yhteisöille		47.800
Kesäyliopisto	12.000	
Liikunta, järjestöavustukset	20.000	
Nuorisotoimi, järjestöavustukset	5.800	
Kulttuuripalvelut, järjestöavustukset	10.000	
Lakisääteinen kotihoidon tuki, 1.1.2016 alkaen		300.000
Avustukset sivistystoimi yhteensä		347.800
Avustukset tekninen toimi		
Avustukset yhteisöille		31.200
Yksityistieavustukset	30.000	
Ladut	1.200	
Avustukset tekninen toimi yhteensä		31.200
Avustukset kotitalouksille yhteensä		418.530
Avustukset yhteisöille yhteensä		405.000
Avustukset yhteensä		823.530

Lainakanta

Lainakanta sekä omavaraisuusaste vuosina 2013 – 2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Lainakanta, 1000 euroa	1 668	1 199	10 385	17 913	22 631	24 137	26 087
Lainakanta € / asukas	291	215	1 885	3 287	4 240	4 470	4922
Omavaraisuusaste	79,4	83,7	72,0	59,8	54,7		
Kuntien keskimääräinen lainakanta € / asukas	2 540	2 694	2 835	2 933	2 921		
Konsernin lainat, € / asukas	1 947	2 448	4 209	5 909	7 149		
Kuntien keskimääräinen konsernin lainakanta, € / as.	5 544	5 768	5 975	6 146	6 299		

Vuonna 2014 Pyhäjärven kaupungin lainakanta on laskenut, sillä vuonna 2014 ei ole nostettu talousarviolainaa. Vuodesta 2015 alkaen Pyhäjärven kaupunki on nostanut vuosittain talousarviolainaa talousarviopäätöksen mukaisesti. Lainaa on otettu myös käyttötalouden hoitamiseen, koska vuosikate on muodostunut useana vuotena negatiiviseksi.

Omavaraisuusaste mittaa yrityksen vakavaraisuutta, tappion sietokykyä ja ylipäättään kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Omat varat muodostavat puskurin mahdollisia tappioita varten. Kunnissa pidetään omavaraisuusastetta hyvänä, jos se ylittää 70 %:a.

Lainan ottaminen

Maksuvalmiutta rasittaa valtionosuuksien määrän aleneminen ja mittavat investoinnit. Valtionosuuksien alenemisen vuoksi vuosikate on ollut negatiivinen vuosina 2015 – 2016 sekä vuosina 2018 - 2019. Tämä tarkoittaa että on otettava velkaa myös käyttötalousmenojen hoitamiseen. Kaupunginhallituksella on oikeus talousarviolainojen ottamiseen talousarvion puitteissa. Kaupunginjohtajalle ja talous- ja hallintojohtajalle annetaan maksuvalmiuden turvaamiseksi oikeus tilapäislainan ottamiseen enintään 3,0 miljoonaa euroa ja sitä suuremmista tilapäislainoista päättää kaupunginhallitus.

Lainananto

Kaupunginhallitukselle annetaan valtuudet myöntää rekisteröidyille yleishyödyllisille yhteisöille lyhytaikaista lainaa. Laina voidaan myöntää olemassa olevan rahoituspäätöksen perusteella enintään vuodeksi kerrallaan EU-rahoitteisten tai niihin verrattavien hankkeiden maksuvalmiuden turvaamiseksi. Hankkeen vuosikustannusarvion tulee olla yli 10.000 €. Lainasta peritään nostohetken mukainen, Euribor 6 kk (360) korko. Vakuudeksi edellytetään yhdistyksen yleisen kokouksen päätös kassalainan ottamisesta kaupungilta ja velkakirjaan hallituksen virallinen allekirjoitus. Hankkeen jatkuessa laina voidaan uudistaa tarvittaessa kaupunginhallituksen päätöksellä. Laina on maksettava takaisin kokonaisuudessaan heti, kun hanke on päättynyt ja hankesuunnitelman mukaiset maksatukset on saatu.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takaus- tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Pyhäjärven kaupunki perii antamistaan takauksista vuotuista takausprovisiota.

Sijoitukset vuosina 2014 – 2018 (markkina-arvot)

TUNNUSLUKU/MITTARI	2014	2015	2016	2017	31.8.2018
FIM	3 168 753,6	3 247 562	3 423 914	3 604 650,93	3 621 874
Evli	4 991 529,9	5 352 877	5 805 505	6 343 367,14	6 465 808
Henki-Fennia					
Yhteensä	8 160 283,4	8 600 439	9 229 419	9 948 018,07	10 087 682

Vuonna 2008 sijoitukset laskivat maailmanlaajuisesti rajusti ja korkotaso oli vastaavasti korkealla. Vuonna 2009 korkotaso laski ja sijoitusten arvo alkoi nousta. Vuoden 2010 aikana nousu jatkui ja nosti Pyhäjärven kaupungin sijoitusten arvoa. Vuoden 2011 ja 2012 aikana taloustilanteen kehittymiseen on liittynyt epävarmuutta. Kaupunginhallitus päätti vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian vakuutussäästösopimuksen 30.6.2014 päätöksellään 9.6.2014 § 208. Salkkujen tuottoprosentit vuoden 2018 alusta olivat FIM:in salkussa 0,47 % ja Evlin salkussa 1,96 %. Kolmen vuoden tuotto FIM:illä on 12,57 % ja Evlillä 25,38 %.

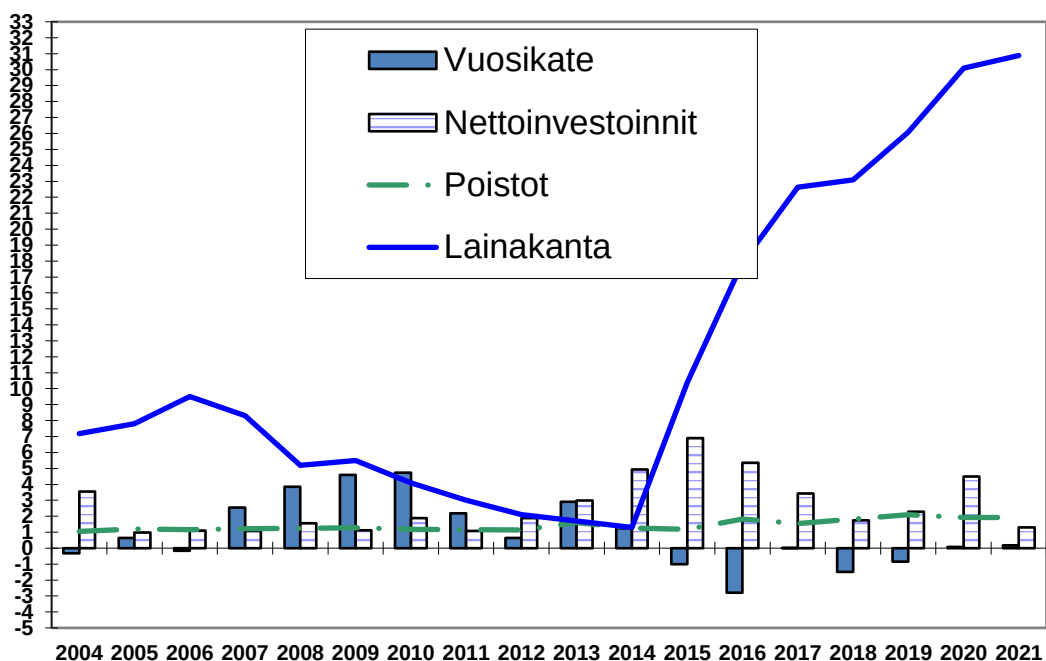
Pääomantuloutuksia voidaan tulevaisuudessa käyttää investointeihin, lainojen lyhennyksiin ja elinkeinojen kehittämiseen valtuuston erikseen päättämällä tavalla.

Tulorahoituksen riittävyys

Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

Vuoden 2019 talousarviossa vuosikate on -852.810 euroa, eikä näin ollen kata kokonaisuudessaan toimintakuluja eikä käyttöomaisuuden poistoja.

Vuosikate, nettoinvestoinnit, poistot ja lainakanta (M€) v. 2004 - 2021

Talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2019 – 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi päätöksellään 26.6.2018 § 51 talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019 – 2021 seuraavasti:

1. Ohjelman mukaiset säästötavoitteet toimialueille (eritelty tasapainottamisohjelmassa):

Talouden tasapainottaminen toimialueittain	V. 2019	V. 2020	V. 2021
Alueelliset maaseutupalvelut	13 000	13 000	13 000
Köpsinrinteen palvelukeskus (myynti ja palv.seteli-malli)	350 000	350 000	350 000
Peruspalvelukuntayhtymä Selänne	900 000	900 000	900 000
Sivistystoimi	110 000	280 000	280 000
Tekninen toimi	194 000	378 000	378 000

2. Kaupunginvaltuusto päätti 15.10.2018 § 81 talouden tasapainottamisohjelman mukaisesta kouluverkko selvityksestä seuraavasti:

Emolahden, Rannankylän ja Ruotasen koulut lakkautetaan 1.8.2019 alkaen ja koulut yhdistetään Ikosen kouluun siten, että 0 – 4 –luokat toimivat nykyisen Ikosen koulun tiloissa ja 5 – 6 –luokat Keskuskoulun tiloissa. Luokkatilat Keskuskoululle rakennetaan nykyisen kirjaston tiloihin.

Kirjastolle rakennetaan uudet tilat mahdollisimman nopeasti ja samaan yhteyteen rakennetaan monitoimitilat kulttuurin ja liikunnan tarpeisiin. Kirjasto siirtyy väistötiloihin entisen ammattikoulun tiloihin, kunnes uudet tilat valmistuvat. Liikunnan ja kulttuurin tarpeisiin rakennettaviin tiloihin haetaan ulkopuolista rahoitusta.

3. Peruspalvelukuntayhtymä Selänne antoi oman ehdotuksensa 300.000 euron lisävähennyksiksi vuoden 2019 talousarvioon. Kaupunginhallitus päätti antaa 8.10.2018 § 261 kuntayhtymälle lausunnon, jonka mukaan esitetyt muutokset vuoden 2019 vuosisopimusesitykseen voidaan tehdä. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen vuosisopimus vuodelle 2019 tulee Pyhäjärven kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi osana vuosisopimuksen hyväksymisprosessia

Talouden tasapainottaminen tulee jatkumaan vuoden 2019 aikana.

TULOSLASKELMA JA KOKONAISTALouden KEHITYS

Tuloslaskelmaosan toteutuminen, ulkoiset + sisäiset

	Tilinpäätös 2014	Tilinpäätös 2015	Tilinpäätös 2016	Tilinpäätös 2017	TA + LTA 2018	TA 2019
Toimintatuotot	8 973 624	6 151 096	6 285 117	7 321 756	7 319 462	6 532 670
Toimintakulut	-46 021 180	-44 822 614	-45 770 348	-45 218 150	-46 246 351	-44 626 480
Toimintakate	-37 047 557	-38 671 518	-39 485 230	-37 896 394	-38 926 889	-38 093 810
Verotulot	21 905 602	21 916 162	21 030 291	21 604 460	21 150 000	20 950 000
Valtionosuudet	17 603 804	15 259 870	15 219 452	15 761 413	16 200 000	16 200 000
Rahoitustuotot	662 402	836 763	680 467	751 137	351 000	351 000
Rahoituskulut	-405 516	-376 204	-230 450	-218 883	-258 000	-260 000
Vuosikate	2 718 736	-1 034 927	-2 785 470	1 733	-1 483 889	-852 810
Poistot	-925 869	-1 194 926	-1 821 272	-1 536 847	-1 814 186	-2 094 700
Arvon alentumiset	-289 900					
Satunn. tuotot/kulut	4 421 154			-21 503		
Tilikauden tulos	5 924 122	-2 229 853	-4 606 742	-1 556 617	-3 298 075	-2 947 510
Poistoeron muutos	-127 599	384 519	-1 656 993	393 493	400 000	400 000
Varausten muutos	448 418		1 439 119			
Rahastojen muutos			1 063 918			
Tilik. yli-/alijäämä	6 244 940	-1 845 334	-3 760 698	-1 163 125	-2 898 075	-2 547 510
Tilikauden ylijäämä taseessa	12 313 325	10 321 489	6 560 791	5 397 666	2 499 591	-47 919

Tuloslaskelma

Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalouden kannalta keskeiset tekijät, eli verotulot, valtionosuudet sekä varsinaisen toiminnan toimintatuotot ja toimintakulut. Vakaan talouden lähtökohtana on sopeuttaa toimintamenot tuloerien kehitykseen.

Toimintakate muodostuu toimintatulojen ja toimintamenojen erotuksesta (= käyttötalouden nettomeno). Se osoittaa kuinka paljon käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Tuloslaskelma osoittaa, että Pyhäjärven kaupungin tulorahoitus ei ole riittävä talousarviovuonna 2018.

Tuloslaskelman tunnuslukuja

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA + LTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Asukasmäärä	5 508	5 450	5 338	5 400	5 300	5 300	5 300
Toimintatuotot % toimintakuluista	8,4	7,7	10,2	10,0	8,7	8,7	8,7
Vuosikate % poistoista	-86,6	-152,9	0,1	-81,8	-40,7	4,4	9,4
Vuosikate €/asukas	-188	-511	0,3	-274,8	-160,9	15,9	34,0
Poisto %	33,49	55,2	35,6	41,9	57,6	54,2	54,5
Poistot / asukas	216,9	334,2	287,9	335,9	395,2	361,7	361,7
Tilikauden tulos	-2 229 853	-4 606 742	-1 556 617	-3 298 075	-2 947 510	-1 833 080	-1 736 880
Taseen kertynyt yliäämä	10 321 489	6 560 791	5 397 666				
Kertynyt yliäämä, €/as.	1 874	1 204	1 011				

Tuloslaskelman tunnusluvut, selostus:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista:

$100 \times \text{toimintatuotot} / \text{toimintakulut}$

Tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla toiminnan tuotoilla.

Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista:

$100 \times \text{vuosikate} / \text{keskimääräinen poistonalainen investointien omahankintameno}$

Vuosikate % poistoista:

$100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

Poisto-%:

$100 \times \text{poistot} / \text{käyttöomaisuudesta} / \text{toimintatulo}$

Taloussuunnittelun tasapainoperiaate

Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Taloussuunnitelmassa on esitettävä toimenpiteet edellisiltä tilikaudelta kertyneen tai kuluvalta tilikaudelta kertyvän alijäämän kattamiseksi. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla ei kuitenkaan edellytetä. Kunta, jonka kuluva vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi sen sijaan tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Kaupungin talouden tarkka seuranta ja reagoiminen tuleviin muutoksiin vaatii erityistä panosta talousarviovuonna 2018 sekä suunnitelmavuosina 2019 - 2020. Kaupungin talouden tasapaino edellyttää kokonaistalouden hallintaa, uusien toimintatapojen luomista, yhteistyön tehostamista eri tahojen kanssa sekä kaupungin profiilin nostamista.

Kaupunginhallitus (29.6.2015 § 234) asetti taloustoimikunnan, jonka tehtävänä on taloudenpidon suunnittelu osana rakennemuutoksen valmiussuunnitelmaa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 20.6.2016 taloustoimikunnan valmisteleman tasapainotamissuunnitelman vuosille 2016 – 2019. Taloustoimikunta jatkaa työtään talousarviovuoden 2017 alussa.

Kaupunginhallitus asetti 14.8.2017 § 288 taloustoimikunnan toimikaudekseen, joka jatkuu vuoden 2019 toukokuun loppuun. Kaupungin talouden tasapainotusohjelman jatkovalmistelun tarve on olemassa talouden kuvan muuttuessa, erityisesti maakuntauudistuksen mukanaan tuoman verotulokehityksen ja valtionosuusjärjestelmän muutoksen vuoksi. Tasapainotusohjelman jatkovalmistelua on välttämätöntä jatkaa toimikuntatyöskentelyn kautta.

Taloustoimikunnan tehtävänä on koko kaupunkikonsernin toimintojen ennakkoluvuton tarkastelu ja niiden tehostaminen sekä tarvittaessa myös konsernin päällekkäisten toimintojen karsintaehdotukset. Toimikunta ei tee päätöksiä, vaan sen tehtävänä on ehdotusten valmistelemine kaupunginhallitukselle palvelujen ja talouden tasapainottamiseksi toimikauden aikana.

Tilikauden yli- /alijäämät vuosina 2016 – 2021

	2016	2017	TA+LTA2018	TA 2019	TA 2020	TA 2021
Taseen loppusumma 31.12.	58 387 108	60 946 625				
Peruspääoma 31.12.	20 542 188	20 542 188				
Peruspääoma-% taseen loppusummasta	35,18	33,71				
Tilikauden ylijäämä 31.12.	-3 760 698,32	-1 163 124,73				
- Edellisten vuosien alijäämä						
+ Edellisten vuosien ylijäämä	10 321 489	6 560 791,09				
Tilikauden ylijäämä taseessa yht. 31.12.	6 560 791	5 397 666,36				
Tilikauden yli-/alijäämä			-2 898 075	-2 547 510	-1 433 080	-1 336 880
Kertynyt ylijäämä € / asukas	1 204	1 011				

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmalla osoitetaan kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty. Rahoituslaskelman mukaan Pyhäjärven kaupungin pitkäaikaisen lainojen lisäys vuonna 2018 on 3,6 miljoonaa euroa.

TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §:n 5 momentin mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarviossa valtuusto hyväksyy toimielinten toimintatavoitteet ja talousarvion. Kaupunginvaltuustoon nähden sitovaksi eräksi talousarviossa määritellään toimintakate.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Toimielin voi siirtää käyttösuunnitelmaan liittyvää päätösvaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Käyttötaloussassa valtuusto myöntää toimielimille toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Toimielimien sitovuustaso on toimintamäärärahan ja tulotavoitteen erotus eli toimintakate.

Toimielin	Tulosyksiköt
Keskusvaalilautakunta Tarkastuslautakunta	
Kaupunginhallitus	Yleishallinto Elinkeinotoimi Selänne-palvelut
Maaseutulausakunta	Alueelliset maaseutupalvelut
Sivistyslautakunta	Hallinto Perusopetus Toisen asteen opetus Kansalaisopisto Vapaa-aika Varhaiskasvatus 1.1.2016 alkaen
Tekninen lautakunta	Yhdyskuntatekniikka Tilapalvelut Työpajatoiminta Ruokahuolto Palo- ja pelastustoimi

Suunnitelmapoistot ja laskennalliset erät eivät ole sitovia määrärahoja.

Investointiosassa valtuusto myöntää toimielimille määrärahat. Toimielimien bruttomääräiset määrärahat ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimielin	Hankeryhmä
Kaupunginhallitus	Maa- ja vesialueet Koneet ja laitteet Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset menot
Sivistyslautakunta	Koneet ja laitteet
Tekninen lautakunta	Rakennukset Kiinteät rakenteet ja laitteet Koneet ja laitteet

Investointiosan poistonalaisena irtaimen omaisuuden hankintana pidetään vähintään 10.000 euron arvoista hyödyke tai hyödykeryhmän hankintaa. Irtaimen omaisuuden määrärahat ovat sitovia toimielintasolla.

Toimielimet velvoitetaan kantamaan ja hakemaan investointien valtionosuudet talousarvioon merkityn mukaisesti.

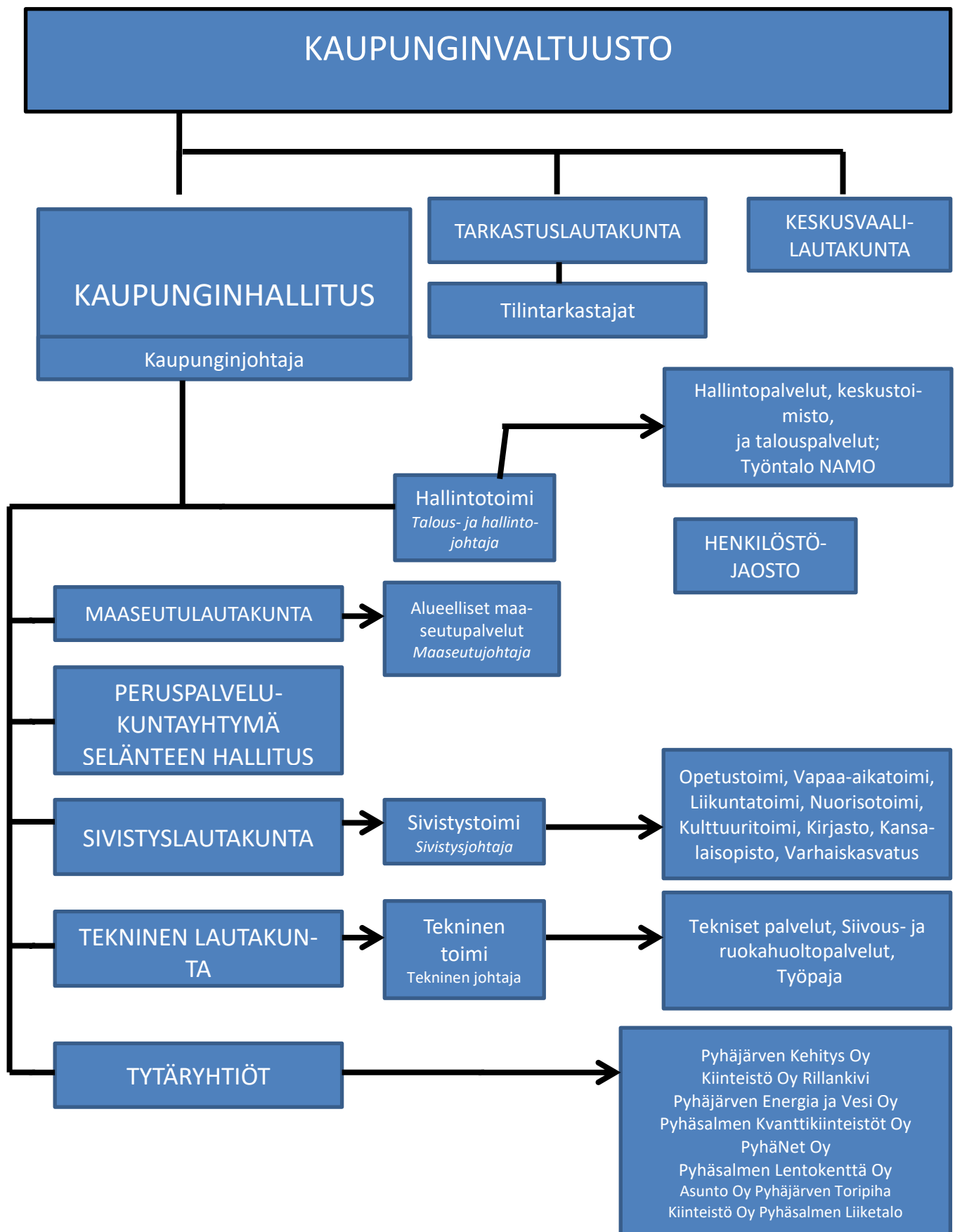
Toimielimien sekä tulosyksiköiden toimintakate vuosina 2018 ja 2019, ulkoiset + sisäiset Käyttötalouden sitovat määrärahat valtuustoon nähden on merkitty sinisiin laatikoihin.

	TA + LTA 2018	TA 2019	Muutos €	Muutos %
Keskusvaalilautakunta	-19 826	-19 152	674	3,4
Tarkastuslautakunta	-36 980	-36 980	0	0,0
Kaupunginhallitus	-29 230 916	-28 234 801	996 115	3,4
Yleishallinto	-2 305 872	-2 287 890	17 982	0,8
Elinkeinotoimi	-573 104	-588 697	-15 593	-2,7
Selänne-palvelut	-26 351 940	-25 358 214	993 726	3,8
Alueelliset maaseutupalvelut	0	0	0	0,0
			0	
Sivistyslautakunta	-9 948 756	-10 048 226	-99 470	-1,0
Hallinto	-224 317	-215 804	8 513	3,8
Perusopetus	-5 709 379	-5 677 838	31 541	0,6
Toisen asteen opetus	-872 793	-867 856	4 937	0,6
Kansalaisopisto	-81 302	-83 926	-2 624	-3,2
Vapaa-aika	-1 199 670	-1 235 724	-36 054	-3,0
Varhaiskasvatus	-1 861 295	-1 967 078	-105 783	-5,7
Tekninen lautakunta	309 589	245 349	-64 240	-20,8
Yhdyskuntateknikka	-622 868	-685 059	-62 191	-10,0
Tilapalvelut	1 584 188	1 519 433	-64 755	-4,1
Työpajatoiminta	-55 095	-32 626	22 469	40,8
Ruokahuolto	-65 315	-21 126	44 189	67,7
Palo- ja pelastustoimi	-531 321	-535 273	-3 952	-0,7
Toimintakate, yhteensä	-38 926 889	-38 093 810	833 079	2,1

Talousarvion toteutumisesta raportointi

Hallintosäännön 57 §:n mukaan toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Talouden toteutumisesta raportoidaan huhtikuun ja elokuun lopun tilanteista sekä tilinpäätösraportointi kolmantena raportointi ajankoh-
tana.

PYHÄJÄRVEN KAUPUNGIN ORGANISAATIO

HALLINTOTOIMI

Vastuuelin: Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Vt. kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallintotoimi vastaa kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta ja toimittamisesta toimielinten käsiteltäviksi. Hallintotoimi tuottaa koko kaupungin toiminnan ja talouden tilaa koskevia tietoja ja toteuttaa toiminnan ja talouden seuranta, valvontaa ja suunnittelua. Hallintotoimi vastaa koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjaamisesta. Hallintotoimen tehtävänä on tuottaa ammattitaitoisesti laadukkaat tuki- ja ylläpitopalvelut eri toimialoille. Hallintotoimi sisältää keskusvaalilautakunnalle, tarkastuslautakunnalle sekä kaupunginhallitukselle varatut määrärahat.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintakate	-39 485 230	-37 896 394	-38 926 889	-38 093 810	-37 182 880	-37 186 630
Asukasluku	5 450	5 338	5 400	5 300	5 300	5 300
Toimintakate €/asukas	-7 245	-7 099	-7 208	-7 188	-7 016	-7 016
Toimintakate, muutos-%, verrattuna edellinen vuosi	2,10 %	-4,02 %	2,72 %	-2,14 %		

Pyhäjärven kaupungin nettomenot vuonna 2019 ovat 20 euroa / asukas pienemmät verrattuna vuoden 2018 muutettuun talousarvioon.

3. PERUSTELUT

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Valtuusto päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Valtuusto asettaa tehtäviinsä kaupungin muut toimielimet ja täyttää tärkeimmät virat. Valtuusto on hallintosäännöllä siirtänyt toimivaltaansa edelleen muille toimielimille, kuten kaupunginhallitukselle, lauta- ja johtokunnille sekä viranhaltijoille. Päätösvallan siirtämisen avulla valtuusto voi paremmin keskittyä tärkeimpien asioiden käsittelyyn ja kaupungin kehittämiseen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Talousarvio 2018 sisältää vuoden 2018 lisämäärärahan 801.400 € Selänne-palveluihin.

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	226 683	382 782	385 852	386 662	287 662	273 432
Toimintamenot	-29 271 002	-29 075 806	-29 673 574	-28 677 595	-28 021 666	-28 021 178
Toimintakate (netto)	-29 044 319	-28 693 024	-29 287 722	-28 290 933	-27 734 004	-27 747 746
Poistot ja arvonalent.	-51 754	-45 750	-45 750	-45 750	-45 750	-45 750
Tehtävän kokonaiskust.	-29 096 073	-28 738 774	-29.333 472	--28 336 683	-27 779 754	-27 793496

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vastuuelin: Tarkastuslautakunta

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunta valmistelee valtuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioida talouden tasapainotuksen toteutuminen. Huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen, koko kuntakonsernin tilintarkastuksen yhteensovittamisesta. Valvoa lautakunnalle tehtävien sidonnaisuusilmoitusten noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
1. Tilintarkastusyhteisön tilintarkastajan toimesta kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen toteuttaminen kunta- ja tilintarkastuslain edellyttämällä tavalla.	Hallinnon ja talouden tarkastuksen asianmukaisen toteutuksen järjestäminen niin, että tilintarkastajalla on käytössään riittävät voimavarat riippumattoman tilintarkastuksen suorittamiseksi.	Tilintarkastaja raportoi sopimuksenmukaisesti tarkastuslautakunnalle, joka valvoo tarkastuksen suorittamista / Lakien ja asetusten mukainen riittävä laajuus.
2. Valtuuston päättämän kaupunkistrategian toteutumisen arviointi ja seuranta	Viranhaltijaorganisaatio toteuttaa kuntastrategiassa asetetut tavoitteet ja toimenpiteet.	Tarkastuslautakunta / Kaupunkistrategian toteutumisen arviointi
3. Valtuuston asettamien kaupunkikonsernin toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi.	Lautakunta hankkii tiedot ja tutustuu tavoiteasettelun alaiseen toimintaan.	Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamat tavoitteet / toiminnan ja talouden arviointi, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaupunginvaltuuston vuosittain asettamat tavoitteet / oleellisen toiminnan riittävä arviointi.
4. Tarkastuslautakunnan toiminnan kehittäminen ja koulutautuminen.	Koulutuksella pidetään yllä valmiudet arviointityön suorittamiseen.	Kaupunginvaltuuston ja tarkastuslautakunnan oma seuranta / Tarkastuslautakunnalla riittävä koulutuksen taso, käytössään riittävä asiantuntemus tehtävistä suoriutumiseksi.
5. Kaupunkikonsernin tavoiteasettelun kehittäminen / tavoitteiden asettelun merkittävyyden ymmärtäminen.	Tavoiteasettelun merkittävyyden kehittäminen kaupunkikonsernissa.	Tarkastuslautakunta ja kaupunginvaltuusto / riittävä määrä oleellisia, mitattavia ja arvioitavia tavoitteita.

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/ asukas	5,8	4,8	6,85	6,98	6,98	6,98

3. PERUSTELUT

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat; arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla; arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan ta- seessa on kattamatonta alijäämää; huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta; valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousar- vioksi.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-31 879	-25 522	-36 980	-36 980	-36 980	-36 980
Toimintakate (netto)	-31 879	-25 522	-36 980	-36 980	-36 980	-36 980

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vastuuelin: Keskusvaalilautakunta
Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Vaalien järjestäminen on kunnan lakisääteinen tehtävä (Vaalilaki 714/1998). Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa valtiollisten ja kuntavaalien järjestämisestä. Kuntavaalien toimittamisesta säädetään vaalilain lisäksi kuntarakennelaissa (1698/2009).

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Tietotekniikan käyttö ennako- ja vaalipäivän äänestyksessä	Äänestäneiden merkitseminen reaaliajassa vaalitietojärjestelmään
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	Haja-asutusalueille ennakoäänestysauton reittiaikataulu	Haja-asutusalueilla asuville autottomille henkilöille äänestysmahdollisuuden tarjoaminen
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Kaupungin työntekijöiden työpaikoksen käyttö ennakoäänestyksessä	Työvuorojen jakaminen usean henkilön kesken, oman työn ohella.

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Äänioikeutettuja	4 554	4 472	4 371	4 371	4 371	4 371
Äänestäneitä		2 787	2 776			
Äänestys%		62,3	63,5			
	ei vaaleja	Kuntavaalit	Pres.vaalit	Ed, EU, Mk	ei vaaleja	Kuntavaalit

3. PERUSTELUT

Eduskuntavaalit, vaalipäivä 14.4.2019 (ennakoäänestys 3.-9.4.2019).
Europarlamenttivaalit, vaalipäivä 26.5.2019 (ennakoäänestys 15.-21.5.2019).
Maakuntavaalit, mahdollisesti yhdessä europarlamenttivaalien yhteydessä.
Talousarvioon vuodelle 2019 varataan rahaa kolmen eri vaalien järjestämiseen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Oikeusministeriö maksaa kunnalle vaalienjärjestämisestä korvausta 2,20 e / äänioikeutettu, paitsi kuntavaaleista.

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot		*) 859	28 174	28 848		
Toimintamenot	-834	-16 544	-48 000	-48 000		-16 500
Toimintakate (netto)	-834	-15 685	-19 826	-19 152		-16 500
Poistot ja arvonalent.						
Tehtävän kokonaiskust.	-834	-15 685	-19 826	-19 152		-16 500

*) v. 2017 toimintatuottoihin on oikeusministeriöltä saatu avustusta vaalivirkailijoiden henkilökorttien ja kortinlukijalaitteiden hankintaan.

KAUPUNGINHALLITUS

Vastuuelin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Vt. kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi
Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus johtaa ja valvoo kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kaupungin talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskien hallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kaupungin yleistä etua. Sen lisäksi kaupunginhallitus vastaa alueiden käytön suunnittelusta ja ohjaa kaupungin maapolitiikkaa ja kaavoitusta, kuntasuunnittelua, seutuyhteistyötä, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa sekä henkilöstöpolitiikkaa.

Kaupungin talouden tarkka seuranta ja reagoiminen tuleviin muutoksiin vaatii erityistä panosta talousarviovuonna 2019 sekä suunnitelmavuosina 2020 - 2021. Kaupungin talouden tasapaino edellyttää kokonaistalouden hallintaa, uusien toimintatapojen luomista, yhteistyön tehostamista eri tahojen kanssa sekä kaupungin profiilin nostamista.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Aktiivisella vaikuttamisella ja yritys-yhteistyöllä turvataan joukkoliikennepalvelujen riittävä toimivuus. Sähköisten palveluiden kehittäminen konsernin palveluissa. Valokuituliittymien määrää lisätään Pyhäjärvellä yhteismarkkinoinnilla Pyhänet Oy:n kanssa. Digitaalisuusasteen arviointi tehdään vuosittain	Julkisen liikenteen vuorot lisääntyvät kolmen vuoden aikana Vähintään 1 kpl sähköisiä palveluita käyttöön vuosittain (vuosina 2019 - 2021). Valokuituliittymät lisääntyvät 40 kpl vuonna 2019 ja 40 kpl vuonna 2020 Pyhäjärvellä. Kaupungin digitalisaatioaste kasvaa
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	E75 ja 27-tien risteysalueen kehittäminen suunnitellusti. Kehittämissuunnitelma päivitetään vuosittain. Älykäs liikenne ja sen vaatima infrastruktuuri sekä tukipalvelut huomioidaan suunnittelussa.	Uudet yritykset risteysalueella / vuosi. Uusia mainostauluja / LED-tiloja 4 kpl vuoteen 2020 mennessä. Huomioitu kehittämissuunnitelman päivityksessä.
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	Yhtiöllä on Pyhäsalmi Mine Oy:n kanssa tehtyyn sopimukseen perustuvat ensioikeudet kaikkeen uusiokäyttöön. Kaivosalueen muuttamista yritysalueeksi, Pyhäjärven Callioksi, jatketaan määrätietoisesti.	Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy:n liikevaihdon lisääntyminen sekä palvelu- ja vuokrasopimusten määrä. Lisävuokratilojen kysyntä puoltaa kaupungin tekemää yhtiön pääomittamista vuonna 2020.

Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	Callion ohjelmajohtajatoiminnan rahoitus vuosina 2019 ja 2020. Callion toiminta varmistuu pitkällä aikavälillä liiketaloudellisesti ankkuriyhtymien kautta. Alihankkijoiden ja henkilöstön yrittäjäyhtymien edistämisen Kaivos-osaamisen alihankintayhtymien verkoston kehittäminen-hankkeella.	Kvanttikiinteistöjen liikevaihdon kasvu mahdollistaa vuonna 2021 ohjelmajohtajatoiminnan siirron. Energiavaraston tai muun ankkurihankkeen investointipäätös vuoden 2019 aikana, rakentamisen aloittaminen vuoden 2020 aikana. Hankkeen tavoitteet toteutuvat hankesuunnitelman mukaisesti.
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	Biopolttoaineterminaali-hanke verkottaa ja luo paikallista klusteria 63 Degrees North -hanke kasvattaa erikoiskasviyrittäjien liikevaihtoa. Köpsinrinteen palvelukeskuksen uusiokäyttö sote-alan yritystoiminnassa.	Hanke saadaan toteutettua vuonna 2019 ja yritystoiminta mahdollistuu Hanke etenee hankesuunnitelman mukaan. Viljelyalan lisääntyminen (ha) Jatkokäyttöön valmistellaan uutta yritystoimintaa vuoden 2019 aikana.
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Kaupunki edistää alueellaan energiahankkeita, jotka kohdistuvat uusiutuvan energian tuotantoon, biopolttoaineisiin ja energian varastointiin. Kaupungin HINKU-sitoumus HINKU-foorumin parhaiden käytäntöjen implementointi	Valtateiden risteysalueelle syntyy liikennekaasun jakeluasema yksityisellä pääomalla viim. vuonna 2020. Uuden tuulivoima-alueen kaavoitusprosessi alkaa 2019. Pyhäjärven kasvihuonepäästöt vähenevät 80 % vuoteen 2030 mennessä. Vähintään yksi uusi ns. paras käytäntö implementoidaan per vuosi.
Viihtyisä elinympäristö	Paluumuutto vilkastuu kaikissa ikäryhmissä. Paluumuuttajien tarpeet mm. asumisessa ja yrittämisessä huomioidaan erityisesti. Uusien asuinalueiden ja -alueiden sekä vapaa-ajan palveluiden tarjoaminen yhteismarkkinointi. Riittävästi houkuttelevia kaavatontteja valmiina rakennettavaksi asumiseen. Eri väestö- ja ikäryhmille soveltuvaa nykyaikaista asuntotuotantoa edistetään. Uudet asuinalueet toteutetaan lähelle palveluita. Kaupungin rooli on olla katalyytti ko. hankkeille. Pyhäjärven kauniit rannat raivataan asutuksen ja liikenneväylien läheltä.	Kokonaispaluumuutto lisääntyy vuodesta 2018. Nuorten aikuisten (alle 35-v.) paluumuutto lisääntyy vuodesta 2018. Vuonna 2019 kampanjoita 2 kpl. Vuonna 2019 myytyjä kaavatontteja väh. 2 kpl. Uuden hissillisen osaketalon rakentaminen Pyhäsalmeen alkaa vuonna 2019. Uuden senioriasumiseen soveltuvan asuinalueen rakentaminen Pyhäsalmeen alkaa vuonna 2020. Haastekampanja maanomistajille järjestetään keuhkokuumeella 2019.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Nuorten kesätyösetelimallin käyttöä jatketaan ja kehitetään. Kutsuperusteista palveluliikennettä järjestetään haja-asutusalueille. Turvallisen ja älykkään senioriasumisen mahdollisuuksia kehitetään yritysten kanssa.	Kesätyösetelin käyttöaste väh. 95 %. Palvelun asiakasmäärä kasvaa vuonna 2019. Senioriasuntoja rakennetaan 25 kpl vuoteen 2021 mennessä yksityisellä pääomalla.
Sivistyksestä virtaa	Tapahtumien sekä kulttuuri- ja liikuntapalveluiden esillä pitäminen. Avustukset tapahtumille ja järjestöille. Tapahtumatarjonta kasvaa Pyhäjärvellä. Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden infraa parannetaan	Medianäkyvyys ja kävijämäärät Yksi uusi tapahtuma aloittaa vuonna 2019 Kirjasto- ja monitoimitalon suunnitteluprosessi valmistuu 2019.
Kantokykyinen palvelutuotanto	Sote-kustannusten kasvun taittaminen ja tasapainottaminen kantokykyä vastaavasti. Kustannustehokkuus verrattuna lähimpiin verrokkeihin omassa tuotannossa ja ostopalveluissa. Palveluverkkoratkaisut	Sote-palveluiden määrärahat eivät ylitä vuonna 2019. Kustannukset pienenevät yhä vuonna 2020. Pyhäjärven peruspalvelut max. keskihintaisia verrokkeihin verrattuna Kouluverkkoratkaisun täytäntöönpano ja saadut säästöt TP 2019
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA) käytössä kaikissa toimielimissä tiedottamista ja osallisuuden mahdollisuuksia lisätään kaupungin toiminnassa.	Laadittujen arviointien määrä / vuosi. Konsernin tiedotuslehti ilmestyy väh. 2 kertaa vuodessa.
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Luonto hyödynnetään monipuolisesti matkailuliiketoiminnan kehittämisessä	Tuotteistettujen luonto- ja vesistömatkailupalvelujen määrä

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Talouden tasapainotusohjelman noudattaminen ja päivittäminen vuonna 2019. Kuntalain § 118:n mukaiset ns. kriisikunnan raja-arvot eivät täyty kokonaan. Veropohja laajenee Kaupungin sijoitusvarallisuuden tuottavuus hyvällä tasolla	Konsernin positiivinen vuosikate vuonna 2020. Kaupunkikonsernin lainamäärä €/asukas Tilikauden tulos positiivinen vuonna 2021 Ns. kriisikuntamittareista täyttyä enintään kaksi Pyhäjärven kiinteistöverotulot kasvavat 10 % vuoteen 2021 mennessä. Sijoitussalkkujen tuotto, % / vuosi
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Onnistunut konserniohjaus Konsernin yhteiset ns. toimitusjohtajapalaverit. Yhtiöiden hallitusten jäsenten ja kaupungin viranhaltijoiden läsnäolo-prosentit hyvällä tasolla. Kaupungin ja tytäryhtiöiden tukipalveluita kehitetään ja hyödynnetään. Konsernirakenteen kehittäminen Konserniyhtiö koko paikkakunnan elinvoiman kasvattajana	Yhtiöiden tavoitteet ja toiminta ovat kaupungin strategian mukaisia. Vähintään 6 kpl vuonna 2019 Läsnäoloprosentit nousseet vuodesta 2018 Suunnitelma yhteisestä konsernipalveluiden yksiköstä aloitetaan vuoden 2019 aikana. Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n tulevaisuus selvitetään alkuvuodesta 2019. Muille konserniyhtiöille koituneet positiiviset vaikutukset ja paikallisten hankintojen määrä
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Pitkän tähtäimen investointisuunnitelman laatiminen. Nettoinvestoinnin mitoitetaan taloudellisen kantokyvyn mukaan. Uusia verotuloja tuottavia investointeja haetaan aktiivisesti. Kaupunkikonsernin vuosikate kattaa pitkällä aikavälillä nettoinvestoinnit.	Strategisista investoinneista laaditaan suunnitelma vuonna 2019. Kaupungin nettoinvestoinnit ovat max. tasapainotussuunnitelman tasolla. Yli 500.000 euron investointihankkeiden määrä paikkakunnalla. Vuosikate ja nettoinvestointien tasalla

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Pyhäjärviset suosivat enemmän paikallisia palveluita ja paikallisia tuotteita. Pyhäjärven Callio tunnetaan maan- alaisena menestystekijänä valtakunnallisesti. Pääpaino sisällöllisessä ja positiivisessa markkinoinnissa yhdessä yritysten kanssa. Markkinoinnin tarvekartoitus laaditaan kesään 2019 mennessä.	Kaupunki ja kehitysyhtiö järjestävät kampanjan yhdessä yrittäjien kanssa 2019. Callion tuomat uudet kontaktit kaupungille. Kaupunki markkinoi itseään aktiivisesti tapahtumissa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti yht. 6 krt. vuonna 2019. Toteutuu / ei toteudu.
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Aktiivinen hankekehittäminen ja aluekehitysvarojen hyödyntäminen. Nihakilta hankitaan resurssia yritys- ja rahoitusneuvontaan 0,5 htv. Alueellinen kasvupalvelumalli vastaamaan haasteita. Korkeakouluyhteistyö lisääntyy ja monipuolistuu.	AKR -rahojen määrä Nihakin yrityspalvelupäällikön tulostavoitteiden toteutuminen. Pyhäjärvi aloitteellinen alueellisen kasvupalvelumallin valmistelussa. Kerttu Saalasti-instituutin ja AMK:iden kanssa tehtävät yhteiset toimenpiteet.
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Kaupunki selvittää säännöllisesti elinvoiman kehittämisen tarpeita. Yhteisöjä tuetaan hyödyntämään kehittämisrahoitusta. Kaupunkimarkkinoinnissa hyödynnetään pyhäjärvistä osaamispääomaa.	Poismuuttajakyselyitä 1 kpl / vuosi. Saadun Leader-rahoituksen määrä. Asiantuntijapooli käyttöön kaupunkimarkkinoinnin osalta vuonna 2019.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Asukasluku	5 450	5 338	5 400	5 300	5 300	5 300
Tulovero %	19,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75
Koko maan keskim.tulov-%	19,86	19,91	19,86			
Nettomenot €/asukas (kaupunginhallitus)	5 323	5 368	5 413	5 327	5 226	5 225

3. PERUSTELUT

Kaupunginhallitus jakautuu kolmeen alakohtaan, jotka ovat yleishallinto, elinkeinotoimi sekä Selänne-palvelut.

Pyhäjärven kaupunki on lisännyt resurssia työllisyyden hoitoon, hyte-sote-toimintaan sekä elinvoimaisuuden kehittämiseen. Henkilöstökustannuksiin on varattu määrärahat vuodelle 2019.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Kaupunginhallitus	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	226 683	381 923	357 678	357 814	287 662	273 432
Toimintamenot	-3 154 822	-3 280 622	-3 236 654	-3 234 401	-3 126 472	-3 109 484
Toimintakate (netto)	-2 928 139	-2 898 699				
Toimintakate Selänne	-26 083 487	-25 753 118	-26 351 940	-25 358 214	-24 858 214	-24 858 214
Toimintakate (netto)	-29 011 626	-28 651 817	-29 230 916	-28 234 801	-27 697 024	-27 694 266
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.	-51 754	-45 750	-45 750	-45 750	-45 750	-45 750
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-29 063 380	-28 697 567	-29 276 666	-28 280 551	-27 742 774	-27 740 016

Yleishallinto

Vastuuelin: Kaupunginhallitus
Vastuhenkilö: Talous- ja hallintojohtaja Sari Nissilä

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yleishallinto sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, keskushallinnon, työterveyshuollon, muun henkilöstöhallinnon, luottamusmiestoiminnan, yhteistyötoimikunnan, työsuojelun, palveluliikenteen, verotuksen, velkaneuvonnan, eri toimikuntien, vammaisneuvoston, kylien kehittämisen, vanhusneuvoston, työllistämisen sekä Namon määräraahavaraukset.

3. PERUSTELUT

Vuosi 2010 on ensimmäinen vuosi, jolloin kaupunki ei ole omana toimintanaan tuottanut peruspalveluja. Tämä näkyy kaupunginhallituksen talousarvion huomattavana nousuna, sillä peruspalvelut ostetaan kuntayhtymältä kuten myös taloushallinnon palvelut. Vuoden 2011 alusta alkaen Reisjärven kunta on hoitanut maatalouslomitustoiminnan palveluja. 1.1.2013 alkaen Pyhäjärven kaupungilla on järjestämisvastuu maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueella, jonka muodostavat Haapajärvi, Pyhäjärvi sekä Reisjärvi.

Työllistämismäärärahat on koottu talousarviossa hallintotoimelle, jolloin työllisyysmäärärahojen käyttäminen on kaupunginhallituksen alaisuudessa. Työllisyysmäärärahoja käytetään yhteistyössä hallintokuntien esimiesten kanssa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Pyhäjärven strategia 2030 asiakirjan 26.6.2018 § 50. Hallintosääntöä uudistettiin vuonna 2018. Seuraavaksi uudistetaan sisäisen valvonnan ohje.

Yleishallinto vastaa kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta ja toimittamisesta toimitusten käsiteltäviksi. Se tuottaa koko kaupungin toiminnan ja talouden tilaa koskevia tietoja ja toteuttaa toiminnan ja talouden seurantaan, valvontaa ja suunnittelua. Hallinto vastaa koko kaupunkikonsernin toiminnan ohjaamisesta.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	244 316	277 175	268 500	268 574	268 628	268 570
Toimintamenot	-2 533 386	-2 620 808	-2 574 372	-2 556 464	-2 556 459	-2 556 464
Toimintakate (netto)	-2 289 070	-2 343 633	-2 305 872	-2 287 890	-2 287 831	-2 287 894
Poistot ja arvonalent.	-51 754	-45 750	-45 750	-45 750	-45 750	-45 750
Tehtävän kokonaiskust.	-2 340 824	-2 389 383	-2 351 622	-2 333 640	-2 333 581	-2 333 644

Maaseutupalvelut

Pyhäjärven kaupungin osuus kunnallisesta maaseudun kehittämisestä:

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-96 825	-81 768	-95 000	-94 000	-94 000	-94 000
Toimintakate (netto)	-96 825	-81 768	-95 000	-94 000	-94 000	-94 000

Kunnallinen maaseudun kehittäminen sisältää Pyhäjärven kaupungin kustannusosuuden kuntien välisestä maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksesta. Lisäksi määrärahaesitys sisältää varauksen vapaaehtoisista kunnallisesti viljelijöille maksettavista avustuksista, varauksen sisäisistä palveluista maksettaviin kuluihin mm. vuokrat ym. ja varauksen aiemmista sopimusperäisistä eläkkeistä aiheutuviin kuluihin.

Kunnallista maaseudun kehittämisen määrärahan käyttöä voidaan ohjata kaupunkistrategian mukaisten painopisteiden joillekin osa-alueille. Painopistealue 1 paikallisten osaamisklustereiden rakentamisella voitaisiin maaseutuelinkeinoissa, esimerkiksi marjanviljelyssä saavuttaa hyötyjä. Painopiste 4 Alueellinen yhteistyö ja vuorovaikutus toimitaan maaseutuhallinnossa jo nyt alueellisesti yhteistyössä.

Henkilöstöjaosto

Vastuuelin: Henkilöstöjaosto
Vastuuhenkilö: Henkilöstö- ja taloussihteeri

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Henkilöstöjaoston tehtävänä on seurata kaupungin henkilöstöhallinnon kehitystä ja hoitaa sen ratkaisultaan kuuluvat henkilöstöasiat. Sen yleisenä tehtävänä on valmistella ja toimeenpanna ne henkilöstöä ja muuta hallintoa koskevat asiat, jotka kaupunginhallitus on uskonut sen valmisteltaviksi ja toimeenpantaviksi.

Henkilöstöhallinnon ohjeet tullaan uusimaan. Henkilöstön työtyytyväisyyskysely suoritettiin vuonna 2018 ja ergonomiakysely suoritetaan vuonna 2019.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstön osaamista kehitetään täydennyskoulutuksella	Henkilöstön koulutussuunnitelma laadittu 2019 Koulutuspäivien lukumäärä
	Työhyvinvoinnin edistäminen	Henkilöstön sairauspoissaolot lkm, % vähentynyt TYKY-setelin käytön lisääntyminen Ergonomiakyselyn tulokset parantuneet
	Henkilöstön osallistaminen työyhteisön kehittämisessä	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Henkilöstöpoliittinen ohjelma päivitetään vuonna 2019
	Resurssiviisas ja ikäystävällinen työyhteisö	Eläköitymisikä noussut Pysyvien työsuhteiden %-osuus noussut

HENKILÖSTÖMÄÄRÄT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019
Vakinainen henkilökunta							
Hallintotoimi	10	9	10	9	11	10,5	10
Alueelliset maaseutupalvelut	4	4	5	5	5	5	5
Sivistystoimi	75	69	75	107	104	104	103
Tekninen toimi	59	60	53	54	52	52	47
VAKINAINEN HENKILÖKUNTA, YHT	148	142	143	175	172	171,5	165
Sijaiset ja määräaikaiset							
Hallintotoimi	10	4	4	5	5	4	5
Työllistetyt	15	15	12	13	5	20	20
Selännepalvelut (sote-henkilö)						1	1
Sivistystoimi	32	28	18	37	39	26	23
Tekninen toimi	19	24	16	25	20	15	13
SIJAISET, YHTEENSÄ	76	71	50	80	69	66	62
KAIKKI YHTEENSÄ	224	213	193	255	241	237,5	227

Henkilöstön jaksamista, työhyvinvointia ja positiivista työnantajakuva edistetään erilaisilla hankkeilla. Vuoden 2019 talousarviossa ja vuosien 2020 - 2021 taloussuunnitelmassa on varattuna määräraha henkilöstön työssä jaksamista edistäviin tarkoituksiin. Tavoitteena on työstä poissaolojen vähentäminen ja työn tuottavuuden parantaminen. Tasapainoista henkilöstörakennetta edistetään rekrytointipolitiikan keinoin. Osallistavan henkilöstöpolitiikan edistämiseksi henkilöstön aloitetoiminnalle on luotu ohjeistus, sekä osoitettu 5.000 € vuotuinen määräraha. Aloitetoiminnalla pyritään osallistamaan henkilöstöä myös kaupungin talouden tasapainotusohjelman valmistelun aikana.

Pyhjärven kaupungin työterveyshuolto ostetaan Työterveys Selänteeltä. Työnantaja saa Kelalta korvausta tarpeellisista ja kohtuullisista työterveyshuollon ja sairaanhoidon kustannuksista.

Vuoden 2015 henkilöstömäärään vaikutti vähentävästi kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen yhtiöittäminen. Pyhjärven Energia ja Vesi Oy:öön siirtyi kaukolämpölaitoksen sekä vesi- ja viemärlaitoksen koko henkilökunta, yhteensä 7,5 henkilöä.

1.1.2016 varhaiskasvatuksen siirron mukana Pyhjärven kaupungin palvelukseen siirtyi 34 työntekijää sivistystoimeen (33 vakinaista sekä 1 määräaikainen). Teknisen toimen vakinaisen henkilökunnan määrä on lisääntynyt yhdellä vuonna 2016, kun ict-asiantuntija palkattiin Pyhjärven kaupungille.

Talousarviovuonna 2019 hallintotoimen vakinainen henkilöstömäärä sisältää yleishallinnon henkilöt sekä Työntalo Namon henkilöt. Hallintotoimen määräaikainen henkilöstömäärä sisältää Suuntana muutos –hankkeen kaksi hanketyöntekijää, työllisyyskoordinaattorin, elinvoimaisuuden kehittämiseen palkatun ohjelmajohtajan sekä Työntalo Namon määräaikaisen työntekijän.

Yhteisöjen kehittäminen

Vuonna 2017 aloitettiin yhteisöohjelman työstäminen. Yhteisöohjelman tarkoitus on kehittää kunta-järjestöyhteistyötä sekä järjestöjen keskinäistä yhteistyötä. Järjestöohjelma tulee sisältämään muun muassa osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämistä, järjestötoimijoiden osaamisen kehittämistä ja pohdintaa järjestöjen roolista työllistäjänä ja palveluiden tuottajana. Yhteisöohjelmaa on työstetty järjestökyselyn ja järjestötapaamisissa pidettyjen työpajojen kautta. Yhteisöohjelma valmistuu vuoden 2019 aikana.

Ohjelman keskeiset sisällöt ovat:

1. Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisen Pyhjärven kaupungissa
2. Yhdistystoiminnan resurssien ja osaamisen kehittäminen
3. Paikalliskulttuurin, ympäristöarvojen potentiaalin ja kestävä kehityksen edistäminen
4. Kolmannen sektorin rooliin palveluiden tuottajana ja työllistäjänä (yhteistoimintamalli)

Pyhjärvellä toimivat aktiivisesti kylä-, vammais- ja vanhusneuvostot. Neuvostot toimivat oman aihealueensa asiantuntijoina ja tiedonvälittäjinä. Neuvostoilla on merkittävä rooli kehitys- ja hyvinvointityössä. Kaupunki järjestää vähintään neljä järjestötapaamista vuodessa. Tapaamiset ovat kaikille järjestöille avoimia iltatapahtumia, joissa on esillä ajankohtaisia asioita, asiantuntijavierasosioita ja työryhmätyöskentelyä. Kaupunki on varannut henkilöresursseja järjestöjen tueksi. Yhteisöasiamies avustaa muuan muassa hankesuunnitelmien laadinnassa ja haussa ja toimii järjestöyhdyshenkilönä. Yhteisöjen kehittämisen määrärahavaroja on mm. kaupunginhallituksen avustuksissa ja kyläneuvoston määrärahoissa.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Viihtyisä elinympäristö	Kaupunki varaa kylien kehittämisavustukseen määrärahan Edistetään yhdistysten Leader-rahoituksen saamista	Jaettu avustus jakaantuu mahdolliselle kohteelle Myönnetty Leader-rahoitus / vuosi

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Luodaan Pyhjärvelle oma kyläbarometri kylien elinvoimasta Kolmannen sektorin kanssa luodaan kumppanuusmalli vastikkeellisesta palvelutoiminnasta Jatketaan hyvinvointipäivien järjestämisen tukemista kylien ja järjestöjen kanssa yhteistyössä	Kyläbarometri hyväksytty vuonna 2019 Vastikkeellisen palvelu-toiminnan kumppanuusmalli pilotoidaan v. 2019 Järjestettyjen hyvinvointipäivien määrä/vuosi
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Järjestötapaamisia pidetään säännöllisesti ajankohtaisella teemalla Merkittävien asioiden valmistelussa hyödynnetään sähköisiä kyselyjä kuntalaisille Laaditaan yhteisöohjelma yhteistyössä järjestöjen kanssa	Järjestötapaamisia min. 4 kpl/vuosi Kyselyitä min. 2 kpl/vuosi Yhteisöohjelma hyväksytty v. 2019

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhjärvi	Kyläyhdistysten ja kaupungin yhteistyö kesäasukkaiden aktivoimiseksi ja houkuttelemiseksi on suunnitelmallista	Yhteinen suunnitelma valmis v. 2019. 1 kpl yhteinen vuotuinen Kesäpyhäkötapahtuma
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Vaikuttamistoimielinten jäsenten aktivointi	Neuvoston toiminnan esittelyt

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Pyhäjärvellä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kaikkien kaupunkilaisten asia ja hyvinvointityö on osa kaupungin työntekijöiden ja esimiesten jokapäiväistä toimintaa. Hyvinvoinnin edistäminen on tavoitteellista työskentelyä ja päätöksentekoa toimintojen eri tasoilla. Yhteisenä tavoitteena on terve ja hyvinvoiva kaupunkilainen. Hyvinvointijohtamisen – ja työn kokonaiskoordinoinnista vastaa kaupunginjohtaja keskeisten johtavien viranhaltijoiden tukemana. Kunnanhallituksen nimeämä hyvinvointiryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja sen tehtävät ovat määritelty. Hyvinvointiryhmän puheenjohtajana ja kaupungin hyvinvointikoordinaattorina toimii sivistysjohtaja. Laajennettu hyvinvointiryhmä toimii myös LAPE-johtoryhmänä. Hyvinvointi-sote projektipäälliköllä on vastuuvastuun valmistelijan rooli Pyhäjärven hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mallin valmistelussa.

Pyhäjärven kaupunkistrategia painottuu vahvasti elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseen. Laaja hyvinvointikertomusta on valmisteltu syksyyn 2018 asti ja käyttösuunnitelmissa hallintoalueet ovat tarkentaneet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä liittyen hyväksyttyyn kaupunkistrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2019 - 2020. Tulevien maakuntien tehtävä on tukea kuntia ja huolehtia alueellisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävistä. Kunnille on tulossa hyte (=hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) työhön kannustin. Pyhäjärvellä valmistaudutaan saamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosaa. Kaupunki saa sitä sen mukaan, miten hyvin se hoitaa tehtävänsä asukkaidensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tätä työtä kaupunki tekee kaikessa toiminnassaan, muun muassa johtamisessa, päätöksenteossa sekä osana varhaiskasvatusta, peruskoulutusta, kulttuuri- ja liikuntatoimea, teknistä toimea sekä osana monia muita kunnan tehtäviä.

Hyte -kerroin perustuu kaupungin toimintaa ja toiminnan tulosta kuvaaviin indikaattoreihin, joihin kunta voi omilla päätöksillään vaikuttaa. Kunnan/kaupungin toimintaa kuvataan peruskoulutuksen, liikunnan ja kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisen alueilla (29 indikaattoria). Toimintaa kuvaavien indikaattoreiden määrä on suuri, jotta toimintaa voidaan arvioida mahdollisimman laajasti. Toiminnan tulosta ja aikaansaattua muutosta osoittavat tulosindikaattorit (8 kpl). Ne kuvaavat muutosta väestön terveydessä, hyvinvoinnissa ja elintavoissa. Valtionosuuden lisäosa koelaskelmien perusteella voi tarkoittaa esimerkiksi 6 – 12 euroa/asukas. Tulevilla maakunnilla on oma kannustin järjestelmä. Kaupungissa hyödynnetään hyviä toimintamalleja ja tuodaan esiin Pyhäjärven onnistumisia hyte-työn tuloksina.

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Viihtyisä elinympäristö	Edistetään yhteisöllistä ja turvallista senioriasumista ja älykästä senioriasuntotuotantoa taajamaan	Kotona asuvien osuus yli 75- vuotiasta % nousee. Tavoite v.2019: 94 %
	Edistetään ikäihmisten kotona asumista tukemalla talonmiespalvelun toteutumista ikäihmisille palvelusetelillä	25 uutta senioriasuntoa vuoteen 2021 mennessä Kotona asuvien osuus yli 75- vuotiasta % Vuosina 2019 - 2020: 94 %

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Hyte -kertoimen indikaattoreiden positiivinen muutos Etsitään uusia kumppanuuksia eri palveluntuottajien, järjestöjen ja hankerahoittajien kautta	- Tea-viisari* tulos (v.2017:56) kuntajohdossa paranee v:lle 2019 ja on koko maan tasolla vuonna 2021 - Hyte -kertoimen tulosindikaattorit ** paranevat vuoden 2017 tuloksiin verrattuna v:n 2021 mennessä Toteutuvat hankkeet ja projektit (kaupunki mukana)
Sivistyksestä virtaa	Edistetään kulttuuripalvelujen saavutettavuutta ja lisätään eri ikäryhmien osallisuutta	Tea-viisarin pistemäärä kulttuurikunnan toiminnassa v. 2019
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Järjestetään asukas/käyttäjäraateja "Ikäystävällinen Pyhäjärvi teemalla" informaation jakamiseen ja kuntalaisten osallistamiseen hyvinvointityössä. Hyte-näkökulma käyttäjäraatien kautta uuden monitoimitalon toteuttamisessa	Tapahtumien ja osallistujien määrä

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Ikäystävällinen Pyhäjärvi malli kehitetään rohkeaksi ja tehdään uusia avauksia, joka huomataan ja tunnustetaan myös valtakunnallisesti	Ikäystävällinen Pyhäjärvi mallin saama huomio/tunnustus - Perhekeskus toimintamalli käytössä; lapset ja lapsiperheet v. 2019 - Kotoa kotiin toimintamalli toteutuu ikäihmisten palveluissa v. 2019
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Toteutetaan kuntalaiskysely joka toinen vuosi. Kerätään kokemustietoa hyte:n yleisötapauksissa, hyvinvointitapahtumassa, neuvostoissa sekä nuorisovaltuustossa x1 / vuosi	Vuonna 2019 kuntalaiskysely toteutuu Asukkaiden käyttäjä-/kokemustietoa hyödynnetään palvelujen suunnittelussa ja muotoiluissa sekä hyvinvointikertomuksessa.

*TEA-viisarin indikaattorit kuntajohdossa ovat laaja hyvinvointikertomus, kuntalaisten elintapojen raportointi, paikallinen turvallisuussuunnitelma, väestön hyvinvointia ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit, hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntemus, kunnan hyvinvointitavoitteet valtuustokauden investointiohjelmassa, lasten osallisuutta edistävä toiminta sekä asiakasraadi/foorumit. Yhteensä 9 indikaattoria, joista on julkaistu kuvaukset ja toimenpidesuosituksat. Kysely kuntajohdolle tehdään parittomina vuosina, joten seuraava toteutuu vuonna 2019.

TEA -viisarin pisteet v. 2017 koko maa, Pohjois-Pohjanmaa ja Pyhäjärvi.

TEA -viisarin pisteet v. 2017 (THL)	Koko maa	Pohjois-Pohjanmaa	Pyhäjärvi
Kuntajohto	79	80	56
Sitoutuminen	77	76	50
Johtaminen	75	77	58
Seuranta ja tarveanalyysi	85	90	50
Osallisuus	78	79	67

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen tulosindikaattorit (8).

Vuosi ja alue	2013 Koko maa	2013 P-Pohjan- maa	2013 Pyhä- järvi	2017 Koko maa	2017 P-Pohjan- maa	2017 Pyhä- järvi
Kokee terveydentilansa keskinkertai- seksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista	15,9	16,3	22,0	18,8	18,0	17,3
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista	13,2	15,3	16,4	6,9	7,4	9,2
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista	16,4	14,5	13,5	18,9	16,7	33,8

Lähde: Kouluterveyskysely THL, vuoden 2015 kuntatietoja ei ole käytettävissä. Kysely tehdään joka toinen vuosi.

Vuosi ja alue	2016 Koko maa	2016 P-Pohjan- maa	2016 Pyhä- järvi	2017 Koko maa	2017 P-Pohjan- maa	2017 Pyhä- järvi
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 – 24 vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	8,3	6,7	9,7			
Nuorisotyöttömät, % 18 – 24 –vuotiaasta työvoimasta	17,3	22,8	17,0	14,4	19,6	15,4
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 – 64 vuotiaat, % vastaavanikäisestä	2,4	1,5	1,0			
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 – 64 vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä	7,2	9,1	16,9	6,9	8,8	15,9
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneille / 10.000	347,9	378,1	670,2	334,5	270,4	328,8

Lähde: THL, Sotkanet

Työllisyyden hoitaminen

Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut Pyhäjärvellä, kuten koko Pohjois-Pohjanmaan alueella.

Pitkittynyt työttömyys on kuitenkin yhä vaikea haaste myös Pyhäjärvellä, sillä pitkäaikaistyöttömien määrä on noin 21,5 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Työttömien työnhakijoiden osuus on kuluvan vuoden syyskuussa 9,7 %. Nuoria oli työttömänä 12 henkilöä vähemmän kuin viime vuonna ja yli 50-vuotiaita työttömiä oli 16 henkilöä vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan.

Indikaattori	30.9.2016	30.9.2017	30.9.2018
Työttömyysaste	11 %	9,4 %	9,7 %
Työttömien määrä, henkilöä	243	200	200
Nuorisotyöttömien määrä, henkilöä	41	29	23
Yli 50-vuotiaat, henkilöä	103	87	91
Pitkäaikaistyöttömien määrä, henkilöä	66	51	43

(tiedot ilmenevät työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksesta)

Pyhäjärven kaupungin työttömyysasteet vuosina 2012 – 2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	9.2018
työttömyys % Pyhäjärvi 31.12.	13,0	13,7	15,2	15,5	14,1	12,1	9,7

Työvoima sekä työlliset ja työttömät Pyhäjärvellä vuosina 2012 – 2017

Pyhäjärven kaupunki	Asukkaita	Työvoima asukkaista	%	Työlliset työvoimasta	%	Työttömät työvoimasta	%
31.12.2012	5 849	2 323	39,7	2 022	87,0	301	13,0
31.12.2013	5 733	2 265	39,4	1 955	86,3	310	13,7
31.12.2014	5 565	2 259	40,6	1 916	84,8	343	15,2
31.12.2015	5 508	2 276	41,3	1 923	84,5	353	15,5
31.12.2016	5 450	2 200	40,3	1 890	85,9	310	14,1
31.12.2017	5 338	2 129	39,9	1 872	87,9	257	12,1
30.9.2018	5 257	2 064	39,4	1 864	90,3	200	9,7

Pyhäjärven kaupungin osuus työmarkkinatuen kuntaosuudesta, €

	2013	2014	2015	2016	2017	TA2018	TA2019
Työmarkkinatuen kuntaosuus,€	147 504	180 299	263 936	242 000	218 703	182 000	182 000
Työmarkkinatuen maksaminen	Selänne	Selänne	Selänne	Selänne	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki	Pyhäjärven kaupunki

Pyhäjärven kaupunki on panostanut työllisyyden hoitamiseen erityisesti vuodesta 2017 alkaen. Työmarkkinatuen kuntaosuuksien vähentämiseen on pyritty monin keinoin. Mm. sosiaalitoimen, te-toimen ja kaupungin yhteistyön tehostamisella kuukausittaisella tilanteen läpikäymisellä ja tarvittavien toimenpiteiden sopimisella sekä kaikkien työllisyyden hoidon parissa työskentelevien saumattomalla yhteistyöllä.

Suuntana muutos hanke on käynnistynyt maaliskuussa 2017 ja sen avulla pyritään vaikuttamaan kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden tilanteen parantamiseen. Hankkeessa työskentelee kaksi kokoaikaista työntekijää ja osallistujia oli syyskuun lopussa noin 30 henkilöä.

Pyhäjärven kaupunki myöntää lisäpalkkatukea yhdistyksille ja yrityksille jotka palkkaavat yli 300 päivää työmarkkinatuella olleita pyhäjärvisiä työttömiä töihin. Lisäpalkkatuen käyttö on ollut vähäistä tiedottamisesta huolimatta. Lisäpalkkatuen käyttöä pyritään tehostamaan muuttamalla lisäpalkkatuen hakemiskäytäntöä käyttäjäystävällisemmäksi, keräämällä käyttäjäkokemuksia ja reagoimalla saatuihin käyttäjäkokemuksiin. Lisäksi tiedottamista lisätään henkilökohtaisen kontaktoinnin avulla. Tavoitteena on saada lisäpalkkatuki tehokkaaseen käyttöön vuonna 2018.

Nuorten kesätyöllistämisen tehostamiseksi keväällä 2017 yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetyn kesätyöinfon kokemukset olivat rohkaisevia, kaupungin tarjoaman kesätyösetelin kautta yrityksiin työllistyi kesätöihin 46 nuorta 28 yrityksen tai yhdistyksen palkkaamana. Talousarviovuonna nuorten kesätyöllistämiseen tähtäävää toimintaa kehitellään edelleen eri toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Pyhäjärven kaupungin talousarvio v. 2019 sisältää työllisyyden hoitamista koskevia määrärahoja seuraavasti:

Kesätyöllistäminen	Toimintatuotot	7 500 €
	Toimintakulut	-18 500 €
Työllistäminen	Toimintatuotot	168 074 €
	Toimintakulut	-523 138 €
Työntalo Namon	Toimintatuotot	18 500 €
	Toimintakulut	-226 950 €
Työpaja	Toimintatuotot	213 244 €
	Toimintakulut	-245 870 €
SUMU – Suuntana muutos -hanke	Toimintatuotot	84 378 €
	Toimintakulut	-105 472 €
Yhteensä	Toimintatuotot	491 696 €
	Toimintakulut	-1 119 930 €

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Työmarkkinatuen kuntaosuuden väheneminen vuosittain.	€ / vuosi. TP2017 oli 218.703 €.
	Työllisyysasteen paraneminen	% / vuosi. TP2017 oli 87,9 %.
	Työttömyysasteen laskeminen	% / vuosi. TP2017 oli 12,1 %.
	Yritysten tukeminen työllistämislisän käyttöön	Työllistämislisän käyttömäärä €/vuosi
	Työllistymispolkujen löytäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa (Namo, SUMU, TE-keskus, Ppky Selänne)	Tavoitteena on löytää työllistymispolku ihmisille, jotka tarvitsevat tukea työllistymiseen. Tavoitteena 5 ihmistä / vuosi.
	SUMU-hankkeen toteuttaminen tuo pysyvän toimintamallin Pyhäjärvelle	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 – 64 -vuotiaat, osuus vastaavanikäisestä väestöstä v. 2016 oli 1,0 % Työkyvyttömyyseläkettä saaneet 25 – 64 -vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä V. 2017 oli 15,9 % Pysyvä ja kustannustehokas toimintamalli valmistellaan 2019

Työntalo NAMO

Vastuuelin: Kaupunginhallitus

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

TyöntaloNAMO on kaikenikäisten työttömien työnhakijoiden työpaja, jossa toimintamuotoina ovat tällä hetkellä kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, palkkatukityö, koulutussopimus, seinätön paja tai matalan kynnyksen paja sekä velvoitetyö. Työpajan tehtävänä on olla tukemassa sekä yksilö-ohjauksen että työnohjauksen keinoin työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksia työllistymiseen. Työpaja toimii osaamisen hankkimista tukevana oppimisympäristönä ja tukipalveluna eri alojen opiskelijoille.

Työpajalla on mahdollisuus osallistua talon sisällä toimivien eri pajojen tehtäviin, mm. pesulapalvelu, catering/lounaskeittiö, puhtaanapito, kädentaidot, puutyöt, mediapaja ja kiinteistöhoito ja ulkoilualueiden kunnossapito. Pajatoimintaa kehitetään osallistujalähtöisesti ja aktiivisesti yhdessä ohjattavien kanssa. Pajatoiminnan tavoitteena on kehittää työelämä- tai opiskeluvalmiuksia, tukea arjenhallintaa ja sosiaalista vahvistumista. Työpajan osallistujat voivat toimia myös kaupungin eri hallintokuntien, seurakunnan ja eri yhdistysten tehtävissä, jolloin toteutetaan seinättömän työpajan mallia. Työpajalla on myös mahdollista suorittaa TET-jaksoja ja kensätyötä.

Työpaja toteuttaa pitkäjänteistä tavoitteellista, yksilölliset tarpeet huomioivaa oppilaitos- sekä työelämäyhteistyötä. Tavoitteena on myös jatkaa varhaisen puuttumisen mallin kehittämistä perusasteen oppilaitosten kanssa yhdessä monialaisen työryhmän kanssa. Työpajalla on aloittanut myös lähetteetön matalankynnyksen paja nuorille eli "Voimala". Työntalo Namon on mukana valtakunnallisessa Työpajatoiminnan opinnollistamis-hankkeessa (Opetus- ja Kulttuuri-ministeriö 2018 - 2019). Tarkoitus on vakiinnuttaa osaamisen tunnistamisen menetelmät työpajan toimintaan.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Kestävän kehityksen toimintamalli kaikissa materiaaleissa ja valmistuksessa. Lounaskeittiö toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Elintarvikeliikkeen hävikkiruokaa hyödynnetään tehokkaasti ja luovasti. Hyvinvoinnin edistäminen, terveellisiin elintapoihin ohjaaminen sekä päivittäisen lounasruuan tarjoaminen. Suunnittelu kaikilla työpajan pajoilla/osa-alueilla materiaalitehokkaasti ja säästävästi, kädentaidot, media (paperiton prosessointi). Työnohjaus- ja yksilönohjausresurssoinnilla sekä ohjaajien lisäkoulutautumisella voimme varmistaa laadukkaan ja tuloksellisen toiminnan.	Asiakastyytyväisyys ja tunnettavuus Näkyvyys ja palautteet

Paikallisten osaamisklustreiden rakentaminen	Toimiva ohjaus- ja palveluverkosto Eri ikäryhmien huomioiminen työpajatoimintojen suunnittelussa. Seinätöntä pajatoimintaa järjestetään yhdessä eri toimijoiden kanssa mm. seurakunta, yhdistykset ja kaupungin eri hallintokunnat. Työllistymisen tukeminen yksilö ja työnohjauksen keinoin. Uusi amis / ammatillisten opintojen reformi luo uusia mahdollisuuksia suorittaa osan tai kokonaan tutkinnosta omalla paikkakunnalla, tuetumpi mahdollisuus työpajan oppimisympäristössä. Verkostoituminen eri työpajatoimijoiden ja kunnallisen nuorisotyön kanssa. Työharjoittelumallin (JOPO- toiminta), sekä TET- jaksojen kehittäminen peruskoulun kanssa. Yhteistyön kehittäminen alueen hankkeiden ja muiden toimijoiden kanssa. Aktiivinen yhteistyö etsivän nuorisotyön kanssa. Nuorten kuuleminen ja tavoittaminen seurakunnan kanssa yhteistyössä.	Yhteinen suunnittelu oppilaitosten kanssa opinnollistamiseen liittyvissä asioissa sekä verkostoitumisen dokumentointi .
--	--	--

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Oikea-aikaisen ja mielekkään työpajatoiminnan ylläpitäminen ja jatkuvuus kaikenikäisille. Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen, nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja varhainen puuttuminen. Matalankynnyksen toimintojen vakiintuminen sekä yhteistyön ja verkostoitumisen kehittäminen eri tahojen kanssa, jotka toimivat nuorten parissa. Yli 29 vuotiaiden työllisyyden mahdollisuuksien vahvistaminen työpajatoiminnoin ja monialaisen verkoston avulla. Työpajalla on aloittanut lähetteetön matalankynnyksen paja nuorille eli "Voimala".	Toimintaa / tuloksellisuutta arvioidaan valmentautujien sijoittumisen seurannalla perusteella pajajakson päätyttyä mm. PAR-järjestelmällä sekä SOVARI- mittarilla. Asiakkaan tulee saada tieto siitä, että pääseekö toiminnan piiriin 14 vuorokauden sisällä.

3. PERUSTELUT

Vuoden 2019 valmentautujien määrän pitäminen suunnittelussa 45 hlö:ssä mahdollistaa henkilöstön kouluttautumisen ja verkostoitumisen sekä toiminnan laadukkuuden ja tuloksellisuuden. Työpajatoiminnan kehittämistä jatketaan aktiivisesti huomioiden myös tuleva maakunta-uudistus. Opinnollistamiseen ja osaamisen tunnistamiseen pohjautuvalla kehittämistyöllä ja vakiinnuttamalla se käytännöksi voimme vaikuttaa uudelleen kouluttautumisen ja sitä myöten työllistymisen laajempiin mahdollisuuksiin. Merkittävänä osana toimintaamme mainittakoon mahdollisuus päivittäiseen lämpimään ateriaan, joka toteutetaan pääosin elintarvikeliikkeiden ylijäämäruuasta kestävän kehityksen periaatteita mukaillen.

Työpajatoimintamme perustuu kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin, johon liittyvät mm. yhteisöön kuuluminen ja terveelliset elintavat. Yhdessä nautittavan aterian vaikutukset hyvinvointiin ja terveellisten elintapojen sekä yhteisöllisyyden vahvistamiseen ovat erittäin merkittäviä.

Palkkatuella työllistetään apuohjaajia tukemaan vakituisen työnohjaajan päivittäistä työtä eri pajojen ohjauksessa. Tilanne on ollut haasteellinen useamman vuoden ajan, koska mm. TE-hallinnon palkkatukisäädökset rajoittavat henkilöiden löytymistä työtehtävien vaatimiin tehtäviin. Pidämme tärkeänä ja merkityksellisenä kaikenikäisten pajatoiminnan järjestämistä elämän kaari ajattelun mukaisesti. Työntalo Namon uudistuneet, hieman isommat tilat sijaitsevat kokonaisuudessaan entisessä ammattikoulussa kahden toimipisteen sijaan. Muutto tuo pienen lisän talousarvion kustannuksiin. Mutta henkilöstömäärän pienentyminen 3,4 htv:sta 3 htv:een vähentää kustannuksia.

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Nettomenot € / asukas	41,13	37,01	38,74	39,33	39,33	39,33

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Namo	TP 2016	TA 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Toimintatulot	27 595	27 000	18 500	18 500	18 500	18 500
Toimintamenot	-251 775	-232 400	-227 700	-226 950	-226 950	-226 950
Toimintakate	-224 180	-205 400	-209 200	-208 450	-208 450	-208 450

Elinkeinotoimi

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Elinkeinotoimi sisältää Pyhäjärven kaupungin ostamat elinkeinopalvelut Nihak:lta ja Pyhäjärven Kehitys Oy:lta sekä hankkeiden ja projektien osuuden.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Elinkeinotoimi € / asukas	83,57	117,26	103,9	106,1	111,1	103,9	103,4

3. PERUSTELUT

Elinkeinopalvelujen ostoihin varataan yhteensä noin 0,32 M€, josta 75.000 euroa on varattu Nihak Oy:n ostopalveluihin ja 200.000 euroa Pyhäjärven Kehitys Oy:n ostopalveluihin. Leader -kuntaosuuksiin varataan 39.000 euroa.

Elinvoimaisuuden kehittäminen

Pyhäjärven kaupungin elinvoimaisuuden edistämiseen päätettiin panostaa lähivuosien aikana. Yritysalueen kehittämisestä laaditun selvityksen mukaan ohjelmajohtajatoiminnalla turvataan mm. jatkuva hankkeiden eteenpäinvieminen ja neuvottelut yritysten, sidosryhmien ja rahoittajan kanssa.

Ohjelmajohtajan määräaikainen tehtävä on ajoitettu vuosille 2017 – 2019, jolloin kaivoksen uusiokäytön ja yritysalueen luomisen valmistelutoimenpiteet ovat kiivaimmillaan. Pyhäjärven kaupungin talousarvio vuodelle 2019 pitää sisällään määrärahavarausten elinvoimaisuuden kehittämistä varten

Nivala-Haapajärven seudulla on valmisteltu alueellinen valmiussuunnitelma, jossa varaudutaan ennakoitavaan rakennemuutokseen Pyhäjärven kaivoksen louhinnan päättyessä vuonna 2019. Pyhäjärven kaivoksen louhinnan päättyessä kaivosyhtiön antaman tiedon mukaisesti vuonna 2019, mikä aiheuttaa paikkakunnalla 400, alueella 200 ja muualla Suomessa 200 pysyvän työpaikan menetyksen. Kuluvien vuosien aikana pyritään hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti alueen elinkeinoelämän kasvupotentiaali ja vapautuvat kaivoksen tilat ja muut resurssit sekä mahdollisuudet.

Elinkeinorakenteen muutokseen varautuessaan Pyhäjärven kaupunki on panostanut viime vuosina merkittävästi eri elinkeinotoimenpiteiden eteenpäin viemiseen hankkeistamisen kautta. Kaupunkikonsernin hallintoimien hankkeiden, kaupungin yhteistyöhankkeiden ja muiden elinvoimatoimenpiteiden hallinnan ja tehokkuuden varmistamiseksi toimenpiteet kootaan hankesalkuksi, joka toimii konsernijohtoon strategisena työkaluna sekä valmistelun ja päätöksenteon tukena.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	-17 632	104 748	89 178	89 240	19 034	4 862
Toimintakulut	-621 437	-659 814	-662 282	-677 937	-570 013	-553 020
Toimintakate (netto)	-639 069	-555 066	-573 104	-588 697	-550 979	-548 158
Laskennalliset kust.						
Poistot ja arvonalent.						
Kokonaiskustannukset	-639 069	-555 066	-573 104	-588 697	-550 979	-548 158

Pyhäjärven kaupungin hallinnoimat ja sen osallisena olevat kehittämishankkeet vuosina 2017 - 2021

		TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
900	Jokilaaksojen Ohjaamo -hanke	-3 550	-1 500			
901	Pyhäsalmen kaivoksen tieteellisen infrastruktuurin parantaminen	-42 654				
925	Kuntien clean tech -hanke	-4 000				
926	Pyhäsalmen kaivoksen maan-alaisen infran uusiokäyttö	-6 300		-10 900		
927	Kaivos energiavarastona	-29 743				
928	Pyhäjärvi Bioenergy -hanke	-30 674				
9302	Maanalaisen innovaatioverkoston perustamishanke (BSUIN)		-10 000	-10 000		
9306	SUMU – Suuntana muutos -hanke	-10 186	-21 094	-21 094	-3 544	
9309	Energiakaivos-hanke		-20 000	-20 000		
9310	VÄRE-hanke		-5 000	-5 000	-5 000	
9311	V-LINC		-3 750			
9312	CALLIO kiertotalouden tiekartan mallintaminen ja FutureMINE		-9 000			
9313	HybArkt -hanke		-1 500	-1 000	-1 000	
9315	Callio Underground Rescue -hanke			-10 271	-9 003	-5 726
9316	Callio Biopolttoaineterminaali -hanke			-8 000		
9317	Towards carbon neutral municipalities and regions -hanke			-3 060	-3 060	-3 060
9318	Kaivososaamisen alihankinta-yritysten verkoston kehittäminen			-10 000		
9319	Pyhäjärven vesistöruoppaus ja laiturit			-9 677		
	Muut hankkeet	-11 903	-49 500	-20 323	-70 000	-80 000
		-139 010	-121 344	-129 325	-91 607	-88 786

Manner-Suomessa toteutetaan ohjelmakaudella 2014 - 2020 yhtä kansallista rakennerahasto-ohjelmaa, joka sisältää sekä Euroopan sosiaalirahaston (ESR) että Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) mukaiset toimenpiteet. Rakennerahasto-ohjelmassa on viisi toimintalinjaa, joilla tuetaan erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä ja työllistymistä. Läpileikkaavana teemana on vähähiilisen talouden edistäminen. Rakennerahasto-ohjelma toteuttaa Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita.

Toimintalinjat ovat:

1. Pk-yritysten kilpailukyky (EAKR)
2. Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)
3. Työllisyyden ja työvoiman liikkuvuus (ESR)
4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)
5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)

EAKR:n rahoituksesta 25 prosenttia tulee kohdistua vähähiilisen talouden tukemiseen.

Itä- ja Pohjois-Suomen alueellinen suunnitelma on valtakunnallisen Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 rakennerahasto-ohjelman täydennysosa, joka täsmentää ohjelman toteutusta Itä- ja Pohjois-Suomessa. Alueellisessa suunnitelmassa nostetaan esiin Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisia erityispiirteitä ja ohjelmatoimituksen painotuksia. Maakunnassa tapahtuva aluelähtöinen toteutus pohjautuu maakuntaohjelmaan, ja sitä täsmennetään maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelmassa. Itä- ja Pohjois-Suomen alueellisen suunnitelman tuettava toiminta on yhdenmukainen valtakunnallisen ohjelma-asiakirjan kanssa.

926 Pyhäsalmen kaivoksen maanalaisen infran uusiokäyttö

Hankkeen hallinnoija: Pyhäjärven Kehitys Oy (käytännön toteutus: Pyhäjärven Callio)

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot		-6 300		-10 900		
Toimintakate (netto)		-6 300		-10 900		

Pyhäsalmen kaivoksen tarjoama infrastruktuuri on maailman mittakaavassa ainutlaatuinen ja tarjoaa erittäin potentiaalisen toimikentän eri toimialojen tuotannolliselle, tuotekehitys- ja testaustoiminnalle. Infrastruktuuri pitää sisällään erilaisia tiloja eri syvyyksillä (1400 metriin asti) ja noin sadan kilometrin mittaisen tunneliverkoston. Alueellisesti yhdeksi merkittäväksi ja kansainvälistyväksi kasvupotentiaaliksi on tunnistettu erikoiskasvien (esimerkiksi luonnonperäiset kasvit) tuottaminen ja tuotteistaminen uudella teknologioilla ja uudella tuotantoympäristössä. Erikoiskasveja jatkojalostavien, eri teollisuuden alojen vaikeutena on ollut kasviperäisten raaka-aineiden saanti ympärivuotisesti ja myös raaka-aineiden suuret laatuvahtelut sääolosuhteiden takia.

Hankkeessa uutena innovaationa yhdistetään kaivostilat ja kasvintuotanto siihen liittyvine teknologioineen. Kasvintuotanto kaivostiloissa toteutetaan hydroponisella tuotantoteknologialla yhdistettynä automatisoituun valaistukseen ja olosuhteiden hallintaan. Hankkeessa perustetaan tuotantoympäristö (sis. tuotantotila, laitteet, tuotantoteknologia), jossa voidaan testata kasvien tuotantomahdollisuuksia, optimoida niiden tuotantokonseptit sekä kehittää tuotteistamisprosessia.

Hankkeen päätoteuttajana toimii Pyhäjärven Kehitys Oy ja osatoteuttajana Luonnonvarakeskus. Hanke on osa laajempaa hankekokonaisuutta, johon kuuluu myös Luonnonvarakeskuksen Kasvintuotantoa kaivoksessa -hanke, joka on saanut Pohjois-Pohjanmaan liiton Alueelliset innovatiiviset kokeilut (AIKO) rahoitusta. Hankkeen operatiivinen johtaminen tehdään Pyhäjärven Callion toimesta.

9302 Maanalaisen innovaatioverkoston perustamishanke – Baltic Sea Underground Innovation Network BSUIN

Hankkeen toteuttaja: Oulun yliopisto, Oulun Eteläinen Instituutti
Vastuhenkilö: Vanhempi tutkija, FT Panu Jalas

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot			-10 000	-10 000		
Toimintakate (netto)			-10 000	-10 000		

Kaupunginhallitus 21.11.2016 § 353

Pyhäjärven elinkeinojen monipuolistamiselle on tärkeää kansainvälisen TKI-yhteistyön laajentaminen ja syventäminen Oulun yliopiston / Oulun Eteläisen Instituutin (OEI) kanssa. Merkittävänä yhteistyön kanavana ja muotona ovat kansainväliset verkostohankkeet, joihin Pyhäjärven kaupunki voi osallistua yhteistyökumppanina monialaisten verkostotoimijoiden kanssa.

Uusimpina Oulun yliopiston / OEI:n ja Pyhäjärven kaupungin kansainvälistä TKI-yhteistyötä toteuttavina hankkeina ovat Itämeri-ohjelmaan esitetty hanke nimeltään Itämeren maanalainen innovaatioverkosto (Baltic Sea Underground Innovation Network, BSUIN) sekä mikroyrittäjyyden edistämishanke - GrowNorth! mitä esitetään Pohjoisen periferian ja Arktisen Interreg-ohjelmaan.

Hankkeita ovat valmistelleet Oulun yliopistossa / OEI:ssa apulaisprofessori, tekniikan tohtori Matti Muhos ja vanhempi tutkija, FT Panu Jalas.

Itämeren alueen maanalaisia laboratorioita ovat:

1. Calliolab, Pyhäsalmen kaivos, Suomi
2. Äspön kalliolaboratorio, Oskarshamn, Ruotsi
3. Freibergin tekninen yliopisto / vuoriakatemia Reiche Zeche, Saksa
4. Cuprum, Puola ja
5. Khlopin-instituutin maanalainen laboratorio Pietari, Venäjä.

Maanalaiset laboratoriot tarjoavat monipuolisia mahdollisuuksia innovatiiviselle liiketoiminnalle esimerkiksi ympäristötekniikan, tunneli-, rakennus- ja kaivostekniikan, geotermisen energia-tekniikan ja materiaalitekniikan aloilla sekä fysiikan tutkimuksen ja instrumenttitekniikan ja kasvatus- ja opetusteknologioiden aloilla.

Hankkeen kesto on 36 kuukautta 1.9.2017 - 31.8.2020 ja ehdotetun budjetin arvo on 2.7 M€. Itämeren alueen neuvosto päättää hankkeesta 25.5.2017, ja sopimukset hankkeeseen osallistuvien kesken kunkin roolista hankkeessa tehdään 1.6. - 31.8.2017.

Pyhäjärven kaupunki sitoutuu Itämeri-ohjelmaan esitettyyn maanalaisen innovaatioverkoston perustamishankkeeseen 10.000 €/vuosi kolmen vuoden aikana hankkeen alkamisesta.

9306 SUMU Suuntana muutos -hanke

Hankkeen toteuttaja: Pyhäjärven kaupunki

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot		48 906	84 378	84 378	14 172	
Toimintamenot		-59 092	-105 472	-105 472	-17 716	
Toimintakate (netto)		-10 186	-21 094	-21 094	-3 544	

SUMU-hanke on kehittämishanke, jonka tavoitteena on heikossa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Useinkaan työ- ja toimintakyvyn heikkenemisen taustalla ei ole vain yhtä selkeää syytä vaan ongelmat ovat monimuotoisempia. Ongelmat voivat olla terveydentilan aiheuttamia rajoitteita, mutta yhtälailla ongelmia ovat saattaneet aiheuttaa oppimisvaikeudet, mielenterveyden häiriöt tai riippuvuus päihteistä. Ongelmia voi myös ilmetä arjen hallinnan tai pitkäaikaisen työttömyyden aikaansaaman passivoitumisen alueella.

SUMU-hankkeen tavoitteena on tunnistaa työ- ja toimintakyvyn ongelmat ja niiden taustalla olevat syyt mahdollisimman hyvin, jotta henkilö ohjautuisi tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Tavoitteena on myös sosiaalisen osallisuuden lisäämisellä ja yhteisöllisyyden kokemuksella parantaa henkilöiden hyvinvointia ja työelämävalmiuksia. Hankkeen aktiivisena tavoitteena on löytää henkilön omia vahvuuksia hyödyntäen ja tukien reitti työllistämiseen tähtäävään toimintaan tai työhön.

Hankkeen kohderyhmänä ovat pyhäjärviset pitkäaikaistyöttömät ja osatyökykyiset työnhakijat, jotka kokevat työkykynsä heikoksi tai heillä on joku työllistymistä estävä rajoite sekä pitkään työmarkkinoiden ulkopuolella olleet työnhakijat, joilla työttömyys on kroonistunut tai on vaarassa kroonistua.

Hankkeen yhteistyötahoina ovat mm. Pyhäjärven kaupungin ja TE-toimiston työllistämisen parissa työskentelevä henkilöstö, Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen sosiaali- ja terveystoimi, mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä pyhäjärviset kolmannen sektorin toimijat. Tärkeänä osana hanketta on yhteistyön tiivistäminen yhdistysten ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Yhteisöllisyyden tukemiseksi järjestetään yhdistysvierailuja ja tutustumisia kolmannen sektorin toimintaan.

Hankkeella tavoitellaan myös selvää ajattelu- ja toimintatavan muutosta kaupungin työllisyydenhoidon palveluiden kokonaisnäkemyksessä ja myös sidosryhmissä. Luotava toimintamalli juurrutetaan osaksi kaupungin työllisyydenhoitoa.

Hankkeen toteutusaika on 1.3.2017 – 29.2.2020. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 299.325 euroa. Hankkeen alkuperäiseen kustannusarvioon on tehty muutoshakemus vuoden 2017 lopussa, koska hanke pääsi alkamaan suunniteltua alkamispäivää myöhemmin. Hankkeen kokonaiskustannusarvio ei kuitenkaan muutu alkuperäisestä.

9309 Energiakaivos-hanke

Hankkeen toteuttaja: Oulun yliopisto, Kerttu Saalasti instituutti

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot			-20 000	-20 000		
Toimintakate (netto)			-20 000	-20 000		

Kaupunginhallitus 4.9.2017 § 315

Suomen maankamaran hyödyntäminen energiahuollossa tarjoaa runsaasti uusia kehitysmahdollisuuksia, kun pyritään mahdollisimman vähähiiliseen energiatuotantoon. Nykyään maa- ja kallio-perän sisältämää lämpöenergiaa eli geoenergiaa siirretään keruujärjestelmien ja lämpöpumpun avulla maksimissaan noin 500 metriä syvistä porakaivoista. Toisaalta on heräämässä myös kiinnostus hyödyntää "kuumaa" kalliota kierrättämällä vettä jopa yli 5 kilometrin syvyydessä.

Tämän hankkeen tavoite on tutkia ja kehittää mahdollisuuksia tuottaa vähähiilistä lämpöenergiaa syvyysalueelta noin 500 - 2500 m. Kiteisen peruskallion olosuhteissa tämä syvyysalue on hyvin vähän tutkittu ja parhaat hyödyntämistavat ovat ilmeisesti hyvin erilaiset kuin muualla maailmassa hyödynnettävissä geotermisissä kohteissa, joissa tarve tämän syvyysalueen lämpöenergialle on paljolti sähkön tuottaminen. Pyhäsalmen kaivoksen syvyysulottuvuus ja olemassa oleva infrastruktuuri tarjoavat ainutlaatuisen mahdollisuuden kehittää ja testata uusia geoenergian hyödyntämiskäytännöjä, joita voidaan hyödyntää paitsi vastaavissa olemassa olevissa kaivosympäristöissä, myös uusissa suuren mittakaavan energiatarkoituksissa.

Geologian tutkimuskeskus on hakenut hankerajoitusta Energiakaivos-hankkeelle ajalle 1.9.2017 - 31.8.2019. Hanke on monitieteellinen. Geologian tutkimuskeskus on geoenergian tutkimuksen erikoisosaaja sekä Oulun Yliopistolla on mm. Calliolab-projektin kautta erityisosaamista Pyhäsalmen kaivoksessa.

Kallio-perän lämpöenergia tarjoaa hiilivapaan ratkaisumahdollisuuden rakennusten ja lämpöverkkojen energialähteeksi erityisesti Suomen leveysasteilla, mutta tähän saakka vain maan pinnanlähteistä lämpöä on hyödynnetty syvimmillään noin 500 metrin syvyyteen ulottuvista lämpökaivoista. Tämän tutkimuksen tarkoitus on selvittää mahdollisuudet hyödyntää kalliolämpöä syvyysalueelta 500 - 2500 m käyttäen Pyhäsalmen kaivosta tutkimuskohteena. Näillä syvyyksillä kallion lämpömäärä on suurempi kuin lähellä maan pintaa, ja maanalaisissa tiloissa voidaan myös kehittää ja testata uusia tehokkaampia lämmön talteenottotapoja.

Energiastrateginen tavoite on selvittää saatavan lämmön hyödyntämistavat ja -kelpoisuus. Onko saatava lämpövoima hyödynnettävissä osana Pyhäsalmen paikallista energiajärjestelmää, ovatko paikalliset tulokset monistettavissa muualle missä on vastaavia olemassa olevia kalliotiloja tai onko mahdollista kehittää mihin tahansa sopiva yleispätevä konsepti. Kolmantena tavoitteena on uusien liiketoimintamahdollisuuksien selvittäminen.

Hankkeen kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kokonaiskustannusarvio on 407.010 euroa.

Rahoitus jakautuu seuraavasti:

EAKR-rahoitus	284.010 euroa (69,8 %)
Kuntien rahoitus (Pyhäjärven kaupunki)	40.000 euroa (9,8 %)
Muu julkinen rahoitus	23.000 euroa (5,7 %)
- Geologian tutkimuskeskus	
- Oulun yliopisto / Kerttu Saalasti instituutti	
Yksityinen rahoitus	60.000 euroa (14,7 %)
- Pyhäsalmen Mine Oy	
- Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy	

9310 VÄRE – Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalle vähähiilisillä ja resurssiviisailla ratkaisulla

Hankkeen toteuttaja: Suomen Ympäristökeskus ja Micropolis

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot			-5 000	-5 000	-5 000	
Toimintakate (netto)			-5 000	-5 000	-5 000	

Kaupunginhallitus 18.9.2017 § 334

VÄRE-hankkeen päätavoitteena on edistää Pohjois-Pohjanmaan kehitystä kohti resurssiviisaampaa ja vähähiilisempää maakuntaa, jossa vältetään materiaalien ja energian tuhlausta ja käytetään kestävästi uusiutuvia raaka-aineita uusiutumattomien luonnonvarojen sijasta.

Pääkohderyhmänä ovat Pohjois-Pohjanmaan kunnat sekä cleantech-ratkaisuja ja -palveluja tarjoavat yritykset. Hankkeessa kartoitetaan yhteistyökuntien tarpeet uusiutuvan energian, energia- ja materiaalitehokkuuden sekä kiertotalouden hyödyntämiseen ja haetaan niihin ratkaisuja ja palveluja alueen cleantech-yrityksiltä. Resurssiviisaita ja vähähiilisiä ratkaisuja ja niiden tarjoamia hyötyjä sekä hyviä kokemuksia levitetään koko maakuntaan hankkeen ulkopuolisille kunnille, yrityksille, yhteisöille ja kansalaisille. Kaikkia näitä kohderyhmiä opastetaan ottamaan huomioon resurssiviisaat ja vähähiiliset ratkaisumahdollisuudet omassa toiminnassaan ja päätöksenteossaan.

Hankkeen tärkeimmät toimenpiteet ovat:

- kartoitetaan hankkeen kuntien tarpeet resurssiviisaille ja vähähiilille toimenpiteille,
- laaditaan toimintasuunnitelmat resurssiviisaiden ja vähähiilisten ratkaisujen käyttöönottamiseksi kunnissa,
- tuotetaan resurssiviisaita ja vähähiilisiä ratkaisumahdollisuuksia kyseisiä ratkaisuja tarjoavien yritysten kanssa,
- lasketaan ja analysoidaan em. toimenpidevaihtoehtojen ympäristö- ja taloudellisia vaikutuksia (esim. kasvihuonekaasupäästöt, työpaikat, arvonlisäys ja tuotos) sekä
- ympäristö- ja taloudellisten vaikutusten analyysin pohjalta kartoitetaan ne toimenpiteet, jotka hyödyttävät alueen elinkeinoelämää ja uutta liiketoimintaa parhaiten.

Hankkeen tuloksena yhteistyökunnat ottavat käyttöön ratkaisuja, joiden avulla materiaalien ja energian käyttö vähenee. Vaihtoehtojen arvioinnissa otetaan huomioon myös niiden kustannustehokkuus ja lähialueiden raaka-aineiden-hyödyntäminen. Lähialueen tuotantoon perustuvien materiaalien ja energian lisääntyvä käyttö tuo alueen yrityksille uusia liiketoimintamahdollisuuksia, mikä edistää työllisyyttä ja kasvua maakunnassa. Yhteisöillä on merkittävä rooli pyrittäessä muuttamaan kuluttajien ja kotitalouksien energiankulutukseen liittyvää käyttäytymistä. Tämän vuoksi vähähiiliset kuntahankkeet ovat merkityksellisiä alueellisen vähähiilisyyteen tähtäävän kehityksen näkökulmasta arvioituna.

VÄRE-hanke liittyy sekä HINKU- että FISU-verkostojen työhön. HINKU-verkostoon kuuluvat 39 kuntaa pyrkivät hiilineutraalisuuteen vuoteen 2030 mennessä. FISU (Finnish Sustainable Communities) taas on 11 edelläkävijäkunnan verkosto, joka tavoittelee hiilineutraalisuutta, jätteen- ja globaalisti kestävästä kulutuksesta vuoteen 2050 mennessä. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä myös Circwaste – Kohti kiertotaloutta –hankkeen kanssa.

Hankkeen päätoteuttajana on Suomen ympäristökeskus SYKE ja osatoteuttajana Iin Micropolis Oy. Mukana hankkeessa on kahdeksan kuntaa Pohjois-Pohjanmaalta: Oulun seudun kunnista Ii, Lumijoki, Muhos, Tyrnävä ja Utajärvi sekä maakunnan eteläosasta Haapajärvi, Nivala ja Pyhäjärvi. Yhteistyökunnista Ii, Muhos, Tyrnävä ja Pyhäjärvi kuuluvat HINKU-verkostoon ja Ii lisäksi FISU-verkostoon. Hankkeen toteuttamisaika on 1.1.2018 – 31.12.2020.

Elinvoimaa Pohjois-Pohjanmaalle vähähiilillä ja resurssiviisailla ratkaisulla (VÄRE) -hankkeen päätavoitteena on kehittää menettelytapoja ja toimintamalleja, jotka auttavat Pohjois-Pohjanmaan kuntia ottamaan jokapäiväiseen käyttöön resurssitehokkuutta lisääviä ja kasvihuonekaasupäästöjä vähentäviä cleantech-ratkaisuja, energialähteitä ja menetelmiä. Hankkeessa voidaan tarkastella resurssitehokkuuskysymyksiä kuntien tarpeiden mukaan esimerkiksi energiankäytössä, jätehuollossa, materiaalivirtojen ja sivuvirtojen hyödyntämisessä, lähiruoan hyödyntämisessä, ruokahävikin pienentämisessä ja vesikysymyksissä. Lisäksi hankkeessa tarjotaan asiantuntija-apua kuntien sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittämiseen resurssitehokkuusteemassa. Ympäristön kuormituksen vähentämisen lisäksi hankkeeseen osallistuvilla kunnilla on mahdollista saavuttaa taloudellisia säästöjä hankkeen yhteydessä suunniteltavilla, resurssitehokkuutta parantavilla toimenpiteillä. Hanke tukee Pyhäjärven kaupungin toimintaa osana HINKU-verkostoa.

9313 HybArkt -hanke

Hankkeen toteuttaja: Oulun Yliopisto

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot			-1 500	-1 000	-1 000	
Toimintakate (netto)			-1 500	-1 000	-1 000	

Kaupunginhallitus 28.11.2017 § 413

Passiiviset hybridipuhdistusratkaisut valumavesien typen ja raskasmetallien puhdistamiseen (HybArkt) -hanke on EAKR-hanke, jossa hakijana ovat Oulun yliopiston vesi- ja ympäristötekniikan tutkimusyksikkö ja ekologian ja genetiikan tutkimusyksikkö. Myös Suomen ympäristökeskus (SYKE) on mukana.

Hankkeen tavoitteena on suunnitella, mitoittaa ja testata passiivisten vedenpuhdistusmenetelmien hybridiratkaisuja erityyppisille vesille kylmissä ilmasto-oloissa

- Keskitetään typen ja raskasmetallien (esim. nikkeli, arseeni, antimoni, kupari, kromi, sinkki) puhdistusprosesseihin.
- Käytetään erilaisten puhdistusmoduulien yhdistelmiä (esim. kosteikot, bioreaktorit, sammalaltaat, kasvilautat, puhdistuspajukot ja erilaiset maa/materiaalisuodattimet).
- Rakennetaan kaksi pilottipuhdistamo (esim. kaivoskohde, yhdyskuntajätevedenpuhdistamo tai hulevesikohde) sekä suunnitellaan ja mitoitetaan erilaisiin muihin kuormituskohteisiin puhdistusratkaisuja.

Hankkeen tuloksena valmistuu suunnittelutyökalu passiivisille hybridiratkaisuille.

Hankkeen kokonaisbudjetti on noin 470 000 euroa.

Rahoitus jakautuu seuraavasti:

EAKR-ELY 372.000 euroa (79,1 %),

yrittäjärahoitusosuudet 53.000 – 65.000 euroa (11,3 – 13,8 %),

kuntarahoitusosuudet 10.000 – 20.000 euroa (2,1 – 4,3 %) sekä

Suomen ympäristökeskuksen rahoitusosuus 13.000 – 25.000 euroa (2,8 – 5,3 %).

Hankkeeseen on sitoutunut myös Pyhäsalmi Mine Oy.

9315 Callio Underground Rescue -hanke

Hankkeen hallinnoija: Pyhäjärven Kehitys Oy (käytännön toteutus: Pyhäjärven Callio)

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot				-10 271	-9 003	-5 726
Toimintakate (netto)				-10 271	-9 003	-5 726

Kaupunginhallitus 24.9.2018 § 246

Maanalaisten tilojen onnettomuuksiin liittyy paljon erityispiirteitä, jotka saattavat vaikuttaa ihmisten työturvallisuuteen ja pelastushenkilöstön käyttäytymiseen. Tällaisia ovat mm. vaikeudet hahmottaa maanalainen tila ja eri osien keskinäisiä yhteyksiä, mikä voi vaikeuttaa lyhimmän turvaan johtavan kulkureitin löytämistä. Savukaasujen nouseminen ylöspäin, kuiluihin, porrashuoneisiin ja tunneleihin voi myös vaikeuttaa poistumista, ellei tilojen ja turvaopasteiden suunnittelussa asiaan ole kiinnitetty riittävästi huomiota.

Callio Underground Rescue -hankkeen yleisluontoisena päätavoitteena on hyödyntää Euroopan syvimmän tunnetun paikan, Pyhäsalmen kaivoksen ainutlaatuiset maanalaiset olosuhteet elinkeinorakenteen monipuolistamiseksi kehittämällä henkilö- ja työturvallisuusalan toimijoille ympäri-vuotista testaus- ja palvelutoimintaa tarjoava koulutuskeskus. Tavoitteena on kehittää valtakunnallisestikin merkittävän koulutus-, harjoittelu-, kehittämis- ja innovaatioympäristön sekä konkreettinen uusi työturvallisuuden johtamismalli.

Hankkeen osatavoitteina on

- Karakterisoida Pyhäsalmen maanalainen kaivosinfra harjoittelu- ja koulutustarpeisiin.
- Kartoittaa turvallisuusteknologian ja kriittisen viestintäteknologian testaustarpeet.
- Kehittää kuilu- ja tunnelipelastuksen harjoitusrata esimerkiksi 400m tasolle kaivokseen.
- Kehitetään maanalaisten tilojen työturvallisuuden digitaalinen oppimisympäristö.
- Kehittää ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuus-järjestelmästandardin mukainen johtamismalli.
- Kehittää uusia palvelukonsepteja ja liiketoimintamalli syntymälle toiminnalle.

Hankkeen käytännön toteuttaminen tehdään työpakettien kautta. Työpakettien avulla hankkeen tekeminen on työnojitettu pienempiin osiin, jotta nämä osat voitaisiin tunnistaa ja luokitella paremmin. Koko hankkeen työ jaetaan hierarkkisesti pienempiin, hallittavissa oleviin elementteihin, joilla on selkeät suoritusoikeudet ja vastuut. Nämä tehtäväelementit eli työpaketit ovat itsenäisiä, eivätkä välttämättä riipu toisistaan. Työpaketit ovat helppo aikatauluttaa ja budjetoida ja tarvittaessa myös jakaa toteuttajaorganisaatioittain. Työpaketeista muodostuu koko projektin kokonaisuus.

Hankkeen työpaketit ovat seuraavat:

- TP1 Projektin hallinta, viestintä ja tulosten levittäminen.
- TP2 Asiakasyritysten tarvekartoitus ja kaivosinfran karakterisoinnit vastaamaan tarpeita.
- TP3 Turvallisuusteknologian ja kriittisen viestintäteknologian testaustarpeiden selvitys.
- TP4 Kuilu- ja tunnelipelastuksen harjoitusradan kehittäminen.
- TP5 Maanalaisten tilojen työturvallisuuden digitaalisen oppimisympäristön kehittäminen.
- TP6 ISO 45001 työterveys- ja työturvallisuus-järjestelmästandardin mukaisen johtamismallin kehittäminen.
- TP7 Koulutuskeskuksen palvelukonseptien ja liiketoimintamallin selvittäminen.
- TP8 Pilotti-investointi: Maanalainen onnettomuus - peruskurssin toteuttaminen.

Hanke toteutetaan aikavälillä 1.1.2019 - 31.12.2021 yritysten ja tutkimus- koulutus tai kehittämisorganisaatioiden yhteistyönä. Hankkeelle haetaan Euroopan aluekehitysrahaston hankerahoitusta. Hankkeelle on saatu erittäin monipuolinen yritys- ja tutkimusorganisaatioyhteistyön konsortio kasaan. Neuvotteluja käydään yhä muutaman yrityksen kanssa. Hankkeen hallinnoijana toimii Pyhäjärven Kehitys Oy, jolle Pyhäjärven Callio on valmistellut haettavan hankkeen. Pyhäjärven kaupungin rahoitusosuus hankkeesta on vuosille 2019 - 2021 yhteensä 25.000 euroa

9316 Callio Biopolttoaineterminaali -hanke

Hankkeen hallinnoija: Pyhäjärven Kehitys Oy (käytännön toteutus: Pyhäjärven Callio)

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot				-8 000		
Toimintakate (netto)				-8 000		

Kaupunginhallitus 4.6.2018 § 145

Pyhäjärven Callio on valmistellut Callio Pyhäjärvi biopolttoaineterminaalin toteutettavuusselvitys-hankkeen, jonka hakijana on Pyhäjärven Kehitys Oy. Hankkeeseen haetaan yritysten toimintaympäristön kehittämisavustusta Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-selta. Hankkeen budjetti on 88.200 euroa. Toteutusaika on 1.8.2018 – 31.7.2019.

Hankkeen tavoitteena on selvittää, miten Pyhäsalmen kaivoksen bioenergiaterminaalissa tapah-tuva metsäraaka-aineiden kuivaus ja jatkojalostaminen voitaisiin tehdä taloudellisesti kannatta-vasti esim. geotermistä lämpöä ja muita hukkalämmön lähteitä hyödyntäen. Toimenpiteet toteute-taan pääosin ostettavien asiantuntijapalveluiden kautta. Keskeiset toimenpiteet ovat:

- 1) Nykytilan kartoitus;
- 2) Tavoitetilan mallintaminen; ja
- 3) Toimintamallin ja konseptin luominen.

Tuloksena syntyy kustannustehokas konsepti, jonka mukaan Pyhäsalmen biotermiinaali pystyy tuottamaan taloudellisesti kannattavasti korkealaatuisia biotuotteita ja -polttoaineita hyödyntämäl-lä tehokkaasti infraltaan sopivan kaivosalueen uusiokäyttöä sekä yhdistämällä muita hyödynnet-tävissä olevia hukkalämpövirtojen lähteitä mm. Data Center.

Hanke parantaa Pyhäjärven ja ympäröivän maaseudun elinkeinorakennetta ja luo uusia työpaik-koja erityisesti puuenergian hankintaketjuun. Hanke kehittää koko biotalousalan toimintaympäris-töä siten, että raaka-aineet saadaan tehokkaammin käyttöön taloudellisesti kannattavasti. Hanke edistää Pyhäjärven toiminta-alueen yritysten kuten metsäkoneurakoitsijoiden ja kuljetusyrittäjien liiketoimintaa. Hanke mahdollistaa uusien yritysten ja innovaatioiden syntyminen maaseudulle.

Haettava hankekokonaisuus liittyy Pyhäjärven kaupungin ERM-toimenpiteisiin, joiden avulla Py-häjärven kaupunki ja Nivala-Haapajärven seutukunta varautuu rakennemuutokseen. Koko-naisuus liittyy oleellisesti myös maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen strategiaan. Bioener-giaterminaalit tulevat olemaan jatkossa tärkeä osa Suomen voimalaitosten metsäraaka-aineiden hankinta- ja toimitusketjuja. Tulevaisuuden bioenergiaterminaalit edellyttävät sekä teknistä kehi-tystyötä että taloudellisesti kannattavien liiketoiminta- ja logistiikkakonseptien luomista. Pyhäsal-men terminaali pystyy tuottamaan taloudellisesti kannattavasti korkealaatuisia bioraaka-aineita. Konseptilla luodaan tehoa ja työpaikkoja Pyhäjärven ja koko ympäröivän toiminta-alueen bio- ja kiertotalouteen.

Hankkeen työpaketit ovat seuraavat:

TP1	Projektin hallinta.
TP2	Biopolttoaineterminaalin toteutettavuusselvityksen toteuttaminen (ostopalvelu).
TP3	Biopolttoaineterminaalin mallintaminen ja visualisointi (ostopalvelu).
TP4	Projektin viestintä ja tulosten levittäminen.

9317 Towards carbon neutral municipalities and regions -hanke

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot				-3 060	-3 060	-3 060
Toimintakate (netto)				-3 060	-3 060	-3 060

Life IP integrated projects ovat suuria EU:n rahoittamia hankekokonaisuuksia, jotka toimeenpanevat laajalla maantieteellisellä alueella kansallisia strategioita tai suunnitelmia. Life IP –hanke CANEMURE Finland toteuttaa Suomessa ilmastonmuutoksen hillinnän ja kaupunkien ilmastotyön konkreettisia ja strategisia toimenpiteitä jotka toimeenpanevat: Energia- ja ilmastostrategiaa (EIS) (NECS), (Energia- ja ilmastotiekarttaa 2050 (EIK 2050)), sekä

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmaa (KAISU) (MTCCPP) painottuen taakanjakosektoriin.

CANEMURE toteuttaa konkreettisia ilmastonmuutoksen hillintää tukevia toimenpiteitä hankkeen ydinalueilla. Hanke vahvistaa ilmastonmuutoksen hillintätöiden jatkuvuutta ja verkostoyhteistyötä alueellisten yhteistyöelimien sekä keskitetyn palvelukeskuksen (expert platform) kautta. Life IP Canemure synnyttää uusia ilmastonmuutoksen hillintää tukevia hankkeita ja prosesseja. Hankkeen ydinalueita ovat Uusimaa, Tampereen seutu, Varsinais-Suomi, Päijät-Häme, Etelä-Karjala, sekä Pohjois-Pohjanmaa. Hankkeessa on mukana 23 partneria. Mukana on kuntia, kuntien kehitysyhtiötä ja alueellisia toimijoita, tutkimus- ja koulutuslaitoksia, sekä yrityksiä.

Kaupunkien konkreettiset toimenpiteet liittyvät rakennettuun ympäristöön ja aluesuunnitteluun, energiatehokkuuteen ja puhtaaseen teknologiaan, liikenteeseen, kotitalouksien kulutukseen ja vähähiilisiin hankintoihin. Tutkimuslaitosten toimenpiteissä pyritään löytämään suometsille ja turvemaille kustannustehokkaita ratkaisuja maatalouden ja metsätalouden päästöjen vähentämiseen, kehittämään palvelu ilmastonmuutoksen sopeutumisen mallille apuun kaupunkisuunnittelussa. Lisäksi tarkastellaan kierrätysbetonin mahdollisuuksia toimia hiilinieluna.

Expert platform on CANEMUREn promoottorina toimiva keskushanke, joka verkostoi asiantuntijaorganisaatiot, alueelliset yhteistyöryhmät, edelläkävijäkunnat ja käytännön toimijat. Expert platform kerää, kokoaa, analysoi ja välittää alueille ja kunnille ilmastonmuutoksen hillinnän käytännön ratkaisuja ja parhaita käytäntöjä.

Expert platform tuottaa kunnille, hallinnolle, yrityksille ja kansalaisille työkaluja, palveluita ja kasvihuonekaasujen päästövaikutusarviointeja, jotka tukevat Energia- ja ilmastostrategian ja Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman toteuttamista. Expert platform tuottaa myös tutkimustietoa parhaiden käytäntöjen toteuttamisen esteistä. Expert platformissa ovat mukana SYKEN johdolla Tampereen teknillinen Yliopisto, Luonnonvarakeskus ja ilmatieteen laitos.

9318 Pyhjärven vesistöruoppaus ja laiturit

Hankkeen toteuttaja: Pyhjärven järvimatkailu ry

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot				-9 677		
Toimintakate (netto)				-9 677		

Pyhjärven järvimatkailu ry toteuttaa hankkeen avulla pienimuotoiset ruoppaukset rantautumispaikoilla sekä laiturien kunnostuksen ja uusimisen.

Hankkeen kustannusarvio on 32.258 euroa. Hankkeen rahoituksesta vastaa ELY 16.129 euroa (50 %), Vattenfall 6.452 euroa (20 %) ja Pyhjärven kaupunki 9.677 euroa (30 %).

929 Talousarviovuonna alkavat projektit

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-34 280	-11 861	-49 500	-20 323	-70 000	-80 000
Toimintakate (netto)	-34 280	-11 861	-49 500	-20 323	-70 000	-80 000

Pyhjärven kaupunki varaa edellä mainitun määrärahan talousarviovuonna alkaville projekteille, joista ei ole tehty vielä päätöksiä sekä hankkeiden valmisteluun.

Selänne palvelut

C41 Hyvinvointipalvelut Pyhäjärven palvelut	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Toimintatuotot	66 816	51 654	50 900	50 900	70 450
Toimintamenot	-1 219 119	-1 347 227	-1 537 790	-1 537 790	-1 555 490
Poistot	-3 462	-6 838	-7 010	-7 010	-7 650
Yhteensä	-1 155 765	-1 302 411	-1 493 900	-1 493 900	-1 492 690

C42 Hyvinvointipalvelut Pyhäjärven palvelut	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Toimintatuotot	810 904	568 042	563 300	563 300	561 000
Toimintamenot	-4 981 900	-4 278 690	-4 526 250	-4 526 250	-4 429 180
Poistot	-19 792	-28 914	-35 450	-35 450	-33 950
Yhteensä	-4 190 788	-3 739 562	-3 998 400	-3 998 400	-3 902 130

C43 Terveys- ja vanhus- palvelut Pyhäjärven palv-	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Toimintatuotot	1 947 239	1 914 142	1 867 300	1 867 300	1 052 400
Toimintamenot	-9 902 952	-9 688 748	-9 511 940	-9 511 940	-8 470 200
Poistot	-27 761	-35 132	-36 460	-36 460	-45 850
Yhteensä	-7 983 474	-7 809 738	-7 681 100	-7 681 100	-7 463 650

C44 Terveys- ja vanhus- palvelut Pyhäjärven palv.	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Toimintatuotot	1 088 443	1 063 536	1 004 400	1 004 400	974 450
Toimintamenot	-12 147 393	-12 405 586	-11 650 990	-11 650 990	-11 719 660
Poistot	-61 787	-93 487	-113 410	-113 410	-101 700
Yhteensä	-11 120 737	-11 435 537	-10 760 000	-10 760 000	-10 846 910

C45 Ympäristö- ja raken- nusvalv Pyhäjärven palv.	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Toimintatuotot	95 161	107 981	69 100	69 100	72 250
Toimintamenot	-407 997	-407 062	-436 100	-436 100	-447 690
Poistot	-3 453	-3 453	-3 300	-3 300	-3 450
Yhteensä	-316 289	-302 534	-370 300	-370 300	-378 890

Yhteensä Pyhäjärven palvelut	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Yhteensä	-24 767 054	-24 589 782	-24 303 700	-24 303 700	-24 084 270

Yhteensä Pyhjärven palvelut	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Yhteensä	-24 767 054	-24 589 782	-24 303 700	-24 303 700	-24 084 270

Hallinto Pyhjärven palvelut	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Yhteensä	-596 587	-558 086	-643 904	-643 904	-638 924

Yhteensä Pyhjärven maksuosuus	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Yhteensä	-25 363 641	-25 147 868	-24 947 604	-24 947 604	-24 723 194

Varhaiskasvatus on siirtynyt v. 2016 alkaen Pyhjärven kaupungin sivistystoimeen.

Yhteensä Pyhjärven maksuosuus	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Toimintatulot	4 008 562				
Toimintakulut	-29 255 947				
Toimintakate	-24 650 798		-24 751 974		
Poistot	-116 256		-195 630		
Toimintakate + poistot	-25 363 641	-25 147 868	-24 947 604	-25 749 004	-24 723 194

V. 2018 lisämääräraha 801.400 euroa.

Ppky Selänne Pyhjärven palvelut yht.	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA2018	TA2019
Nettomenot	-24 650 798		-24 751 974		
Osuus poistoista	-116 256		-195 630		
Rahoitus					
Pyhjärven maksuosuus Selänne talousarvio/tilinp.	-25 363 641	-25 147 868	-24 947 604	-25 749 004	-24 723 194
Pyhjärven maksuosuus talousarviossa			-24 947 604	-25 749 004	
Eläkemenoperust.maksut / Pyhjärven kaupunki	-709 643	-532 007	-514 646	-514 646	-544 210
Muut kustannuspaikalle kohdistetut kustannukset	-20 813	-64 322	-88 290	-88 290	-90 810
Pohjois-Pohjanmaan shp:n v. 2015 ylijäämän kirjaami- nen, KPL kuntajaosto 113	10 610				
Selänne palvelut yhteensä	-26 083 487	-25 753 118	-25 550 540	-26 351 940	-25 358 214

PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ SELÄNNE

Peruspalvelukuntayhtymä Selännettä ovat olleet perustamassa Haapajärven kaupunki, Kärsämäen kunta, Pyhäjärven kaupunki ja Reisjärven kunta. Kuntayhtymä aloitti toimintansa vuoden 2010 alusta. Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen jäsenkuntia ovat Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta. Kärsämäen kunta erosi kuntayhtymästä 1.1.2015 alkaen ja ottaa järjestämisvastuun itselleen, tuottamisvastuussa tulee olemaan yksityinen sote-palveluiden tuottaja. Kärsämäen kunta tulee olemaan osajäsen 1.1.2015 alkaen erillisten sopimusten mukaan ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluiden osalta.

Kuntayhtymä aloitti toimintansa vuoden 2010 alussa. Talousarviovuosi on kuntayhtymän yhdeksäs toimintavuosi. Kuntayhtymän luottamushenkilöiden ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii yhtymähallitus. Perussopimuksen mukaisesti merkittävät asiat, kuten esimerkiksi talousarvio ja tilinpäätös, hyväksytään jäsenkuntien valtuustojen yhtäpitävillä päätöksillä.

Muita luottamushenkilöiden toimielimiä ovat ympäristö-, tarkastuslautakunta sekä yksilöjaos.

Kuntayhtymä Selänteen tehtäväksi ja vastuulle on annettu järjestää asukkaille lain säätämät sosiaali- ja terveydenhuolto- ja erikoissairaanhoidon palvelut. Lisäksi kuntayhtymä Selänteen tehtävänä ja vastuulla on järjestää ympäristöterveydenhuollon, ympäristösuojelun, maa-aineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut. Selänteen tukipalveluissa hoidetaan atk-palvelut, taloushallinnon ja palkanlaskennan tehtävät

Kuntayhtymän ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii yhtymähallitus. Kuntayhtymän hallituksen tehtävänä on päättää vuosisopimuksista ja toimittaa talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotukset kuntien käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto valitsi Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen yhtymähallitukseen toimikaudeksi 1.6.2017 - 31.5.2021 varsinaisiksi jäseniksi Jukka Tikanmäen, Aila Kaurasen sekä Jouni Jussinniemen.

Jäsenkuntien asukasluku oli 31.12.2017 yhteensä 15.401 asukasta. Alueen asukasmäärä on vähentynyt koko 2000-luvun ajan. Kärsämäen eroamisesta johtuen Selänteen jäsenkuntien asukasmäärä väheni vielä 2.696 asukkaalla. Seuraavassa taulukosta näkyy asukasmäärän muutos vuosina 2013 - 2016.

	Asukasmäärä 31.12.2014	Asukasmäärä 31.12.2015	Asukasmäärä 31.12.2016	Asukasmäärä 31.12.2017	Muutos / as 2016 - 2017	Muutos / %
Haapajärvi	7 479	7 440	7 332	7 251	-81	-1,1
Pyhäjärvi	5 562	5 498	5 446	5 337	-109	-2,0
Reisjärvi	2 901	2 893	2 854	2 813	-41	-1,4
Yhteensä	15 942	15 831	15 632	15 401	-231	-1,5

Kuntien asukasluvun perusteella jaettujen menojen osalta tapahtuu muutos edellisiin vuosiin verrattuna. Haapajärven osuus on 47,1 %, Pyhäjärven osuus 34,6 % sekä Reisjärven osuus 18,3 %.

Jäsenkuntien taloudellinen tilanne vaihtelee ja on huonontunut vuoden 2011 tilinpäätöksiin verrattuna. Jäsenkuntien taloudellinen tilanne heijastuu myös kuntayhtymän talouteen. Uuden kuntilain yksi merkittävä uudistus on alijäämän kattamisvelvollisuuden tiukentaminen ja laajentaminen koskemaan myös kuntayhtymiä.

Maakunta- ja sote-uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2021 alkaen. Maakunta- ja sote-uudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä.

STRATEGIAN MUKAISET KEHITTÄMISALUEET

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen vastuulla on järjestää jäsenkuntien väestölle lain säätämät sosiaali- ja terveyspalvelut (perusterveydenhuollon palvelut ja erikoissairaanhoidon palvelut tarvittavin osin). Kuntayhtymän vastuulla on järjestää myös ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut. Nämä palvelut tuotetaan myös Kärämäen kunnalle osajäsenyyssopimuksella. Kuntayhtymän toiminta perustuu jäsenkuntien valtuustojen hyväksymiin Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen perussopimukseen ja siihen liittyviin taustamuistioihin vuonna 2008.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on yhtenäinen kuntayhtymä, jolla on yhteinen tahto toteuttaa perustehtävänsä. Kuntayhtymällä on valmius osallistua muutoksen tekemiseen palvelujen parantamiseksi ja ennakoida tulevaa.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne vaikuttaa osaltaan tuottamillaan terveydenhuollon ja hyvinvoinnin palveluilla alueen säilymiseen vetovoimaisena asukkaille. Se kykenee tuottamaan kustannustehokkaasti laadukkaita lakisääteisiä palveluja kehittämällä jatkuvasti toimintaansa. Alue tunnetaan aktiivisesta hyvinvoinnin edistämisestä. Selänne on arvostettu alueellinen vaikuttaja ja haluttu yhteistyökumppani. Alueen asukkailla on mahdollisuus osallistua kehittämistoimintaan. Asukkailla on vastuu omasta terveydestä, jota Selänne tarvittaessa tukee.

Toiminta-ajatus: Selänteen tehtävänä on vahvistaa alueensa asukkaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tuottamalla kustannustehokkaasi näihin liittyviä palveluja.

Kuntayhtymä järjestää asukkailleen lain säätämät sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon palvelut, ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain, rakennusvalvonnan ja korjausneuvonnan palvelut sekä huolehtii palveluihin liittyvästä tiedottamisesta.

Arvot: Kaikessa toiminnassa – sekä päätöksenteossa että palveluissa – edistetään kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja omatoimisuutta. Arvomme ovat oikeudenmukaisuus, asiakaslähtöisyys, inhimillisyys ja tuloksellisuus.

➤ Oikeudenmukaisuus

Oikeudenmukaisuus toteutuu, kun palvelut toteutuvat tasapuolisesti huomioiden väestörakenne ja asukkaiden erilaiset tarpeet, hyvän hallinnon vaatimukset sekä yhtenäinen henkilöstöpolitiikka.

➤ Asiakaslähtöisyys

Palveluprosessit perustuvat asiakkaan tarpeisiin ja ajantasaiseen tietoon, joita arvioidaan säännöllisesti. Prosesseissa asiakas on aktiivinen toimija ja vastuussa omalta osaltaan hyvinvointistaan ja elinympäristönsä turvallisuudesta. Erityisen tuen tarpeessa olevat huomioidaan ja palvelut turvataan palveluohjauksen avulla.

➤ Inhimillisyys

Palvelut ja palveluprosessit ovat ihmiskeskeisiä, laadukkaita ja perustuvat hyviin ohjaus-, hoito- ja hoivakäytäntöihin kunnioittaen asiakkaan omia arvoja.

➤ Tuloksellisuus

Tuloksellisuudella tarkoitetaan palvelutoiminnan asiakkaiden näkökulmasta saatua oikeaa palvelua oikeassa paikassa ja oikea aikaisesti. Palvelu- ja toimintaprosessit kuvataan ja niiden tulokset arvioidaan. Toiminnalla tavoitellaan kestävää kehitystä. Saatua arviointitietoa hyödynnetään toiminnan jatkuvassa suunnittelussa, kehittämisessä ja toteutuksessa.

Vuosisopimus ja taloussuunnitelma on samalla palvelutasosuunnitelma lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluita, jossa on laadittu oma palvelutasosuunnitelma.

Kuntayhtymähallituksen hyväksymä uusi organisaatorakenne tuli voimaan vuoden 2015 alusta ja sen kehittämistä jatketaan. Kuntayhtymähallituksen päätöksen mukaisesti varhaiskasvatus toimi omana palvelulinjana vuoden 2015 loppuun saakka ja sen jälkeen varhaiskasvatus siirtyi takaisin kuntiin. Perustoimeentulotuki siirtyi vuoden 2016 alusta lähtien Kelalle ja kustannukset kunnallisen työmarkkinatuen osuudesta jäsenkuntien talousarvioon.

ALUEELLISET MAASEUTUPALVELUT

Vastuuelin: Maaseutulautakunta
Vastuhenkilö: Maaseutujohtaja Pasi Liikanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on suorittaa erityislainsäädännöllä kunnan tehtäväksi määrätyt maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät ja lisäksi toteuttaa vapaaehtoista maaseutuelinkeinojen kehittämistyötä resurssien asettamissa rajoissa. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Haapajärven ja Pyhäjärven kaupungit sekä Reisjärven kunta.

Pyhäjärven kaupunki on maksajavirastosopimuksessa sitoutunut hoitamaan sille siirretyt maksajavirastotehtävät Euroopan unionin komission delegoidun asetuksen (EU) N:o 907/2014 (ns. maksajavirastoasetuksen) mukaisesti.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Maatilojen suunnitelmallista kehittymistä tuetaan	Maatilojen kehittämisavustuksen aktiivinen käyttö
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Viljelijätapaamisia säännöllisesti ajankohtaisista aiheista	Järjestetään tai osallistutaan viljelijä-tapaamisten järjestämiseen ainakin 4 kertaa vuoden aikana
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Tiedotteita viljelijöille ajankohtaisista aiheista	Tiedottamista laajennetaan kuntien sosiaalisen mediaan

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstöpolitiikka mukautuu työntekijöiden asuinpaikkaan	Omaehtoisen koulutuksen tukeminen vaurauduttaessa maakuntahallintoon siirtymiseen.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Pyhäjärven maaseutupalvelut huolehtii yt-alueen viljelijöiden tukien maksut oikein ja ajallaan	Maksajavirastosopimuksen edellytykset täytetään

Tavoite / toimenpide	Seuranta / mittari
1.aktiivitulojen säilyminen	423 aktiivituloja
2.peltohehtaarien säilyminen	23297 hehtaaria
3.maksetun tuen määrä	n. 21 milj.euroa
4.tukipäätösten lukumäärä	noin 4200 kirjallista päätöstä

Tunnusluku / mittari	TP 2016	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Aktiivitulat	437	428	428	423	423	423

3. PERUSTELUT

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toiminnasta aiheutuva kustannus muodostuu pääosin henkilöstökuluista (90%). Toimielimen kustannus jaetaan kuntien välisen sopimuksen mukaisesti sopimuskunnille ja Pyhäjärven kaupunki laskuttaa muita sopijakuntia. Alueellisen maaseutulauslaskun vuoden 2019 budjettiin ei esitetä korotusta.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	193 920	189 706	228 000	228 000	228 000	228 000
Toimintamenot	193 920	189 706	228 000	228 000	228 000	228 000
Toimintakate (netto)	0	0	0	0	0	0

Toimintatuotot sisältävät maksut sopimuskunnilta Haapajärvi, Pyhäjärvi sekä Reisjärvi.

Sopijakuntien allekirjoittamassa sopimuksessa maaseutuhallinnon tehtävien järjestämisestä kohdassa 6.2 on sovittu kuntakohtaiseksi laskutusperusteeksi kunkin kunnan edeltävän vuoden peltohehtaarit. Vuoden 2018 peltohehtaarit ovat Haapajärvi 9.137,44 (39,22%), Pyhäjärvi 6.519,78 (27,99%) ja Reisjärvi 7.639,90 (32,79%), yhteensä 23.297,12 hehtaaria (Pelto uuden tukisovelluksen Mavi QlikView –raportista: Vuosikooste ely- ja kuntakohtaista tietoa maataloista: Pinta-alat kasveittain). Tukihakemuksen toimittaneiden aktiivitulojen lukumäärä kunnittain: Haapajärvi 164, Pyhäjärvi 131 ja Reisjärvi 128.

Suunnitelmakaudella vuodesta 2021 alkaen Pyhäjärven alueellisen maaseutuhallinnon tehtävät on maakuntatasehallintouudistuksen yhteydessä suunniteltu siirrettävän maakunnan hoidettavaksi, maakunnan ottaessa vastattavakseen delegoidut maksajavirastotehtävät. Laadintaohjeen mukaisesti (s.4) vuosi 2021 laaditaan taloussuunnitelmaan nykyisellä kuntien ja valtion työnjaolla ja rahoitusperusteilla, koska maakuntaan siirtymisestä ei ole olemassa vielä lopullisia päätöksiä. Alueellisen maaseutupalvelun ja Pyhäjärven kaupungin kustannus siirtyy uudistuksen toteutuksessa kunnalta valtion vastattavaksi vuodesta 2021 alkaen.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Sivistyslautakunta on vastannut vuoden 2016 alusta lähtien varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta, toisen asteen koulutuksesta, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä taiteen perusopetuksesta. Opetustoimen lisäksi lautakunta vastaa kansalaisopiston ja vapaa-aikapalvelujen tuottamisesta. Vapaa-aikapalvelut sisältävät liikuntatoimen, kulttuuritoimen, nuorisotoimen ja kirjaston palvelujen tuottamisen.

Tavoitteena on antaa lapsille turvallinen kasvuympäristö ja nuorille edellytykset jatko-opintoihin ja turvata kaikenikäisten mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja elämän eri tilanteissa tarvittavien tietojen ja taitojen kehittämiseen sekä luoda edellytyksiä kuntalaisten fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Lasten ja nuorten sähköinen harastekalenteri	Valmis vuonna 2019
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Perusopetuksen ryhmäkoot taloudellisesti ja laadullisesti tehokkaita Oppilashuollon resurssit turvattu - koulupsykologi - kuraattori - perhetyöntekijä - kouluterveydenhuolto - perheneuvola	Opetusryhmien keskipitoisuus n. 18/perusryhmä Tuntikehitys perusopetuksessa 2,0h/oppilas HYTE-indikaattorit paranevat * TEA-viisarin tulos perusopetuksessa 70 pistettä
Viihtyisä elinympäristö	Nuorisotoimen toimintaympäristön kehittäminen Viihtyisistä opetustiloista huolehdittu	Uusi harraste- ja kerhotila vuokrattu 2019 Uudet opetustilat alakoululaisille ja hallinnoitavat valmiit 7/2019

* HYTE-indikaattorit Peruskoulu: Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus, opettajaresurssit, koulupsykologiresurssit, koulukuraattoriresurssit, oppilaiden poissaolot, koulutapaturmien ennaltaehkäisy, koulumatkaliikunta, liikuntavälitunnit, kouluruokailuositus, yhteistyö keittiöhenkilöstön kanssa

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Hyvinvoiva kasvuyhteisö	Viikoittaiset ohjatut liikuntaryhmät kaikille ikäryhmille Lasten arkiliikuntaryhmien lisääminen (seuratoiminnan ulkopuolisille) Ikäihmisten pienryhmävalmennukset hyvinvoinnin ja kotona asumisen tueksi Kirjasto/monitoimitalo-hankkeen suunnittelu eri sektoreiden, yhdistysten ja yhteisöjen käyttöön Lasten ja nuorten kanssa toimivien yhteistyön kehittäminen Hankkeiden avulla tehostettu hyvinvointia	Hyte-kertoimen positiivinen muutos liikunnan osalta ** Tea-viisarin tulos liikunnan osalta vähintään 78 pistettä Kuntokartoitukset säännöllisiä ikäihmisille Liikuntaneuvonta-toiminta aloitettu Suunnitteluun osallistettu kuntalaiset laajasti Uusi tila valmis v. 2021 Kävijämäärät tapahtumissa sekä tapahtumien määrä kasvavat oleellisesti v. 2021 Uusi hanke käynnistynyt/ei käynnistynyt Liikkuva koulu-hanke jatkunut Uusi syrjäytymisen ehkäisyhanke käynnistynyt
Sivistyksestä virtaa	Ravintoneuvonta aloitettu kouluikäisille Pitäjähistoria valmistunut Vapaa-aikatoimen yhteistyöverkostot paikkakunnalla ja alueellisesti -lastenkulttuuriviikko -vanhustenviikko -lastenkulttuuriverkosto Kulttuurikasvatussuunnitelma osana perusopetusta Varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä kehitetty Peruopetuksen tasosta huolehdittu Lukiokoulutus Pyhäjärvellä turvattu	Ylipainosten osuus laskenut 10 %. HYTE-indikaattori Kouluterveyskysely Kirja valmis 11/2019 Tapahtumien määrä vähintään nykytasolla Kävijämäärä suhteessa asukaslukuun noussut Verkoston rahoitus toteutunut/ei toteutunut Kulttuurikasvatussuunnitelmatyö aloitettu/ei aloitettu Varhaiskasvatussuunnitelmat päivitetty Ryhmäpäivähoidon olosuhteita parannettu Uusi hanke käynnistynyt Loiste-verkostoon osallistuttu ErityisLTO:n palvelujen saatavuutta parannettu Päästötodistus 100 % oppilaista Jatkokoulutuspaikka 100 % oppilaista JOPO-luokan toiminta pysyväksi Yo-kirjoitusten tulos vähintään maan keskitasoa Koulutuksen painopistealueita tarkennettu Uudet opetussuunnitelmat valmistuneet

Kantokykyinen palvelutuotanto	Maksuttomat palvelut lisäämässä kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia -lasten ja nuorten salivuorot -alle 19-vuotiaiden uintivuorot 2/vko -yli 65-v maksuttomat uinnit -maksuton erityisuintikortti -maksuttomia kuntosalivuoroja ikäihmisille -maksuton kuntosali TimeOut-ryhmille Kouluverkkouudistus toteutettu	Kävijämäärät/asukasluku kasvaneet 5 % Asiakaspalautteet korkealla tasolla Oppilaiden siirtopalaverit pidetty Oppilaiden tutustumiskäynnit toteutettu
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Seurojen ja järjestöjen toiminta-avustukset ja juniorituki Uusi asiantuntijaelin kunnan, soten, yrittäjien ja järjestöjen kanssa koordinoimaan liikuntatoimintaa ja seurantaa Vapaa-ajan tapahtumia kehitetään Voimaa vanhuuteen- toimintojen ylläpitäminen Vapaa-ajan palvelujen saavutettavuutta ja osallisuutta kehitetty	Avustussumma 20 000 €/vuosi liikunta, kulttuuri 10 000 € ja nuoriso 5 800 € Osallistumisaktiivisuus kasvanut HYTE-indikaattorin tulokset parantuneet Uusia tapahtumia aloitettu 1 – 5 kpl Kävijämäärät säilyneet nykytasolla Tapahtumien määrä/osallistujamäärä nousut 10%
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Taiteen prosenttiperiaatteen soveltaminen kirjasto/monitoimitalohankkeessa Lasten ja nuorten retket ja leiritointi	Huomioidaan suunnittelussa ja rakentamisessa/ei huomioida Kesäleirit toteutuneet/ei toteutuneet suunnitellusti Osallistujamäärä säilynyt nykytasolla

** Hyte-indikaattorit liikunta: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden seuranta; lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi; liikuntaseurojen, yhdistysten ja kunnan yhteinen asiantuntijaelin; seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous; asiakaspalautekysely liikuntapaikkojen ja palveluiden käyttäjille; kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille; liikunta-aktiivisuuden kuvaus hyvinvointikertomuksessa; terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan vastuutaho nimetty; vaikutusten ennakkoarviointi (EVA); liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä.

**Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS
JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ**

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Kouluverkkoratkaisu toteutettu	Perusopetuksen kustannukset laskevat vuoteen 2020 mennessä > 10%
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstön hyvinvoinnista ja koulutuksesta huolehdittu	Kehityskeskustelut käytössä 100% Koulutuspäivien lkm vähintään 150 pv Osastopalaverit säännöllisiä Sairauspoissaolopäiviä < 1500

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Vapaa-ajan tapahtumien monipuolisuudesta huolehdittu Kesäyliopistotoiminta turvattu Pyhäjärvellä	Kävijämäärät Kunta-avustus säilynyt Kesäyliopiston koulutustarjonta huomioitu henkilöstökoulutuksen järjestäjänä

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	1 823,79	1 847,74	1 842,36	1 895,89	1 863,82	1 863,82

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	462 666	498 090	427 768	385 824	385 824	385 824
Toimintamenot	-10 401 982	-10 361 344	-10 376 524	-10 434 050	-10 264 050	-10 264 050
Toimintakate (netto)	-9 939 316	-9 863 254	-9 948 756	-10 048 226	-9 878 226	-9 878 226
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.	-336	-176				
Tehtävän kokonaiskust.	-9 939 652	-9 863 430	-9 948 756	-10 048 226	-9 878 226	-9 878 226

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuuhenkilö: **Sivistysjohtaja**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on tukipalvelujen tuottaminen varhaiskasvatukselle, opetustoimelle ja vapaa-aikatoimelle sekä sivistyslautakunnan valmistelu- ja esittelytehtävät.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	38,06	40,48	41,54	40,72	40,72	40,72

3. PERUSTELUT

Sivistystoimen hallintoon sisältyy sivistyslautakunnan kokoukset, sivistysjohtajan, toimisto sihteerin ja arkistosihteerin (40 %) tehtävät kuluineen. Lisäksi hallinnon alla on henkilöstön koulutusmäärärahat ja osa erillisestä hankerahoituksesta.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	31 070	43 200				
Toimintamenot	-238 482	-259 282	-224 317	-215 804	-215 804	-215 804
Toimintakate (netto)	-207 412	-216 082	-224 317	-215 804	-215 804	-215 804
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-207 412	-216 082	-224 317	-215 804	-215 804	-215 804

VARHAISKASVATUS

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuuhenkilö: **Sivistysjohtaja**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on yhteistyössä perheen kanssa edistää alle kouluikäisen lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Päivähoitomuodoista perhe voi valita perhepäivähoidon, ryhmäperhepäivähoidon tai päiväkotihoidon.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	326,88	340,63	344,68	371,15	371,15	371,15

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	249 486	262 938	260 950	210 300	210 300	210 300
Toimintamenot	-2 030 964	-2 081 231	-2 122 245	-2 177 378	-2 177 378	-2 177 378
Toimintakate (netto)	-1 781 478	-1 818 293	-1 861 295	-1 967 078	-1 967 078	-1 967 078
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.	16					
Tehtävän kokonaiskust.	-1 781 462	-1 818 293	-1 861 295	-1 967 078	-1 967 078	-1 967 078

VARHAISKASVATUKSEN HALLINTO

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja, varhaiskasvatuksen ohjaaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen hallinnon tehtävänä on koordinoida päivähoidon kysyntä ja tarjonta perheiden kannalta mahdollisimman hyvin sekä vastata päivähoitotoimiston palveluista ja päivähoidon laskutuksesta.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	14,19	16,61	13,79	16,02	16,02	16,02

3. PERUSTELUT

Varhaiskasvatuksen hallintoon on kirjattu varhaiskasvatuksen ohjaaja ja keskitetysti koko varhaiskasvatuksen ATK-palvelujen kustannukset ja koko henkilöstön koulutusmäärärahat. Varhaiskasvatuksen ohjaaja vastaa palvelutoimiston toiminnasta.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot		67				
Toimintamenot	-77 319	-88 713	-74 471	-84 892	-84 892	-84 892
Toimintakate (netto)	-77 319	-88 646	-74 471	-84 892	-84 892	-84 892
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-77 319	-88 646	-74 471	-84 892	-84 892	-84 892

PÄIVÄKODIT JA ERITYISVARHAISKASVATUS

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**

Vastuhenkilö: **Päiväkodin johtajat, varhaiskasvatuksen ohjaaja**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Päiväkotitoiminnan tavoitteena on vaalia lapsuutta ja tarjota lapsille turvallinen ja innostava kasvuympäristö päiväkodissa sekä tukea lapsen hyvinvointia yhteistyössä huoltajien kanssa. Erityisvarhaiskasvatus tarkoittaa päivähoidossa tapahtuvaa varhaista ja erityistä tukea.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	215,50	226,66	244,26	259,25	259,25	259,25

3. PERUSTELUT

Käytössä on kaksi päiväkotia ja niissä yhteensä kuusi päiväkotiryhmää (neljä Hoijakassa ja kaksi Muksuteekissa). Molemmissa päiväkodeissa on oma päiväkodinjohtaja. Vuorohoito toteutetaan Hoijakassa. Erityislastentarhanopetus toteutetaan esiopetuksen opettajan konsultointina (erityislastentarhanopettaja) kevätlukukauden ajan.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	175,931	198 795	205 500	161 300	161 300	161 300
Toimintamenot	-1 350 424	-1 408 717	-1 524 525	-1 535 328	-1 535 328	-1 535 328
Toimintakate (netto)	-1 174 493	-1 209 922	-1 319 025	-1 374 028	-1 374 028	-1 374 028
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-1 174 493	-1 209 922	-1 319 025	-1 374 028	-1 374 028	-1 374 028

PERHEPÄIVÄHOITO

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Päiväkotitoiminnan johtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perhepäivähoito on eri-ikäisistä lapsista koostuvassa, pienessä ryhmässä tapahtuvaa varhaiskasvatusta, jossa korostuvat perushoito ja leikki viihtyisässä kasvuympäristössä. Perhepäivähoitoa toteutetaan kotona tai ryhmäperhepäivähoitopaikoissa.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	97,19	97,36	86,63	95,88	95,88	95,88

3. PERUSTELUT

Kotona toimivia perhepäivähoitajia on kaksi henkilöä. Lisäksi perhepäivähoitoa annetaan kahdessa Ruotasella toimivassa ryhmäperhehoitoryhmässä.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	73 556	64 077	55 450	49 000	49 000	49 000
Toimintamenot	-603 221	-583 801	-523 249	-557 158	-557 158	-557 158
Toimintakate (netto)	-529 665	-519 724	-467 799	-508 158	-508 158	-508 158
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.	16					
Tehtävän kokonaiskust.	-529 649	-519 724	-467 799	-508 158	-508 158	-508 158

PERUSOPETUS

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja, rehtorit / koulunjohtajat

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusopetukseen kuuluvat esiopetus, perusopetuksen 1.-9.-luokat, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, taiteen perusopetus sekä koulun oppilashuoltotoiminta. Tavoitteena on antaa nuorille edellytykset jatko-opintoihin ja taata turvallinen oppimisympäristö sekä laadukkaat tukipalvelut.2,

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Opp.määrä ka. kalenterivuosi	528,50	536	541	549,50	551	542,50
Nettomenot € / oppilas	11 056,27	10 713,28	10 553,38	10 332,74	9 996,08	10 152,70
Tuntikehys / oppilas	2,25	2,35	2,2	2,1	2,0	2,0
Opetusryhmien keskikoko	13,09	13,38	15	16	18	18

3. PERUSTELUT

Perusopetusta annetaan neljällä alakoululla ja yhdellä yläkoululla lukuvuoden 2018 -2019 loppuun saakka.

Perusopetuksen oppilasmäärä nousee lukuvuonna 2019 -2020 ennusteen mukaan muutamalla oppilaalla. Kasvua on yläkoulun oppilasmäärässä.

Lukuvuoden 2019 – 2020 alusta lähtien on toiminnassa yksi alakoulu nykyisen neljän sijaan. Kouluverkkouudistus vähentää opetusryhmien määrää ja kasvattaa keskiryhmäkokoja vähentäen opetuksen kustannuksia sekä sisäisiä vuokria viiden kuukauden osalta.

Kevät lukukauden aikana rakennetaan alakoulua varten opetustilat nykyisen kirjaston tiloihin ja saneerataan Keskuskoulun hallinnon tilat.

Perusopetuksen uudet opetussuunnitelmat on otettu käyttöön ja ne edellyttävät edelleen panostusta varsinkin digitaalisen välineistön hankintaan.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa jatketaan entisessä laajuudessa samoin kuin oppilashuoltoa.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	104 316	126 034	115 068	106 274	106 274	106 274
Toimintamenot	-5 947 201	-5 868 350	-5 824 447	-5 784 112	-5 614 112	-5 614 112
Toimintakate (netto)	-5 842 885	-5 742 316	-5 709 379	-5 677 838	-5 507 838	-5 507 838
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.	-352	-176				
Tehtävän kokonaiskust.	-5 843 237	-5 742 492	-5 709 379	-5 677 838	-5 507 838	-5 507 838

TOISEN ASTEEN KOULUTUS

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuhenkilö: **Lukion rehtori**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Toisen asteen koulutus pitää sisällään lukio-opetuksen sekä ammatillisen koulutuksen. Kaupunki vastaa lukio-opetuksesta ja tavoitteena on antaa nuorille hyvät edellytykset jatko-opintoihin.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Oppilasmäärä ka. painotettu	81,92	82,75	80	75	75	75
Nettomenot € / oppilas	10 654,81	10 237,99	10 909,91	11 571,41	11 571,41	11 571,41
Kurssit / oppilas	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9

1. PERUSTELUT

Koko lukio toimii 1-sarjaisena.

Uudet opetussuunnitelmat ja sähköiset ylioppilaskirjoitukset edellyttävät digitaalisten opetusvälineiden hankintaan panostamista sekä opettajien täydennyskoulutusta. Harrasteakatemian toiminta jatkuu kuluvan lukuvuoden laajuudessa. Painopisteitä arvioidaan uudelleen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	23 506	14 008	10 000	10 000	10 000	10 000
Toimintamenot	-896 348	-861 202	-882 793	-877 856	-877 856	-877 856
Toimintakate (netto)	-872 842	-847 194	-872 793	-867 856	-867 856	-867 856
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-872 842	-847 194	-872 793	-867 856	-867 856	-867 856

KANSALAIPOISTO

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja, Jokilatvan Opiston rehtori

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kansalaisopistopalvelut ostetaan Haapajärven kaupungin ylläpitämältä Jokilatvan Opistolta. Opisto tarjoaa toimialueensa väestölle monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle ja pitämällä kurssimaksut kohtuullisina.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	12,31	16,60	15,06	15,84	15,84	15,84
Opetustunnit / vuosi	4 408	4 158	4 000	3 900	3 900	3 900
Ilmoittautuneet opiskelijat	1 898	1 790	1 800	1 800	1 800	1 800

3. PERUSTELUT

Toimintaympäristössä ei tapahdu oleellisia muutoksia. Nettokustannukset kaupungin osalta kasvaa/asukas. mutta opetustuntien määrä säilyy nykytasolla.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-67 099	-88 631	-81 302	-83 926	-83 926	-83 926
Toimintakate (netto)	-67 099	-88 631	-81 302	-83 926	-83 926	-83 926
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-67 099	-88 631	-81 302	-83 926	-83 926	-83 926

VAPAA-AIKA

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuhenkilö: **Sivistysjohtaja**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Vapaa-ajan palvelujen alle kuuluvat liikunta- nuoriso- ja kulttuuritoimen toiminnot sekä kirjaston toiminta. Tavoitteena on tuottaa laaja-alaisesti kuntalaisten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviä palveluja kaikille ikäryhmille asuinpaikasta riippumatta.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	214,24	215,57	222,16	233,16	233,16	233,16

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	54 287	51 910	41 750	59 250	59 250	59 250
Toimintamenot	-1 221 887	-1 202 648	-1 241 420	-1 294 975	-1 294 975	-1 294 975
Toimintakate (netto)	.1 167 600	-1 150 738	-1 199 670	-1 235 724	-1 235 724	-1 235 724
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	.1 167 600	-1 150 738	-1 199 670	-1 235 724	-1 235 724	-1 235 724

Liikuntatoimi, uimahalli, monitoimihalli

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuhenkilö: **Vapaa-ajanohjaaja (liikunta)**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Pyhäjärven liikuntatoimi tekee työtä tavoitteenaan saavuttaa terveempi ja liikkuvampi Pyhäjärvi. Tavoitteisiin vastataan järjestämällä monipuolisia ohjattuja liikuntaryhmiä ja tapahtumia lapsille, nuorille, työikäisille ja ikäihmisille. Liikuntatoimi tekee tiivistä yhteistyötä koulujen, urheiluseurojen sekä järjestöjen kanssa tukemalla heidän jäsenten liikunta-aktiivisuutta joko toiminta-avustuksilla tai ohjauspanoksella. Liikuntatoimi on mukana kehittämässä paikkakunnan liikuntapaikkaverkostoa ja toimintaympäristöä yhdessä teknisen toimen kanssa.

Pyhäjärven uimahalli tarjoaa kuntalaisille edulliset ja monipuoliset vesiliikunnan palvelut. Uimahallin alakerrassa toimii remontoitu kunnallinen kuntosali ajanmukaisine laitteineen. Monitoimihalli tarjoaa koululaisille luistelupuitteet läpi talven.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liikuntatoimi						
Nettomenot €/asukas	19,14	19,25	19,75	20,41	20,41	20,41
Uimahalli						
Käyntejä	31 902	31 573	33 000	33 000	33 000	33 000
Nettomenot €/asukas	53,01	51,42	49,49	53,59	53,59	53,59
Monitoimihalli						
Nettomenot €/asukas	22,24	25,47	25,71	27,42	27,42	27,42

3. PERUSTELUT

Liikuntatoimi järjestää lapsille, nuorille, työikäisille ja ikäihmisille yhteensä 18 maksutonta liikuntaryhmää, joissa liikkuu yhteensä 250 – 300 kuntalaista/vko. Vuonna 2019 liikuntatoimi järjestää myös liikuntaneuvontaa. Tämä ns. ikäryhmävalmennus aloitetaan kotona asuvista ikäihmisistä. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille tehostetusti uusia arkiliikuntaryhmiä ja järjestää vanhemmille infotilaisuuksia liikunnasta ja ruokavalioista. Liikuntatoimi kokoaa kunnan, soten, yrittäjien ja järjestöjen yhteisen asiantuntijaelimen suunnittelemaan entistä monipuolisempaa liikuntapalvelujen toteuttamista. Lasten ja nuorten liikuntasalivuorot pidetään maksuttomina.

Uimahallin toiminta jatkuu edellisvuosien tarjonnalla. Uimahallissa työskentelee 3 uinninvalvojaa/opettajaa. Lasten ja nuorten (ti ja to) sekä 65 vuotta täyttäneiden maksutonta uintietua jatketaan. Erityisuintikortti kriteerit täyttävillä on myös käytössä. Uimahallin kuntosalissa on maksuton harjoittelumahdollisuus kaksi kertaa/vko erikseen sovittuina aikoina. Time Out-palveluun sisältyy vapaa kuntosalin käyttö ennen varusmiespalvelua. Uimahalliin hankitaan naapurikuntien kanssa yhteishankintana Wibit-rata. Uimahallin hinnastoihin ei tule muutoksia.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	52 103	50 354	35 400	35 400	35 400	35 400
Toimintamenot	-566 534	-563 586	-548 119	-572 899	-572 899	-572 899
Toimintakate (netto)	-514 431	-513 232	-512 719	-537 499	-537 499	-537 499
Tehtävän kokonaiskust.	-514 431	-513 232	-512 719	-537 499	-537 499	-537 499

Nuorisotoimi

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuhenkilö: Vapaa-ajanohjaaja (nuoriso)

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Nuorisotoimen tavoitteena on yhteistyötahojen kanssa ylläpitää, kehittää ja luoda mahdollisimman virikkeellinen, turvallinen ja toimiva kasvuympäristö Pyhäjärvisille nuorille kasvun ja kehityksen kannalta ja tarjota jokaiselle nuorelle tasapuoliset lähtökohdat vapaa-aika toiminnalle.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/ alle 29-v. as.	135,47	137,63	142,76	147,64	147,64	147,64
Alle 29-vuotiaita		1 525	1 460	1430	1430	1430

3. PERUSTELUT

Nuorisotoimen tehtävänä on pyörittää talotoimintaa nuorisotilassa sekä hankkia ja vastata tilan kalustosta sekä käyttövuoroista. Tilalla on toimisto ja varastotilat nuoriso ja liikuntatoimella, 4H:lla ja etsivällä nuorisotyöllä, sekä kokoustila. Tilat ovat nuorten käytössä pääsääntöisesti iltaisin ja viikonloppuisin. Muina aikoina tilat on kovassa käytössä yhdistyksien ja järjestöjen toimesta. Nuorisotoimi on aktiivisesti järjestämässä kaupungin tapahtumia eri toimijoiden kanssa ja on mukana järjestelyissä muiden toimijoiden tapahtumissa.

Koulunuorisotyötä on lisättävä ja tehtävä enemmän myös alakouluille.

Nuorten käyttäytyminen koulussa ja vapaa-ajalla on huolenaiheena kaupungissa, johon olisi voitava reagoida tarpeeksi ajoissa. Nämä nuoret ovat vaarassa ajautua väärille raiteille. Nuorille on tarjolla eri toimintoja kaupungin kokoon nähden hyvin ja edullisesti. Nuorisovaltuuston toimintaa tulee kehittää tai muuttaa, että saataisiin nuorten ajatuksia enemmän esille nuoria koskeissa asioissa.

Etsivä nuorisotyö toteutetaan Jokilaaksojen nuorten tuki ry:n kautta, joka myös pyörittää Ohjaamo-palvelua meillä yhden päivän viikossa.

Nuorisotoimi on mukana eri työryhmissä, jotka käsittelevät nuorten asioita ja vievät niitä eteenpäin. Nuorisotoimi jakaa avustuksia paikallisille toimiville nuorisojärjestöille, jotka järjestävät nuorisotoimintaa.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	2 385	1 856	1 350	3 850	3 850	3 850
Toimintamenot	-206 134	-202 381	-209 786	-214 973	-214 973	-214 973
Toimintakate (netto)	-203 749	-200 525	-208 436	-211 123	-211 123	-211 123
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-203 749	-200 525	-208 436	-211 123	-211 123	-211 123

Kulttuuritoimi

Vastuuelin: **Sivistyslautakunta**
Vastuhenkilö: **Kulttuurisihteeri**

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kunnan tehtävänä on edistää, tukea ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 728/1992).

Kulttuuritoimen tehtävänä on tukea ja tuottaa asukkaiden ja yhteisöjen tarpeesta lähtevää monipuolista ja avointa kulttuuritoimintaa yhteistyössä järjestöjen ja yhteisöjen kanssa.

Kulttuuritoiminta on kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin kannalta merkittävää ennaltaehkäisevää toimintaa ja edistää yhteisöllisyyttä.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	18,78	25,19	29,58	26,69	19,14	19,14

3. PERUSTELUT

Kulttuurisihteerin työpanos 60 % työajasta.

Kaupunki sitoutuu nykyisten vakiintuneiden kulttuuritapahtumien järjestämiseen ja hakee uusia tapahtumia eri yhteistyötahojen kanssa monipuolisen kulttuuritarjonnan turvaamiseksi. Paikallisen kulttuuriperinteen vaalimiseen panostetaan.

Pyhäjärven historiakirjoitus valmistuu vuoden 2019 aikana.

Vuoden 2019 aikana kulttuuritapahtumien määrä tulee vähenemään nykyisen kirjastotilan muuttuessa perusopetuksen toimitilaksi. Kirjaston väistötila ammattikoululla ei sovellu kävijämäärältään isompien kulttuuritapahtumien tapahtumapaikaksi.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	-201	-100	5 000	20 000	10 000	10 000
Toimintamenot	-102 139	-134 341	-164 714	-161 464	-111 464	-111 464
Toimintakate (netto)	-102 340	-134 441	-159 714	-141 464	-101 464	-101 464
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-102 340	-134 441	-159 714	-141 464	-101 464	-101 464

Kirjastotoimi

Vastuuelin: Sivistyslautakunta
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja, kirjastotoimenjohtaja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kirjasto on kaupungin kulttuuri- ja tietokeskus. Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin tietopalveluihin, antaa valmiuksia tietoyhteiskunnan vaatimiin kansalaistaitoihin unohtamatta kirjaston perinteistä sivistys- ja kulttuuritehtävää.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nettomenot €/asukas	63,65	56,67	59,04	65,21	65,21	65,21

3. PERUSTELUT

Kirjaston palvelut ostetaan Haapajärven kaupungilta. Haapajärven kaupunginkirjasto vastaa myös Pyhäjärven kaupungin kirjastopalveluista. Toiminnassa painotetaan yhteistyötä koulujen ja nuorisotoimen kanssa nuorten lukuharrastuksen lisäämiseksi.

Kirjasto on mukana alueellisissa hankkeissa aktiivisesti. Kirjasto toimii väistötiloissa Ammattikoululla kunnes uusi kirjastotila saadaan rakennetuksi. Tämä vaikuttanee lainausmäärään pienentävästi. Lehtienlukusali siirtyy väistötiloihin Yläympyrän tuvan tiloihin.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-346 870	-302 490	-318 801	-345 638	-345 638	-345 638
Toimintakate (netto)	-346 870	-302 490	-318 801	-345 638	-345 638	-345 638
Laskennalliset kustann.						
Poistot ja arvonalent.						
Muut laskenn.kustann.						
Tehtävän kokonaiskust.	-346 870	-302 490	-318 801	-345 638	-345 638	-345 638

TEKNINEN TOIMI

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja Sami Laukkanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Tekninen toimi sisältää tekniselle toimelle varatut määrärahat sisältäen yhdyskuntatekniikan, tilapalvelut, työpajatoiminnan, ruokahuollon sekä palo- ja pelastustoimen.

Teknisen lautakunnan toimintaa on supistettu vastaamaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisten toimenpiteiden myötä olevaan tilanteeseen. Kiristyneen taloustilanteeseen on haettu ratkaisuja ulkoistamalla palveluja, joiden myötä palvelukeskus on siirtynyt yksityiseen omistukseen. Kouluverkkoa on supistettu ja on siirrytty yhden alakoulun malliin.

Kaupungin investoinnit kiinteistöihin ovat antaneet hyvän perustan eri palveluiden turvaamiselle lähipalveluna nyt ja tulevaisuudessa. Palveluiden keskittämällä on ratkaiseva merkitys talouden tasapainottamisessa.

Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus sekä maan hankinta on hyvin tärkeää lähivuosina. Näillä Pyhäjärven tulevaisuusstrategian mukaisilla maankäytön asioilla on tärkeä tehtävä luoda mahdollisuuksia elinkeinoille, asumiselle ja tehdä Pyhäjärvestä kiinnostava paikka asua, elää ja harjoittaa yritys- ja elinkeinotoimintaa.

1. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenne-yhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Kaavateiden peruskorjaus Uusien kaavateiden suunnittelu Pyhäsalmi osa 2 Uusien kaavateiden rakentaminen	Yksi tie/osa vuodessa Toteuttaminen v. 2020 mennessä Toteuttaminen v. 2021 mennessä
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	riittävä tonttivaranto strategisesti tärkeillä alueilla
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	Kaivosalueen asemakaavoitus ja yleiskaavoitus vahvistettuina v. 2020 mennessä
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Yhdyskuntarakenteen tiivistämisen palveluiden keskittämällä. Hinkutyön edistäminen. Kunnan toiminnoista aiheutuvien päästöjen vähentäminen.	Uusien rakenteiden keskittäminen keskustaajaman alueelle Päästövähennysten toimien vuosikello, joka osoittaa suunnitellut/toteutetut vähennystoimenpiteet vuositasonalla. Toteutuneet merkittävimmät hillintätoimet julkaistaan verkossa Energialoikka palvelussa.
Viihtyisä elinympäristö	Yleisten alueiden siisteys /raivaaminen Maankäytön suunnittelu, kaavoitus, kohdesuunnittelut	Kuntalaisten palautteet Valmisteluajana hallinnollista arviointia, toteutusaikana hankkeen toteutuminen

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Resurssien mitoittaminen tarpeen mukaan	Kustannusmittarit toimialalla, yhdyskunta, kiinteistö, ruokahuolto ja siivous
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksien kehittäminen	Kuntalaispalautteet olevien palveluiden tilasta ja tarpeet uusista palveluista huomioidaan toimialalla

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Talouden tasapainottaminen	Talousarvio- ja tilinpäätös
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Alueellinen rakentaminen ja korjausrakentaminen	Infran rakentamis- ja korjaushankkeiden toteutuminen
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Konsernin investointitarpeiden täyttäminen tarveperusteisena	Investointihankkeiden toteutuminen
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstön koulutus tarpeiden mukaisesti	Henkilöstön toteutunut koulutus

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Maankäytön suunnittelun ja investointien hankkeet	Investointihankkeiden toteutuminen
Alueellinen yhteistyö vastamaan elinvoimatyön haasteita	Konsernin sisäisen yhteistyön tiivistäminen	Yhteishankkeiden toteutuminen kun mahdollista
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Hiilijalanjäljen pienentäminen kunnan toiminnoissa, VähäHiku-toiminta	Vähähiilisyttä edistävien investointien toteuttaminen, energian kulutuksen optimointi. Mittarit toimialalla, yhdyskuntatekniikka, kiinteistökonekniikka.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	5 401 848	6 251 178	6 277 842	6 277 842	5 532 184	5 532 184	5 532 184
Toimintamenot	-5 903 444	-5 591 294	-5 949 321	-5 968 253	-5 286 835	-5 102 834	-5 092 842
Toimintakate (netto)	-501 596	659 884	328 521	309 589	245 349	429 350	439 342
Poistot ja arvonalent.	-1 769 518	-1 491 097	-1 746 412	-1 768 436	-2 048 950	-1 871 450	-1 871 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 271 113	-831 213	-1 417 891	-1 458 847	-1 803 601	-1 442 100	-1 432 158

YHDYSKUNTATEKNIikka

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari Antti Taskinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yhdyskuntatekniikan alle kuuluvat teknisen talousarviossa hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus ja mittaukset, jätteenhoito sekä maa- ja metsätilat.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Infrastruktuurin palvelevuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi kaavateiden peruskorjaaminen jatkuu suunnitelmavuosilla. Kaavateiden korjaussuunnittelua jatketaan v. 2012 tehdyn kartoituksen mukaisesti. Kaavateiden kuntokartoitus päivitetään talousarviovuonna. Alueellisten kuivastusten ja katuvalaistuksen peruskorjaus ja laajentaminen jatkuu suunnitelmien mukaisesti. Vähähilisyttä tuetaan pienentämällä sähkönkulutusta katuvalaistuksessa uusimalla valonlähteet LED-tekniikalla oleviin.

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Kaavateiden peruskorjaaminen	korjaussuunnitelman 1 osa vuodessa
2. Kaavateiden suunnittelu uusille kortteleille	suunnittelu talousarviojaksolla
3. Kaavateiden rakentaminen	uusien katujen/osuukien rakentaminen alkaa ta-jaks.
4. Katuvalaistuksen uusiminen led-tekniikkaan	min. 1-katu/osuus vuodessa

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Kaavateiden kunnossapito €/km, kadut 39,25 km	2170	2246	2115	2267	2267	2267

3. PERUSTELUT

Kaavateiden kunto paranee peruskorjaushankkeiden toteutumisen myötä. Liikenneturvallisuutta parannetaan jokaisen kunnostushankkeen myötä. Yksityisten vuotuinen kunnossapitoavustus pidetään vuoden 2018 suuruusena, eli 30 000 €. Mikäli valtionavustuskelpoisia yksityisten peruskorjaushankkeita tulee, on niihin haettava rahoitus lisätalousarviomenettelyllä.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	180 001	278 882	419 838	419 838	369 838	369 838	369 838
Toimintamenot	-826 804	-801 931	-1 028 011	-1 042 707	-1 054 897	-1 054 897	-1 054 896
Toimintakate (netto)	-646 803	-523 049	-608 173	-622 869	-685 059	-685 059	-685 058
Poistot ja arvonalent.	-557 191	-551 139	-659 727	-659 727	-818 558	-818 558	-818 558
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 203 995	-1 074 188	-1 267 900	-1 282 596	-1 503 617	-1 503 617	-1 503 616

TILAPALVELUT

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Rakennusmestari Antti Taskinen, kiinteistöhoito
Siivous- ja ruokapalvelupäällikkö Satu Väyrynen, siivous

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Toimipisteiden mitoitus	Työntekijätarpeen tarkistaminen Siivoustyön mitoituksen noudattaminen
2. Määräaikaisten sijaisten vähentäminen	Työhyvinvointi – ergonomia Työmenetelmissä ja työvälineissä otetaan huomioon työergonomia ja työhyvinvointi. Työssä jaksamiseen kiinnitetään huomiota esim. mahdollistetaan työnkiertoon. Lähiesimies toimii tarvittaessa sijaisena. Toiminnassa huomioidaan talouden tasapainottaminen.
3. Puhdistusaineiden käytön ohjeistaminen	Puhdistusaineiden kulutuksen seuranta Pesu- ja puhdistusaineiden kulutuksen seuranta.

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
1. Lämmitys €/m2	13,40	10,09	12,38	11,67	11,67	11,67
2. Sähkö €/m2	8,55	8,46	9,83	8,68	8,68	8,68

3. PERUSTELUT

Rakennetun ympäristön infran kartoittamista on tehty suunnitelmallisesti ja tämä mahdollistaa suunnitelmallisten ylläpito- ja korjaustoimien tekemisen tulevaisuudessa. Kaupungin omistamien kiinteistöjen osalta on pääosin tehty kuntokartoitukset ja vuosisuunnitelmat ylläpidon investoinneista.

Vähähiilisyttä tuetaan vähentämällä kiinteistöjen määrää sekä peruskorjausten yhteydessä parantamalla energiatehokkuutta ja sähkön kulutusta. Pyritään tilanteeseen, että kaikki kaupungin kiinteistöjen lämmitysenergia on tuotettu uusiutuvalla polttoaineella.

Teknisen toimen osastojen toimintaa on muutettu vastaamaan paremmin kasvaneita resurssitarpeita. Käytännön esimiestöiden toteuttaminen ei ole niin haavoittuvainen poikkeustilanteille esim. lomat ja muut sijaistamiset.

Kiinteistö-teamissa tapahtuu eläköitymistä ja siihen vastataan sisäisillä siirroilla. Uusien kiinteistöjen tekniikka vaati kiinteistöhoitolta uutta osaamista, mutta vanhojen kiinteistöjen poistuminen vastaavasti tuo kiinteistöhoitoon lisäresursseja. Emolahden, Rannan ja Ruotasen koulun poistojen pääomat on kirjattu käyttötalousmenoksi vuodelle 2019.

Siivouspalvelun toiminnan arvioidaan toteutuvan suunnitelmien mukaisesti. Talouden tarkan seurannan myötä menot saadaan pysymään kurissa lähiesimies sijaistaa mahdollisuuksien mukaan siistijöitä tarvittaessa eri toimipaikoissa. Laitoshuoltajien kanssa kokeillaan toimipaikoissa erilaisia työvuoroaikoja, jotta työtehtävät ja työaika toimisi mahdollisimman hyvin käytännön työssä. Vakituksia toimia on 14 ja 2 määräaikaista tointa.

Kaupungin siivouspalvelun toimipaikoista Emolahden, Rannankylän ja Ruotasen koulujen kiinteistöjen toiminnot päättyvät kouluverkon muutoksista johtuen. Siivouspalvelun henkilöstöllä työtehtävät päättyvät kiinteistöissä. Kyläkoulujen kiinteistöissä toimivia vakituksia työntekijöitä on viisi, 3 yhdistelmätyöntekijää ja kaksi laitoshuoltajaa. Työntekijöille osoitetaan muista toimipaikoista töitä. Työtehtävien järjestelyistä ei tule lisäkustannuksia. Siivouspalveluhenkilöstö vähentyy yhdellä henkilöllä eläkkeelle siirtymisestä johtuen. Henkilöstökuluja arvioidaan säästyvän noin

20.000 euroa. Työntekijöillä on työnkiertoon mahdollisuus silloin, kun eläkkeelle siirtymistä tapahtuu. Työnkiertoa järjestellään mahdollisuuksien mukaan sisäisesti vakituisten työntekijöiden kesken.

Yhden alakoulun malliin siirtymisen mukaisesti keskuskoululle rakennetaan 5- ja 6 -luokan oppilaille tilat, jotka remontoidaan 1-7/ 2019. Tarkoituksena on tehdä siivoustyönmitoitus toimitiloihin kun ne ovat valmiit. Uusien tilojen käyttö alkaa syyslukukaudesta 2019, jolloin kaupungin siivouspalvelun toiminta alkaisi tiloissa. Ikosen koululle siirtyisivät kaikista sivukylien kouluista 0 luokista 4. luokkiin. Ikosen koulun oppilasmäärä lisääntyisi arviolta noin 50 oppilaalla.

Entiset ammattikoulun toimitilat on remontoitu ja 2-kerroksen osalta tulevat kirjaston tilapäiseen käyttöön. Kirjastoautolle varattu hallitila on erillinen kiinteistö, joka kuuluu siivouspalvelun siivottaviin tiloihin kun hallin käyttö on kaupungin käytössä. Toimitiloihin tehdään siivoustyönmitoitus siivouspalvelun toimesta. Mahdollinen työntekijätarve toimitiloille tarkastellaan remontin valmistumisen jälkeen.

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen toiminnoista Palveluasumisen päivätoiminta jatkaa Lähdetien viriketiloiissa ja, johon Selänne ostaa kaupungin siivouspalvelulta ylläpitosiivouksen, yhteistyö jatkuu. Yhteistyötä jatketaan myös Pyhäjärven Energia ja Vesi Oy:n toimitiloihin, johon tehdään kaupungin siivouspalvelun toimesta ylläpitosiivousta. Hinnantarkistusta tehdään vuosittain.

Laitteita tarvitaan Keskuskoululle teollisuuspölynimuri, puutyöluokan hienon puupölyn poistoon. Hinta arvio on 1.600 – 2.000 euroa. Moppien puhdistuslaite (liitetään pölynimuriin), jolla poistetaan roskat, pölyt ja hiekat mopeista ennen pesukoneeseen laittamista. Hinta arvio on 1.000 euroa.

Pyrimme järjestämään vuosittain henkilöstölle virkistysiltapäivän. Henkilöstölle järjestetään mahdollisuuksien mukaan koulutusta.

Investoinnit:

Kaupungin merkittävin korvausinvestointihanke, alakoulun tilamuutokset entisen kirjaston tiloihin on alkanut valmistelevilla töillä v. 2018 lopussa.

2019 – 2020 kiinteistöpuolen investoinneissa pääpaino on korjausrakentamisessa kaupungin kiinteistöjen valmistuneen kuntoarvioinnin tulosten perusteella. Merkittävin uudisrakennusinvestointi, liikunnan ja kulttuurin monitoimitalo on suunnitteluvaiheessa ja sille etsitään toteutuspaikkaa. Kaavateiden peruskorjausta sekä peruskorjaussuunnittelua jatketaan v. 2019 sekä aloitetaan suunnittelemaan Pyhäsalmen taajaman kaavamuutosalueelle 2 uudet tiet.

3. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	3 651 826	4 330 358	4 216 906	4 216 906	3 783 684	3 783 684	3 783 684
Toimintamenot	-2 824 090	-2 422 924	-2 634 462	-2 632 718	-2 264 251	-2 094 251	-2 084 251
Toimintakate (netto)	827 736	1 907 434	1 582 444	1 584 188	1 519 433	1 689 433	1 699 433
Poistot ja arvonalent.	-1 209 911	-937 543	-1 084 270	-1 084 270	-1 228 029	-1 050 531	-1 050 527
Tehtävän kokonaiskustannukset	-382 175	969 891	498 174	477 894	291 404	638 902	648 906

TYÖPAJA

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Rakennusmestari Antti Taskinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Työpajan toiminta-ajatus on työllistää nuoria pitkäaikaistyöttömiä sekä antaa heille ensimmäinen pitempiaikainen työsuhde. Tavoitteena on, nuori työpajakakson aikana aktivoituu sekä miettii itselleen tulevaisuudensuunnitelman ja oppii työssäolon perusasiat. Tavoitteena on myös, että pajajakso madaltaisi nuoren kynnystä hakeutua yritysten palvelukseen. Työpajalla myös työskentelee työharjoittelussa pitkäaikaistyöttömiä, heille paja tarjoaa paikan työkykyä ylläpitämiseen sekä uusien mahdollisuuksien avaamiseen. Pajalla työskentelee myös yhdyskuntapalvelua suorittavia henkilöitä sekä oppilaitosten kautta tulevia työharjoittelijoita.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1. Ulkoisten asiakkaiden säilyttäminen	asiakasta/kpl
2. Pajan työntekijät	henkilöt/kk

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Pajakaso, henkilöä/kk	7	7	7	7	7	7

3. PERUSTELUT

Työpaja toimii puusepän alalla. Pajalla valmistetaan kairanäytelaatikoita, kuormalavoja sekä erilaisia huonekalukomponentteja. kaupungin leikkikenttien yleiskunnosta sekä ulkoleikkivälineiden turvallisuudesta huolehtiminen sekä muut kaupungin sisäisen työt kuuluu työpajalle. Keskitetyn ruokahuollot kuljetukset ovat myös toiminnan piirissä. Tuotannollisena tavoitteena on kehittää työpajaa puusepän verstaana ja kasvattaa tuotantoa työpajalle sopivilla töillä jolloin voimme tarjota työpaikan useammalle sitä tarvitsevalle. Vuonna 2019 jatketaan kaupungin omien sisäisten töiden lisäämistä.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	205 517	329 449	213 244	213 244	213 244	213 244	213 244
Toimintamenot	-238 191	-352 053	-267 588	-268 339	-245 870	-245 870	-245 870
Toimintakate (netto)	-32 674	-22 604	-54 344	-55 095	-32 626	-32 626	-32 626
Poistot ja arvonalent.	-2 415	-2 415	-2 415	-2 415	-2 363	-2 361	-2 415
Tehtävän kokonaiskustannukset	-35 089	-25 020	-56 759	-57 510	-34 989	-34 987	-35 041

RUOKAHUOLTO

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuhenkilö: Siivous- ja ruokapalvelupäällikkö Satu Väyrynen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Pyhäjärven kaupungin ruokahuollossa valmistetaan ja tarjotaan ateriapalveluja koulujen oppilaille ja koulujen henkilöstölle sekä Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle taloudelliset resurssit huomioon ottaen.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Paikallisten perunanviljelijöiden kanssa tehtiin jatkosopimus perunan toimittamisesta ruokapalveluun ajalle 1.7.2018 - 30.6.2020. Lähiruokaa ja lähiruokatuottajien kanssa yhteistyötä pyritään lisäämään mahdollisuuksien mukaan kaupungin ruokapalvelussa.

Talouden tasapainottamisohjelma luo haasteita ruokapalveluun. Asiakasmäärän pysymistä nykyisellään seurataan kaupungin ruokapalvelussa. Ruokapalvelun toimintatuottoja arvioidaan tulevan koulujen 657.000 euroa, tilaustarjoiluista arviolta 7.000 euroa ja Peruspalvelukuntayhtymä Selänteeltä arviolta 510.000 euroa. Ateriamaksuihin ulkoisiin asiakkaisiin jäävät tuotot vähentymään arviolta noin 370.000 euroa. Ateriamaksut sisäiset asiakkaat arvioidaan tuoton toteutuvan suunnitellun mukaan. Suoritehintaa joudutaan korottamaan 4,56 eurosta 4,60 euroon / henkilö.

Vakituisia henkilöitä on 17 ja 1 (vakituinen), osa-aikainen määräaikainen toimi.

Talouden tasapainottamiseen on ruokapalvelussa pyrkimyksenä henkilöstökulujen seuranta. Lähiesimies sijaistaa mahdollisuuksien mukaan. Köpsinrinteen palvelukeskuksen keittiön 2 ruokapalvelutyöntekijää siirtyivät yksityiselle toimijalle 1.9.2018 lähtien ja, jonka vaikutukset näkyivät henkilöstökuluissa jo vuoden 2018 loppupuolella. Henkilöstökuluihin arvioidaan menevän 592.000 euroa.

Kaupungin ruokapalvelun toimipaikoista Emolahden, Rannankylän ja Ruotasen koulujen kiinteistöjen toiminnot päättyvät kouluverkon muutoksista johtuen. Ruokapalvelun henkilöstöllä työtehtävät päättyvät kiinteistöissä. Koulujen kiinteistöissä toimivia vakituisia työntekijöitä on kolme yhdistelmätyöntekijää. Työntekijöille osoitetaan muista toimipaikoista töitä, joissa tarkastellaan mahdollisesti eläkkeelle siirtyvien työntekijöiden tilannetta. Työntekijöillä on työnkiertoon mahdollisuus silloin, kun eläkkeelle siirtymistä tapahtuu.

Kouluverkon muutoksesta johtuvista syistä Keskuskoululle rakennetaan sivukylien 5- ja 6- luokan oppilaille tilat, jotka remontoidaan 1 – 7/ 2019. Keskuskoululle lisääntyy noin 90 oppilasta. Keskuskeittiöllä, ruokapalveluhenkilöstön työaikajärjestelyitä tarkastellaan ennen syyslukukauden toiminnan alkamista. Mahdollinen käyttö alkaisi syyslukukaudesta 2019. Ikosen koululle siirtyisivät kaikista sivukylien kouluista 0 luokista 4. luokkiin. Ikosen koulun oppilasmäärä lisääntyisi noin 50 oppilaalla.

Koulutuksiin ja kursseihin sekä täydentävään ammatilliseen koulutukseen on tärkeää pitkäaikaisille työntekijöillemme, tietojen ja taitojen päivittäminen ja kehittäminen, joihin työnantaja antaa mahdollisuuden. Tällä varmistetaan henkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittyminen. Henkilöstölle järjestetään mahdollisuuksien mukaan koulutusta. Virkistysiltapäivä pyritään järjestämään vuosittain.

Tavoite/toimenpide	Seuranta/mittari
1.Asiakasmäärien vakiinnuttaminen	Asiakasmäärien pysyminen ja mahdollisesti uusien asiakasryhmien saaminen.
2.Ruokalistan vähäiset muutokset	Asiakaspalautteen kautta palvelun kehittäminen asiakaslähtöisempään suuntaan. Lähiruoan lisääminen ruokapalveluun.
3.Määräaikaisten sijaisten tarpeen vähentäminen	Työmenetelmiin ja työtapoihin sekä työergonomiaan kiinnitetään huomiota. Toimipaikkojen väheneminen, työtehtävien tarkasteleminen. Lähiesimies sijaistaa tarvittaessa.

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Aterioiden suoritehintaa €/hlö	4,41	4,41	4,56	4,60	4,60	4,60

3. PERUSTELUT

Organisaatioiden tuotanto kattaa useita erilaisia ja erimittaisia suoritteita. Suoritteiden laskentamalli edellyttää ruokapalvelutoiminnan jakamista tuotteisiin. Ruokapalvelussa lopputuotteita ovat esimerkiksi aamiainen, koululounas, työpaikka-ateria, välipala ja annospakattu lähetettävä ateria. Suoritekerroin määräytyy sen mukaan, miten eri toimipaikoissa on toimintaa esim. suoritetaanko astiahuolto toimipaikassa ja tarjoaako aterian ruokahuollon työntekijä (koululounaan suorite kerroin on 0,7).

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot	1 364 504	1 312 488	1 427 854	1 427 854	1 165 418	1 165 418	1 165 418
Toimintamenot	-1 485 056	-1 519 389	-1 487 939	-1 493 169	-1 186 544	-1 172 543	-1 172 552
Toimintakate (netto)	-120 552	-206 900	-60 085	-65 315	-21 126	-7 125	-7 134
Poistot ja arvonalent.							
Tehtävän kokonaiskustannukset	-120 552	-206 900	-60 085	-65 315	-21 126	-7 125	-7 134

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Sami Laukkanen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Pelastuslaitoksen tehtävänä on tuottaa alueellaan pelastuslain ja asetuksen sekä muiden säädösten edellyttämät palvelut mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti. Lisäksi pelastuslaitos huolehtii terveydenhuollon viranomaisten kanssa erikseen sovitulla tavalla sairaankuljetuksesta Alavieskan, Haapajärven ja Ylivieskan alueella sekä ensivastetoiminnasta muiden kuntien paitsi Oulaisten alueella.

2. TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Pelastustoimen kustannus €/henkilö	95,56	92,73	98,39	100,99	100,99	100,99

3. PERUSTELUT

Jokilaaksojen pelastuslaitos hoitaa Pyhäjärven kaupungin suojelutoimen.

4. TULOARVIOT JA MÄÄRÄRAHAT SEKÄ LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

	TP2016	TP2017	TA2018	TA+LTA 2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatuotot							
Toimintamenot	-529 303	-494 996	-531 321	-531 321	-535 273	-535 273	-535 273
Toimintakate (netto)	-529 303	-494 996	-531 321	-531 321	-535 273	-535 273	-535 273
Poistot ja arvonalent.							
Tehtävän kokonaiskustannukset	-529 303	-494 996	-531 321	-531 321	-535 273	-535 273	-535 273

TULOSLASKELMA, ULKOISET

	TP2017	TA 2018 LTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 457 187	1 634 314	1 322 700	1 322 700	1 322 700
Maksutuotot	267 856	271 850	233 500	233 500	233 500
Tuet ja avustukset	399 774	362 052	360 800	261 800	247 570
Muut toimintatuotot	2 193 491	2 065 530	1 716 900	1 716 900	1 716 900
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 318 308	4 333 746	3 633 900	3 534 900	3 520 670
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-9 986 946	-10 108 000	-9 900 700	-9 515 220	-9 506 560
Palkat ja palkkiot	-7 557 005	-7 696 686	-7 548 300	-7 223 515	-7 215 815
Henkilösivukulut	-2 429 941	-2 411 314	-2 352 400	-2 291 705	-2 290 745
Eläkekulut	-2 157 715	-2 148 617	-2 126 310	-2 069 745	-2 069 745
Muut henkilösivukulut	-272 226	-262 697	-226 090	-221 960	-221 000
Palvelujen ostot	-28 959 834	-29 780 739	-28 834 780	-28 273 901	-28 279 631
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 912 086	-2 107 778	-1 759 300	-1 708 249	-1 708 249
Avustukset	-676 683	-836 778	-823 530	-823 530	-823 530
Muut toimintakulut	-679 154	-427 340	-409 400	-396 880	-389 330
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-42 214 702	-43 260 635	-41 727 710	-40 717 780	-40 707 300
TOIMINTAKATE	-37 896 394	-38 926 889	-38 093 810	-37 182 880	-37 186 630
Kunnan tulovero	14 172 151	14 700 000	14 700 000	14 700 000	14 700 000
Kiinteistövero	1 193 618	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 238 691	5 200 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Verotulot yhteensä	21 604 460	21 150 000	20 950 000	20 950 000	20 950 000
Valtionosuudet	15 761 413	16 200 000	16 200 000	16 300 000	16 400 000
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	35 473	60 000	60 000	60 000	60 000
Muut rahoitustuotot	715 664	291 000	291 000	291 000	291 000
Korkokulut	-152 883	-193 000	-205 000	-279 000	-279 000
Muut rahoituskulut	-66 000	-65 000	-55 000	-55 000	-55 000
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	532 254	93 000	91 000	17 000	17 000
VUOSIKATE	1 733	-1 483 889	-852 810	84 120	180 370
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 536 847	-1 814 186	-2 094 700	-1 917 200	-1 917 250
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-21 503				
TILIKAUDEN TULOS	-1 556 617	-3 298 075	-2 947 510	-1 833 080	-1 736 880
Poistoeron muutos	393 493	400 000	400 000	400 000	400 000
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 163 125	-2 898 075	-2 547 510	-1 433 080	-1 336 880

TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET

	TP2017	TA 2018 LTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 156 538	2 342 866	2 012 410	2 012 410	2 012 410
Maksutuotot	267 856	271 850	233 500	233 500	233 500
Tuet ja avustukset	399 774	362 052	360 800	261 800	247 570
Muut toimintatuotot	4 497 588	4 342 694	3 925 960	3 925 960	3 925 960
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 321 756	7 319 462	6 532 670	6 433 670	6 419 440
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-9 986 946	-10 108 000	-9 900 700	-9 515 220	-9 506 560
Palkat ja palkkiot	-7 557 005	-7 696 686	-7 548 300	-7 223 515	-7 215 815
Henkilösivukulut	-2 429 941	-2 411 314	-2 352 400	-2 291 705	-2 290 745
Eläkekulut	-2 157 715	-2 148 617	-2 126 310	-2 069 745	-2 069 745
Muut henkilösivukulut	-272 226	-262 697	-226 090	-221 960	-221 000
Palvelujen ostot	-29 657 536	-30 489 291	-29 537 271	-28 976 391	-28 982 121
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 913 735	-2 107 778	-1 759 300	-1 708 249	-1 708 249
Avustukset	-676 683	-836 778	-823 530	-823 530	-823 530
Muut toimintakulut	-2 983 250	-2 704 504	-2 605 679	-2 593 160	-2 585 610
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-45 218 150	-46 246 351	-44 626 480	-43 616 550	-43 606 070
TOIMINTAKATE	-37 896 394	-38 926 889	-38 093 810	-37 182 880	-37 186 630
Kunnan tulovero	14 172 151	14 700 000	14 700 000	14 700 000	14 700 000
Kiinteistövero	1 193 618	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 238 691	5 200 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Verotulot yhteensä	21 604 460	21 150 000	20 950 000	20 950 000	20 950 000
Valtionosuudet	15 761 413	16 200 000	16 200 000	16 300 000	16 400 000
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	35 473	60 000	60 000	60 000	60 000
Muut rahoitustuotot	715 664	291 000	291 000	291 000	291 000
Korkokulut	-152 883	-193 000	-205 000	-279 000	-279 000
Muut rahoituskulut	-66 000	-65 000	-55 000	-55 000	-55 000
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	532 254	93 000	91 000	17 000	17 000
VUOSIKATE	1 733	-1 483 889	-852 810	84 120	180 370
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 536 847	-1 814 186	-2 094 700	-1 917 200	-1 917 250
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset kulut	-21 503				
TILIKAUDEN TULOS	-1 556 617	-3 298 075	-2 947 510	-1 833 080	-1 736 880
Poistoeron muutos	393 493	400 000	400 000	400 000	400 000
Varausten muutos					
Rahastojen muutos					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 163 125	-2 898 075	-2 547 510	-1 433 080	-1 336 880

TULOSLASKELMA OSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelma, ulkoinen, vertailu edellisvuoteen

	TP2017	TA/LTA 2018	TA 2019	Muutos-% 2018 - 2019
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	1 457 187	1 634 314	1 322 700	-19,07
Maksutuotot	267 856	271 850	233 500	-14,11
Tuet ja avustukset	399 774	362 052	360 800	-0,35
Muut toimintatuotot	2 193 491	2 065 530	1 716 900	-16,88
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	4 318 308	4 333 746	3 633 900	-16,15
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut	-9 986 946	-10 108 000	-9 900 700	-2,05
Palkat ja palkkiot	-7 557 005	-7 696 686	-7 548 300	-1,93
Henkilösivukulut	-2 429 941	-2 411 314	-2 352 400	-2,44
Eläkekulut	-2 157 715	-2 148 617	-2 126 310	-1,04
Muut henkilösivukulut	-272 226	-262 697	-226 090	-13,94
Palvelujen ostot	-28 959 834	-29 780 739	-28 834 780	-3,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 912 086	-2 107 778	-1 759 300	-16,53
Avustukset	-676 683	-836 778	-823 530	-1,58
Muut toimintakulut	-679 154	-427 340	-409 400	-4,20
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-42 214 702	-43 260 635	-41 727 710	-3,54
TOIMINTAKATE	-37 896 394	-38 926 889	-38 093 810	2,14
Kunnan tulovero	14 172 151	14 700 000	14 700 000	0,00
Kiinteistövero	1 193 618	1 250 000	1 250 000	0,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	6 238 691	5 200 000	5 000 000	-3,85
Verotulot yhteensä	21 604 460	21 150 000	20 950 000	-0,95
Valtionosuudet	15 761 413	16 200 000	16 200 000	0,00
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	35 473	60 000	60 000	0,00
Muut rahoitustuotot	715 664	291 000	291 000	0,00
Korkokulut	-152 883	-193 000	-205 000	6,22
Muut rahoituskulut	-66 000	-65 000	-55 000	-15,38
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	532 254	93 000	91 000	-2,15
VUOSIKATE	1 733	-1 483 889	-852 810	42,53
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 536 847	-1 814 186	-2 094 700	15,46
Arvonalentumiset				
Satunnaiset erät				
Satunnaiset kulut	-21 503			
TILIKAUDEN TULOS	-1 556 617	-3 298 075	-2 947 510	10,63
Poistoeron muutos	393 493	400 000	400 000	0,00
Varausten muutos				
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 163 125	-2 898 075	-2 547 510	12,10

RAHOITUSLASKELMA

	TP2016	TP2017	TA2018 LTA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Tulorahoitus						
Vuosikate	-2 785 470	1 733	-1 483 889	-852 810	84 120	180 370
Satunnaiset erät		-21 503				
Tulorahoituksen korjauserät	-101 637	-11 298				
Tulorahoitus	-2 887 107	-31 068	-1 483 889	-852 810	84 120	180 370
Investoinnit						
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-5 500 733	-3 600 574	-1 974 244	-2 253 000	-4 966 000	-1 400 500
Investointien ennakkomaksut		50 000				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	121 731	-33 977	195 070	0	450 000	18 000
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	32 321	153 324	30 000	30 000	30 000	30 000
Investoinnit	-5 346 681	-3 431 227	-1 749 174	-2 223 000	-4 486 000	-1 352 500
Varsinainen toiminta ja inv.netto	-8 233 787	-3 462 295	-3 233 063	-3 075 810	-4 401 880	-1 172 130
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen lisäykset muille	-260 232	-260 232	-65 000	-65 000	-65 000	-65 000
Antolainasaamisten väh. muilta	520 464	827 646	250 000	350 000	210 000	210 000
Antolainauksen muutokset	260 232	567 413	185 000	285 000	145 000	145 000
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 500 000	4 450 000	3 600 000	4 700 000	5 900 000	2 800 000
Pitkäaikaisten lainojen väh.	-1 396 445	-1 332 278	-1 550 000	-1 700 000	-1 900 000	-2 000 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos		1 600 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Lainakannan muutokset	7 103 555	4 717 722	2 050 000	3 000 000	4 000 000	800 000
Oman pääoman muutokset						
Rahoitustoiminnan kassavirta	7 363 787	5 285 135	2 235 000	3 285 000	4 145 000	945 000
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-870 000	1 822 841	-998 063	209 190	-256 880	-227 130
RAHOITUSVARALLISUUDEN KOTIUTUS	0	0	0	0	0	0
			8.2018			
Lainakanta-arvio milj. €	17,913	22,631	23,087	26,087	30,087	30,887
Lainakanta-arvio € / asukas	3 287	4 240	4 371	4 922	5 677	5 828
Asukasluku	5 450	5 338	5 282	5 300	5 300	5 300
Kuntien keskimäär. lainakanta, € / asukas	2 933	2 933				
Kuntakonsernin lainakanta, milj.€	32,203	38,159				
Kuntakonsernin lainakanta, € / asukas	5 909	7 149				
Kuntien kuntakons. keskim. lainak. €/as.	6 148	6 299				
-kuntakons. kesim. lainamäärä +50%	9 219	9 449				
Sijoitusten markkina-arvo, €	9 229 419	9 948 018				
Kumulatiivinen ylijäämä taseessa, M€	6,56	5,40				
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset, M€	7,8	7,4				

RAHOITUKSEN TUNNUSLUKUJA

	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TA+LTA 2018	31.8.2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Asukasmäärä	5 508	5 450	5 338	5 400	5 282	5 300	5 300	5 300
Lainakanta milj. € (31.12)	10,4	17,9	22,6	24,1	23,1	26,1	30,1	30,9
Lainat € / asukas	1 885	3 287	4 240	4 470	4 371	4 922	5 677	5 828
Kassavarat milj. € (31.12.)	8,0	8,3	9,5					
Kassasta maksut / vuosi milj. €	52,9	50,2	47,6	47,1		46,0	48,0	44,5
Kassan riittävyys / päivää	55	61	73					
Pääomamenojen tulo-rahoitus -%	-13,4	-39,8	0,04	-47,6		-23,4	1,3	5,6
Investointien tulo-rahoitus -%	-14,9	-51,8	0,05	-84,83		-38,4	1,88	13,3
Lainanhoitokate	-1,0	-2,4	0,1	-0,7		-0,6	0,2	0,2
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, M€	4,0	-13,3	-15,9					
Konsernilainakanta milj. € (31.12.)	23,2	32,2	38,2					
Konsernilainat € / asukas	4 209	5 909	7 149					

Rahoituslaskelman tunnusluvut:

Lainakanta

= vieras pääoma - saadut ennakot - lyhytaikaisen vieraan pääoman osto- ja siirtovelat

Kassavarat

= rahoitusomaisuuteen merkityt sijoitukset rahamarkkina-instrumentteihin, joukkovelkakirjalainasaamiset, rahoitus-arvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Pääomamenojen tulo-rahoitus -%

= $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintamenot} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainan lyhennykset})$

Investointien tulo-rahoitus -%

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$
Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai toimintapääomalla. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vuosikatteella tarkoitetaan tilinpäätösvuoden vuosikatetta. Korkokuluilla tarkoitetaan tilinpäätösvuoden tuloslaskelman korkokuluja. Lainanhoitolyhennyksillä tarkoitetaan tilinpäätösvuoden rahoituslaskelmaan merkittyä pitkäaikaisten lainojen vähennystä.

Lainanhoitokate > 1, tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon
Lainanhoitokate < 1, tulo-rahoitus ei riitä lainojen hoitoon

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta

Toiminnan ja investointien rahavirta-välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

INVESTOINTIOSA KAUPUNGIN TALOUSARVIOSSA

INVESTOINNIT 2019 - 2021

Kaupunginhallitus, maa- ja vesialueet

Vastuutoimielin: Kaupunginhallitus
Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja

600 Maa- ja vesialueet

Perustelut: Maa-alueiden ostoihin ja myynteihin varatut määrärahat

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Maa- ja vesialueet				
Menot, maan hankinta	-90 000	-30 000	-30 000	-30 000
Tulot, maan myynti	90 000	30 000	30 000	30 000
Maa- ja vesialueet yhteensä	0	0	0	0

Tekninen lautakunta, rakennukset

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Muksuteekki

Perustelut: Päiväkoti Muksuteekin korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 126.500 € vuosille 2019 – 2020
Tavoite: Korjausinvestointi sisältää vesikatteen ja rännien uusimisen, jotka sisältyvät PTS:ään.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-126 500	-45 000	-81 500	
Tulot				
Netto	-126 500	-45 000	-81 500	

Varikko

Perustelut: Uudisrakennusinvestointi
Tavoite: Varastohallin rakentaminen vuonna 2019

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-86 000	-50 000	-36 000	
Tulot				
Netto	-86 000	-50 000	-36 000	

624 Ikosen koulu

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 80.000 € vuodelle 2019 – 2021.
Tavoite: Korjausinvestointi sisältää ilmanvaihdon muutostyöt, jotka sisältyy PTS:ään.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-80 000	-60 000	-10 000	-10 000
Tulot				
Netto	-80 000	-60 000	-10 000	-10 000

625 Keskuskoulu

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 1.417.000 € vuosille 2019 - 2021
Tavoite: Korjausinvestointi sisältää vuonna 2019 kouluverkon muutoksen mukaiset tilamuutokset sekä vuonna 2020 keittiöremontin, jotka sisältyvät PTS:ään.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-1 417 000	-1 227 000	-165 000	-25 000
Tulot				
Netto	-1 417 000	-1 227 000	-165 000	-25 000

629 Perinnepiha

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 28.000 € vuodelle 2019
Tavoite: Korjausinvestointi sisältää katteen uusimisen, joka sisältyy PTS:ään.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-28 000	-28 000		
Tulot				
Netto	-28 000	-28 000		

637 Kaupungintalo

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 75.000 € vuosille 2019 - 2020
Tavoite: Korjausinvestointi sisältää katteen uusimisen vuonna 2019, joka sisältyy PTS:ään.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-75 000	-60 000	-15 000	
Tulot				
Netto	-75 000	-60 000	-15 000	

645 Paavola

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 10.000 € vuodelle 2020.
Tavoite: PTS:n mukaisia korjauksia.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-10 000		-10 000	
Tulot				
Netto	-10 000		-10 000	

Monitoimihalli

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 15.000 € vuodelle 2019.
Tavoite: PTS:n mukainen ikkunaremontti.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-15 000	-15 000		
Tulot				
Netto	-15 000	-15 000		

635 Ruotasen koulu

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 391.000 € vuosille 2019 – 2020
Tavoite: B-osan peruskorjausta, PTS

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-391 000	-36 000	-355 000	
Tulot				
Netto	-391 000	-36 000	-355 000	

Aarnola

Perustelut: Korjausinvestointi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 75.000 € vuosille 2020 - 2021.
Tavoite: Pts-korjauksia

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-75 000		-1 500	-73 500
Tulot				
Netto	-75 000		-1 500	-73 500

Kulttuurin ja liikunnan monitoimitalo

Perustelut: Uudisrakennus

Kustannusarvio: Kustannusarvio 3.275.000 € vuosille 2019 - 2021.

Tavoite: Tilantarpeen mukainen rakentaminen, suunnittelu v. 2019, toteutus v. 2020 alkaen.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-3 700 000	-50 000	-3 150 000	-500 000
Tulot	425 000		425 000	
Netto	-3 275 000	-50 000	-2 725 000	-500 000

Uimahalli

Perustelut: Korjausinvestointi

Kustannusarvio: Kustannusarvio 115.000 € vuosille 2019 - 2020.

Tavoite: Remonttisuunnittelu allasosastolle v. 2019 sekä toteutus v. 2020. PTS

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-115 000	-15 000	-100 000	
Tulot				
Netto	-115 000	-15 000	-100 000	

Paloasema

Perustelut: Korjausinvestointi

Kustannusarvio: Kustannusarvio 30.000 € vuodelle 2019.

Tavoite: Halliosan katteen uusiminen. PTS

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	-30 000	-30 000		
Tulot				
Netto	-30 000	-30 000		

RAKENNUKSET YHTEENSÄ

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
RAKENNUKSET YHTEENSÄ				
Menot	-6 148 500	-1 616 000	-3 924 000	-608 500
Tulot	425 000		425 000	
Netto	-5 723 500	-1 616 000	-3 499 000	-608 500

Tekninen lautakunta, Kiinteät rakenteet ja laitteet, tiet ja alueet

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

700 Kaavatiet

Perustelut: Kaavateiden korjaukseen ja rakentamiseen varattu määräraha
Kustannusarvio: Kustannusarvio 1.200.000 € vuosille 2019 – 2021.
Tavoite: Kaavateiden kunnon parantaminen. Uusien kaavatietosuusien rakentaminen v. 2020 – 2021. Vuonna 2019 Vanha Pyhäjärventie ja Erämiehentien osa, Torkkolantie lähes kokonaan.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kaavatiet				
Menot	-1 200 000	-400 000	-500 000	-300 000
Tulot				
Netto	-1 200 000	-400 000	-500 000	-300 000

702 Tievalaistus

Perustelut: Tievalaistukseen varattu määräraha
Kustannusarvio: Kustannusarvio 100 000 € vuosille 2019 – 2021.
Tavoite: Tievalaistuksen uusiminen sekä valaisinlinjojen raivaus

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Tievalaistus				
Menot	-100 000	-40 000	-30 000	-30 000
Tulot				
Netto	-100 000	-40 000	-30 000	-30 000

703 Kaavatiet / päällystäminen

Perustelut: Kaavateiden päällystämiseen varattu määräraha 150 000 € vuosille 2019 - 2021
Tavoite: Kaavateiden päällystäminen

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kaavatiet / päällystäminen				
Menot	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000
Tulot				
Netto	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000

710 Kaavatiet peruskorjaussuunnittelu

Kustannusarvio: Korjausinvestointisuunnittelu
Tavoite: Kaavateiden peruskorjaussuunnittelu tarvemäärittelyn 2012 perusteella.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Kaavatiet / peruskorjaussuunnit.				
Menot	-80 000	-45 000	-25 000	-10 000
Tulot				
Netto	-80 000	-45 000	-25 000	-10 000

717 Risteysalueen infran laajentaminen

Kustannusarvio: Risteysalueen infran laajentamisen kustannusarvio 250 000 € vuodelle 2020.

Tavoite: Risteysalueen infran laajentaminen

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Risteysalueen infran laajentamin.				
Menot	-250 000		-250 000	
Tulot				
Netto	-250 000		-250 000	

725 Urheilukenttä

Perustelut: Urheilukentän peruskunnostus

Kustannusarvio: Kustannusarvio 250.000 € vuodelle 2021.

Tavoite: Urheilukentän peruskunnostaminen. Haetaan valtionavustusta.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Urheilukenttä				
Menot	-250 000			-250 000
Tulot				
Netto	-250 000			-250 000

Lintutorni

Kustannusarvio: Kustannusarvio 15.000 € vuodelle 2019.

Tavoite: Siltojen väliselle alueelle yleisen lintujen tarkkailupaikan rakentaminen.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Lintutorni				
Menot	-15 000	-15 000		
Tulot				
Netto	-15 000	-15 000		

Tenniskenttä

Perustelut: Tenniskentän rakentaminen

Kustannusarvio: Kustannusarvio 57.000 € vuodelle 2019.

Tavoite: Tenniskentän suunnitteleminen on annettu teknisen toimen tehtäväksi vuonna 2017. kaupunginhallitus 30.5.2017 § 185. Rakentaminen vuonna 2019. Haetaan valtion avustusta.

Kaupunginhallituksen käsittelyssä 26.11.2018 § 309 määrärahat siirrettiin vuodelta 2019 vuodelle 2021.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Tenniskenttä				
Menot	-75 000			-75 000
Tulot	18 000			18 000
Netto	-57 000			-57 000

740 Yleissuunnittelu

Perustelut: Yleissuunnitteluun varattu määräraha

Kustannusarvio: Kustannusarvio 110 000 euroa vuosille 2019 – 2021.

Tavoite: Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Yleissuunnittelu				
Menot	-110 000	-40 000	-40 000	-30 000
Tulot				
Netto	-110 000	-40 000	-40 000	-30 000

Vesistöjen niitot

Perustelut: Vesistöjen tilan parantaminen
Kustannusarvio: Kustannusarvio 51.000 euroa vuosille 2019 – 2021.
Tavoite: Pyhäjärven ja Parkkiman niitto v. 2019
Pyhäjärven, Parkkiman ja Komun niitto v. 2020
Pyhäjärven, Parkkiman ja Komun niitto v. 2021

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Vesistöjen niitot				
Menot	-51 000	-17 000	-17 000	-17 000
Tulot				
Netto	-51 000	-17 000	-17 000	-17 000

Skeittiparkki ja liikennepuisto

Perustelut: Skeittiparkin ja liikennepuiston rakentaminen
Kustannusarvio: Kustannusarvio 75.000 euroa vuodelle 2020.
Tavoite: Skeittiparkin ja liikennepuiston yleissuunnitelma on tehty vuonna 2017. Puiston toteuttaminen suunnitelmavuosilla. Hankkeeseen haetaan valtion avustusta.

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Skeittiparkki ja liikennepuisto				
Menot	-100 000		-100 000	
Tulot	25 000		25 000	
Netto	-75 000		-75 000	

KIIINTEÄT RAKENTEET, LAITTEET, TIET JA ALUEET YHTEENSÄ

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
RAKENTEET, TIET YHTEENSÄ				
Menot	-2 381 000	-607 000	-1 012 000	-762 000
Tulot	43 000		25 000	18 000
Netto	-2 338 000	-607 000	-987 000	-744 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	Kokonaiskust.	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Investoinnit yhteensä				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-8 619 500	-2 253 000	-4 966 000	-1 400 500
Rahoitusosuudet investointeihin	468 000		450 000	18 000
Käyttöomaisuuden myyntitulot	90 000	30 000	30 000	30 000
Investoinnit yhteensä	-8 061 500	-2 223 000	-4 486 000	-1 352 500

TYTÄRYHTIÖT

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY

Vastuuhenkilö

Toimitusjohtaja Risto Alaheikka

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen ja siihen liittyvien palvelujen tuottaminen.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Pyhäjärven Kehitys Oy:n toiminnan kannalta merkittävin muutos vuonna 2018 on ollut kiinteistöliiketoiminnan siirto osittaisjakautumisen kautta Kiinteistö Oy Rillankivelle. Siirto tapahtui 1.1.2018. Pyhäjärven Kehitys avustaa kuitenkin edelleen Kiinteistö Oy Rillankiveä vuokralaisten etsimisessä, tilojen tarjoamisessa ja markkinoinnissa, sekä tarpeen mukaan myös vuokralaisneuvotteluissa ja yhteydenpidossa nykyisiin vuokralaisiin.

Yhtiön hallinnoimaan Pyhäsalmen kaivoksen maanalaisen infran uusiokäyttö -hankkeeseen on saatu jatkoaikaa 30.6.2019 asti. Hankkeen tavoitteena on rakentaa maanalainen testausympäristö sekä investoida hydroponisen tuotantoteknologian laitteet. Hanke fasilitoi LUKE:n (Luonnonvarakeskuksen) hallinnoimaa kasvin tuotantoa kaivoksessa-hanketta, jonka tavoitteena on testata ja tehdä koetuotantoa uusille korkea-arvoisille kasviperäisille tuotteille mm. kosmetiikka-, lääke- ja tekstiiliteollisuudelle. Vastaava projektipäällikkö vaihtui 1.9.2018. alkaen. Kimmo Pennasen siirryttyä toisen työnantajan palvelukseen hänen tilallaan aloitti Juha Keski-Rauska.

Bioenergiaterminaalin toteutettavuusselvitys -hankkeen käytännön toteutus alkaa 1.12.2018. Hankkeen projektipäälliköksi on valittu Martti Kettunen. Lisäksi yhtiö on hakenut rahoitusta Callio Underground Rescue -hankkeelle.

Valtateiden E75 ja 21 risteysalueen kehittämiseksi on kontaktoitu sijoittumispotentiaalisia palveluita ja toimintoja erityisesti kaupan alalta. Ensimmäisille uusille yrityksille pyritään saamaan liiketilojen rakentaminen käyntiin yhteistyössä yksityisen toimijan toimesta ensi talven aikana.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallituksen varsinaiset jäsenet:
Asko Kauranen (puheenjohtaja),
Kimmo Luukkonen (varapuheenjohtaja),
Maritta Lappalainen, Juhani Pyhtilä, Mirja Hynninen ja Irina Karvonen.
Varajäsenet: Taimi Piippo, Aimo Karvonen ja Erkki Böhme.
Tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy.

4. HENKILÖSTÖ

Toimitusjohtaja, toimistos sihteeri, 2 projektipäällikköä hankkeissa (toinen osa-aikainen).

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta vastaavat toimitusjohtaja ja yhtiön hallitus. Yhtiön toimintaa valvovat myös tilintarkastajat, Pyhäjärven kaupunki (mm. tarkastuslautakunta) ja viranomaiset.

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETO-VOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Henkilöjuna- / linja-autoyhteyksien parantaminen. Lentokentän alueen kehittäminen.	Tällä hetkellä puuttuvan joukkoliikenteen aamuyhteyden saaminen lisälleen junalla 2020 / bussilla 2019.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	E 75 ja 27-tien risteysalueelle uusien toimijoiden hakeminen. Led-tilojen toteuttaminen risteysalueelle (luvat: maanomistajat ja ELY). Perinteisten mainostilojen määrän lisääminen. Biokaasuautojen polttoaineen tuotanto ja jakelupiste Pyhäjärvelle. Lähirookamyymälä risteysalueelle.	Uuden liiketilan rakentamisen aloittaminen risteysalueelle keuhään 2019 aikana. Nykyisten liiketilojen täyttöaste mahdollisimman korkea (95 %). Muiden alojen toimijoiden sijoittuminen alueelle (logistiikka, kiertotalous ym.). Vähintään yksi uusi mainostila / vuosi. Päätökset biokaasuautojen polttoaineen tuotantolaitoksesta ja jakeluasemasta vuoden 2019 loppuun mennessä. Avaaminen kesällä 2019.
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	Matkailu Puutarhamarjojen viljelyhanke Hyvinvointiala Elokuva- ja tv-sarjatuotantoympäristö erityisesti maanalaisiin kuvauksiin; NFFC:n vetämä kehittämishanke.	Kyseisten sektoreiden liiketoimintojen ja liikevaihdon kehittyminen. Jalostusarvon lisääminen marjanviljelyssä, edistää uutta liiketoimintaa ja verkostoitumista, luoda uusia työpaikkoja, puutarhamarjatuotantoon yhteensä 25 ha lisää Pyhäjärvelle ja lähikuntiin. Hyvinvointialan yritysten liiketoiminnan kasvu. Yksi uusi tuotantoaloitus vuonna 2019.
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Biokaasulaitos toiminnassa vuonna 2020	Pyhäjärven kokonaishiilijalanjäljen vähentäminen.
Viihtyisä elinympäristö	Tapahtumatarjonnan edelleen kehittäminen	Yksi uusi tapahtuma ja kävijämäärät, sisältö, tunnettuus

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Sivistyksestä virtaa	Tapahtumatarjonnan kehittäminen	Uusi kulttuuritapahtuma alulle nykyisten lisäksi.
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Ideointitapahtuma kaupunkilaisille ja kesäasukkaille	Molemmille 1 tapahtuma
Luonnon hyödyntäminen hyvinvoinnin rakentamisessa	Matkailun kehittämishankkeen valmistelu, luonnon hyödyntäminen	Matkailusektorin liikevaihto lisääntyy. Matkailuhankkeen rahoitus saatu vuonna 2019.

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Toiminnan taloudellinen tehokkuus	Tilikauden tulos
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Pyhjäjärven Kehityksen aktiivinen ja tuloksekas toiminta	Yritysten määrä lisääntyy (TP 2017), yritystytytyväisyys, aloittaneiden yritysten määrä, sijoittuneiden yritysten määrä
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Yksityisellä pääomalla tapahtuvien investointien edistäminen	Investointien yhteisvolyyymi yli 1 miljoona euroa
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Koulutus, virkistys	Asiakastytytyväisyys 4 (1 – 5)

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Aktiivinen elinvoimatyö ja markkinointi. Mahdollisimman monet pyhäjärveläiset aktivoida kaupungin positiiviseen markkinointiin, esim. jakamaan Facebookissa tapahtumia ym.	Pyhäjärven saama positiivinen julkisuus (6 kpl / vuosi, maakunnallinen / valtakunnallinen media) Kilpailu (palkinnon arvonta) Facebookissa uutisen edelleen jakaneille. Jakoja minimi 1000 / vuosi
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Aktiivinen osallistuminen ja yhteistyö	Oma kasvupalvelumalli alueelle, valmistelu vuonna 2019
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Asiantuntijapoolien hyödyntäminen	Matkailun asiantuntijapoolin kokoaminen kesään 2019 mennessä, Risteyssalueen kehittämisen ja muun elinkeinoelämän asiantuntijapoolin kokoaminen kesään 2019 mennessä.

PALVELUN LAATU

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Asiakastytytyväisyys, asteikko 1 - 5	4		Tavoitteen toteutuminen.

MUUT TAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Raportointivelvoite talousasioista	3 kertaa / vuosi		Tavoitteen toteutuminen.
Yritysneuvonta	45 kpl / vuosi		Tavoitteen toteutuminen
Tilaisuudet	6 kpl / vuosi		Tavoitteen toteutuminen

PYHÄJÄRVEN KEHITYS OY

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2020 - 2021

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liikevaihto					
Vuokrat	361 660	30 921	22 500	24 000	24 500
Muut tuotot	37 647	11 600	10 000	11 000	12 000
Elinkeinopalvelut	200 000	200 000	200 000	210 000	220 000
Liiketoim.muut tuotot	474 034	245 968			
Hankkeet			402 478	402 978	402 978
Liikevaihto yhteensä	1 073 341	488 489	634 978	647 978	659 478
Materiaalit ja palvelut					
Aine- ja tavaraostot	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut					
Palkat	-152 032	-151 700	-197 615	-202 615	-207 615
Henkilöstökulut	-32 396	-38 702	-55 785	-56 785	-57 785
Muut henkilöstökulut	-6 655	-6 422	-4 000	-4 000	-4 000
Henkilöstökulut yhteensä	-191 083	-196 824	-257 400	-263 400	-269 400
Poistot ja arvonalentum.					
Muista pitkävaik.men.	0	0	0	0	0
Rakennuksista	-202 655	-1 861	-1 861	-1 861	-1 861
Koneista ja kalustosta	-4 030	0	-1 444	-1 444	-1 444
Arvonalennukset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen.yht.*	-206 685	-1 861	-3 305	-3 305	-3 305
Muut kulut					
Vapaaeht. henkilösivukulut	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen hoitokulut	-338 563	-46 187	0	0	0
Hallintopalvelut	-211 391	-119 596	0	0	0
Ostopalvelut	0	0	-153 500	-153 500	-153 500
Kone- ja laitehankinnat	0	0	-120 280	-120 280	-120 280
Muut hallinnonkulut	-69 379	-140 000	0	0	0
Muut kulut	0	0	-99 395	-99 395	-99 395
Muut kulut yhteensä	-619 333	-305 783	-373 175	-373 175	-373 175
Luottotappiot	-14 499	0	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	41 741	-15 979	1 098	8 098	13 598
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	938	50	50	50	50
Korko- ja rahoituskulut	-61 020	-8 909	-7 455	-6 455	-5 455
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-60 082	-8 859	-7 405	-6 405	-5 405
Voitto ennen satunn.eriä	-18 341	-24 838	-6 307	1 693	8 193
Välittömät vero					
Verot	0	0	0	0	0
Välittömät verot yht.	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	-18 341	-24 838	-6 307	1 693	8 193

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI

Vastuuhenkilö

Toimitusjohtaja Sari Ahola

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin alueella tapahtuva asuntojen hankkiminen, omistaminen ja vuokralle antaminen ja tätä tarkoitusta varten omistaa ja hallita asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavia asunto-osakeyhtiön ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeita ja yksinomaan asumiskäyttöön varattuja kiinteistöjä sekä muita asuntoja noudattamalla asuntojen vuokrauksessa Pyhäjärven kaupungin vahvistamia asukasvalintaperusteita. Tarkoituksenperiensä toteuttamiseksi yhtiö voi toimia rakennuttajana. Lisäksi yhtiön toimialana on Pyhäjärven kaupungin ja alueellisen elinkeinoelämän edistäminen vuokraamalla ja rakennuttamalla liiketiloja. Toimintaansa varten yhtiö voi omistaa ja hallita kiinteistöjä ja harjoittaa kiinteistöjen sekä arvopapereiden ostoa ja myyntiä.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Yhtiö aloitti 6-kerroksisen asuin-/liikekerrostalon rakentamisen Torkkolantielle syksyllä 2017. Kerrostalon katutasoon valmistuu liiketilat Suomenselän Osu-
uspankille. Rakennuksen kerroksiin 2 - 6 sijoituu 30 erikokoista esteetöntä asun-
toa. Rakennus on muuttovalmis loppuvuodesta 2018.

Pyhäjärven Kehitys Oy:n osittainen kiinteistöliiketoiminta siirtyi Kiinteistö Oy Rillankiville 1.1.2018.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitukseen kuuluvat; Mauri Parttimaa, puheenjohtaja ja Jorma Leskinen varapuheenjohtaja. Varsinaiset jäsenet; Marita Kärkkäinen-Rytönen, Raija Miittinen, Erkki Böhme, Hanna-Reetta Majava. Varajäsenet; Heikki Koski ja Marja-Leena Våg. Tilintarkastaja; BDO Oy, päävastuullinen tilintarkastaja Tiina Mikkonen-Brännkärr KHT JHT.

4. HENKILÖSTÖ

Hallinnossa on kaksi henkilöä ja kirvesmiehiä kolme.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Yhtiön sisäinen johtamis- ja valvontamenettely perustuu;

- osakeyhtiölakiin
- aravavuokratoyhtiötä koskeviin säädösiin ja suosituksiin
- omiin toimintatapoihin ja -periaatteisiin
- hyvää hallintotapaa koskevaan ohjeistukseen.
-

Sisäinen valvonta kattaa taloudellisen raportoinnin valvonnan, yhtiön sisäiset hyväksymisoikeudet, investointien seurannan ja vuokravalvonnan. Sisäistä valvontaa suorittaa henkilökunta ja toimitusjohtaja sekä sen toimivuutta arvioi yhtiön hallitus. Sisäistä valvontaa toteutetaan läpi koko organisaation. Sisäisen valvonnan menetelmiä ovat mm sisäiset ohjeistukset ja valvontaa tukevat raportointijärjestelmät. Ulkoista valvontaa suorittaa tilintarkastajat ja viranomaiset. Yhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan strategian riskianalyysi valmistui keväällä 2017.

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Valokuituyhteyksien lisääminen asuntokohteissa	Aktiiviliittymät 4 asuntokohteeseen 2019
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Purettavista kiinteistöistä hyödynnetään kiinteät kalusteet	Toteutuu / ei toteudu v. 2019
Viihtyisä elinympäristö	Kylien korkea käyttöaste Asukastoiminnan aktivointi Vaihtuvuus < 28 %	Kylien käyttöaste > 95 % 1 krt / vuosi %

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Hoitokustannukset asumis- ja teollisuuskohdeissa maltilliset	Hoitokustannukset nousevat enintään 1,7 % vuosina 2019 - 2021
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	osallistuminen eri tilaisuuksiin, näkyvyys, esim Kihupäivät	tapahtumat/vuosi 2/2

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Omavaraisuusaste > 30 % Tilikauden tulos > 0 € Lainakanta €/asukas	% Toteutuu / ei toteudu < 400 € / asukas
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Asuntojen käyttöaste korkea Teollisuustilojen käyttöaste nousee	käyttöaste > 91 % käyttöaste > 97 %
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Kiinteistöjen kuntoarviot / 10 vuoden investointisuunnitelmat	2019 - 2020 toteutuu / ei toteudu
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	henkilöstöpalaverit ajankohtaiskoulutukset tapaturmien ehkäisy	8/8 tavoite toteutuu/ei toteudu 0 tapaturmaa/vuosi

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Facebook, Tori-taulu, markkinointi	Facebook tykkäykset 300 / 2019
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Lähikuntien yhteistyöpalaverit	3 / 3
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Asukaskysely	1 / 2019

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI

TUNNUSLUKU/MITTÄRI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Asuntojen käyttöaste	90,40 %	90,40 %	89,72 %	90,71 %	92 %	92 %
Teollisuustilojen käyttöaste	87,95 %	87,16 %	90,69 %	96,18 %	97 %	97 %
Hoitokustannukset, asunnot	6,21	5,61	4,47	5,06	5,29	5,29
Hoitokustannukset, teollisuus			1,01	0,97	2,62	2,62
Omavaraisuusaste	25,3 %	22,7 %				
Vaihtuvuus	35,6 %	29,4 %				

7. INVESTOINNIT

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

Investoinnit yhteensä	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Käyttöomaisuusinvestoin.	836 663	4 002 053	70 000		
Rahoitusos.investointeihin					
Käyttöom. myyntitulot					
Investoinnit yhteensä	836 663	4 002 053	70 000		

8. TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Yhtiön yleiskustannuksia on saatu pienemmäksi yhdistämällä Pyhäjärven Kehitys Oy:n osittainen kiinteistöliiketoiminta Kiinteistö Oy Rillankiveen.

KIINTEISTÖ OY RILLANKIVI

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2020 - 2021

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liikevaihto					
Vuokratuotot	1 248 432	1 632 702	1 923 643	1 925 000	1 925 000
Muut tuotot	51 669	108 832	76 145	80 000	80 000
Elinkeinopalvelut	0	0	0	0	0
Liiketoim.muut tuotot	36 915	25 000	25 000	25 000	25 000
Liikevaihto yhteensä	1 337 016	1 766 534	2 024 788	2 030 000	2 030 000
Henkilöstökulut					
Palkat	-167 545	-187 344	-191 134	-192 000	-192 000
Henkilöstökulut	-40 027	-48 713	-49 694	-50 000	-50 000
Muut hlöstökulut	-17 583	-8 500	-8 773	-12 000	-12 000
Henkilöstökulut yhteensä	-225 155	-244 557	-249 601	-254 000	-254 000
Poistot ja arvonalentum.					
Muista pitkävaik.men.	-2 996	0	0	0	0
Rakennuksista	-220 485	-382 067	-472 076	-472 076	-472 076
Koneista ja kalustosta	-2 829	-1 932	-12 107	-12 107	-12 107
Arvonalennukset	0	0	-135 285	0	0
Poistot ja arvonalen.yht.*	-226 310	-383 999	-619 468	-484 183	-484 183
Muut kulut					
Vapaaeht.henkilösivuk.	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen hoitokulut	-696 738	-823 776	-926 493	-966 766	-966 766
Hallintopalvelut	-25 458	-47 682	-38 671	-42 000	-42 000
Muut hallinnonkulut	-36 933	0	0	0	0
Muut kulut yhteensä	-759 129	-871 458	-965 164	-1 008 766	-1 008 766
Luottotappiot	-13 859	-5 000	-20 000	-10 000	-10 000
Liikevoitto (liiketappio)	112 563	261 520	170 555	273 051	273 051
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	2 563	6 000	3 300	3 000	3 000
Korko- ja rahoituskulut	-50 080	-94 599	-177 953	-173 700	-173 700
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-47 517	-88 599	-174 653	-170 700	-170 700
Voitto ennen satunn.eriä	65 046	172 921	-4 098	102 351	102 351
Tilinpäätössiirrot					
Asuintalovaraus	-65 008	0	0	0	0
Tilinpäätössiirrot yht:	-65 008	0	0	0	0
Välittömät vero					
Verot	-7 705	0	0	0	0
Välittömät verot yht.	-7 705	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	-7 667	172 921	-4 098	102 351	102 351

PYHÄNET OY

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Matti Kangas 29.10.2018 alkaen

1. TOIMINTA-AJATUS

PyhäNet parantaa toiminta-alueensa kuntien elinvoimaisuutta ja ihmisten elämänlaatua toteuttamalla, ylläpitämällä ja operoimalla laadukkaita ja toimintavarmoja valokuituverkkoja luoden edellytyksiä uusille digitaalisille palveluille, toimintamalleille ja käyttötottumuksille.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Haapajärven, Pyhäjärven ja Kärsämäen laajakaistarakentaminen valmistunut ja hankkeet päätetty.

Yhtiön toimitusjohtaja Hanne Nivala erosi tehtävästään elokuun lopussa. Toimitusjohtajan lisäksi myös kaksi muuta vakituista työntekijää erosivat yhtiön palveluksesta. Yhtiön uutena toimitusjohtajana aloitti 29.10.2018 Matti Kangas.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Vuoden alussa yhtiön hallituksessa toimivat Paavo Leskinen (pj), Asko Torssonen (vpj), Klaus Jyrinki, Pekka Anttila, Jouni Jussinniemi sekä varajäsenet Markku Kärkkäinen, Teija Myllylä ja Pauli Ojalehto.

Yhtiökokouksessa 22.5.2018 uudeksi hallitukseksi nimettiin Ilpo Karvonen, Jouni Jussinniemi, Asko Torssonen, Klaus Jyrinki sekä Pekka Anttila. Varajäseniksi valittiin Markku Kärkkäinen, Pauli Ojalehto ja Teija Myllylä.

Klaus Jyrinki ja Pekka Anttila erosivat yhtiön hallituksesta elokuussa.

Tilintarkastusyhtiönä toimii JHTT-yhteisö BDO Oy

4. HENKILÖSTÖ

1/2018-8/2018: kolme vakinaista ja yksi määräaikainen.

9/2018-11/2018: kaksi määräaikaista.

11/2018-12-2018: 1 vakinainen ja yksi määräaikainen.

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistua, että yhtiön toiminta on kaikin puolin tehokasta, laadukasta, eettistä ja lainmukaista. Ajantasainen taloustilanteen seuranta sekä ennalta määritellyt toiminnot ja prosessit ovat tärkein sisäisen valvonnan keino.

Riskienhallinta perustuu mahdollisten riskien tunnistamiseen sekä niiden realisoidumistodennäköisyyden ja vaikuttavuuden arviointiin.

Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteuttaa koko yhtiö, mukaan lukien hallitus, yhtiön ja konsernin johto sekä koko henkilöstö

6. TOIMINNAN JA TALouden TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteiset työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Yhtiön palveluvalikoima vastaa kysyntää alueella. Yhtiö tarjoaa tapahtumille paikallisen laajakaistan palvelun	Tuoteportfolio päivitetty vastaamaan alueen palvelukysyntää PyhäNet WLAN tukiasema käytettävissä paikallisissa tapahtumissa.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	TEN-T liikenneverkon mahdollistaman älykkään liikenteen liiketoimintapotentiaali Pyhänetille kartoitetaan	Kontaktien luominen Liikenneministeriöön sekä Liikennevirastoon. Kartoitus mahdollisuuksista tehty v. 2019.
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	Pyhänet on mukana selvittämässä Data Center-toimintojen sijoittumisen liiketoimintamahdollisuuksia seutuverkko-operaattorin näkökulmasta.	Osallistuminen Data Center-campuksen työpajoihin ja suunnitteluun.
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Yhtiö tuottaa laajakaistapalvelut entistä energiatehokkaammin, tavoitteena hiilineutraalit laajakaistapalvelut	Energiatehokkuus huomioitu yhtenä valintakriteerinä laitteistohankinnoissa.

Viihtyisä elinympäristö	Talokaistaliittymien (taloyhtiö) määrä kasvaa selvästi nykyisestä	Talokaistaliittymien määrä TP2019 yhteensä 6 kpl, Pyhäjärvellä 4 kpl.
--------------------------------	---	---

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kantokykyinen palvelutuotanto	Palvelutuotannon skaalautuvuutta parannetaan Aktiiviliittymien määrä kasvaa	Tuotantokustannukset laskevat per liittymä Liittymämäärä kasvaa 5% jokaisella toiminta-alueella.

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Yhtiön taloushallintaa tehostetaan ja siirrytään rullaavaan budjointiin	Ajantasainen taloustilanne ja talousennuste yhtiön johdon käytössä läpi vuoden.
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Yhtiön palvelutuotevalikoimaa kehitetään yritysten ja henkilöasiakkaiden tarpeiden mukaan	Tuoteportfolio on päivitetty vastaamaan asiakkaiden tarpeita.
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Kuituverkon laajennukset tehdään liittymätiheyden ja -potentiaalinen ehdoilla	Ennakkomarkkinointi- ja myyntikampanjat toteutettu ennen uusien hankkeiden käynnistämistä

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Markkinoinnissa raikas ja monipuolinen ote	Myynti ja markkinointi on aktiivista ja jatkuvaksi toimintaa, joka hyödyntää monipuolisesti erilaisia medioita ja kanavia.
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Pyhänet toimii aktiivisena kumppanina naapuriseutuverkkojen kanssa ja myös valtakunnallisesti. Sote-palvelujen mahdollistaminen laajakaistaverkon kautta	Seutuverkkojen elinvoimafoorumien järjestäminen Pyhäjärvellä syksyllä 2019 Yhteistyökumppanin kanssa yhteinen kehitystyö ja pilotointi alkuun vuonna 2019
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Yhtiön avainhenkilöiden rekrytointien suorittaminen kesään 2019 mennessä	Yhtiön päätoiminnot selkeytetty ja niiden tarvitsemat rekrytoinnit suoritettu kesään 2019 mennessä

INVESTOINNIT 2019 - 2021

Perustelut: Valokuituverkon laajennukset uusille alueille: Haapajärvi ja Kiuruvesi
Kustannusarvio: Kustannusarvio 0,43 M€ vuodelle 2019. Tulot koostuvat saatavista investointiavustuksista.
Jaksotus: Toteutusvuosina 2019 – 2021. Hankevastaavalla on oikeus tarkistaa hankintamenojaksottamista kokonaiskustannusarvion rajoissa.

Pyhänet investoinnit	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021
Menot	11 677 €	0 €	430 000 €		
Tulot			260 000 €		
Netto			170 000 €		

PYHÄNET OY

10. TALOUSARVIO VUODELLE 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2020 – 2021

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liikevaihto					
Internetpalvelutuotot	1 104 217	900 000	1 080 000	1 200 000	1 250 000
Valokuituliittymät ja vuokrat	0	50 000	51 600	50 000	50 000
Laite- ja tarviketuotot	0	10 000	10 000	10 000	10 000
Liiketoim. muut tuotot	9 590	20 000	20 000	20 000	20 000
Liikevaihto yhteensä	1 113 807	980 000	1 161 600	1 280 000	1 330 000
Materiaalit ja palvelut					
Aine- ja tavaraostot	-279 718	-250 000	-477 000	-450 000	-460 000
Materiaalit ja palvelut yht.	-279 718	-250 000	-477 000	-450 000	-460 000
Henkilöstökulut					
Palkat	-117 416	-150 000	-120 000	-120 000	-120 000
Henkilöstökulut	-24 416	-45 000	-20 400	-25 500	-25 500
Muut henkilöstökulut	-13 476	-5 000	-12 000	-15 000	-15 000
Henkilöstökulut yhteensä	-155 308	-200 000	-152 400	-160 500	-160 500
Poistot ja arvonalentumiset					
Muista pitkävaik.menot	-24 859	0	-19 000	-19 000	-19 000
Rakennuksista	-287 743	-170 000	-230 000	-230 000	-230 000
Koneista ja kalustosta	-62 394	0	-50 000	-50 000	-50 000
Poistot ja arvonalen.yht.*	-374 996	-170 000	-370 000	-370 000	-370 000
Muut kulut					
Kiinteistöjen hoitokulut	-11 677	0	-20 000	-20 000	-20 000
Hallintopalvelut	-96 916	-25 000	-40 000	-40 000	-40 000
Muut hallinnonkulut	-59 097	-50 000	-40 000	-40 000	-40 000
Muut kulut yhteensä	-167 690	-75 000	-100 000	-100 000	-100 000
Luottotappiot	-210	-1 000	0	0	0
Liikevoitto (liiketappio)	135 885	284 000	62 200	199 500	239 500
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	959	2 000	500	500	500
Korko- ja rahoituskulut	-69 852	-295 000	-59 250	-60 000	-60 000
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-68 893	-293 000	-58 750	-59 500	-59 500
Voitto ennen satunn.eriä	66 992	-9 000	3 450	140 000	180 000
Välittömät vero					
Verot	-14 074	0	0	0	0
Välittömät verot yht.	-14 074	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	52 918	-9 000	3 450	140 000	180 000

KIINTEISTÖ OY PYHÄSALMEN LIIKETALO

Vastuuhenkilö Toimitusjohtaja Taina Paldanius

1. TOIMINTA-AJATUS Yhtiön toimialana on hallita vuokrasopimuksen nojalla Pyhäjärven kaupungissa sijaitsevia tiloja sekä omistaa ja hallita niillä olevaa kahta liiketaloa.

2. OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Osakkeet	Kpl	Huoneisto	Omistaja
1 – 493	493	A1	Pyhäjärven kaupunki
494 – 722	229	A2	Kansaneläkelaitos
723 – 1105	383	A3	Pyhäjärven Kehitys Oy
1106 – 1199	94	A4	Pyhäjärven Kehitys Oy
1200 – 1487	288	B5	Alko Oy
1488 – 1494	7	B6	Pyhäjärven kaupunki
1495 – 1527	33	B7	Pyhäsalmen Taksi Oy
1528 – 1800	273	B8	Pyhäjärven kaupunki
Yhteensä 1800 osaketta			

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Yhtiön hallitukseen kuuluvat
Asko Torssonen puheenjohtaja ja Sami Laukkanen (Pyhäjärven kaupunki)
Risto Alaheikka (Pyhäjärven Kehitys Oy)
Kari Kaleton (Kela)
Marjo Heikkilä (Alko Oy)
Tilintarkastusyhteisö on BDO Oy

4. HENKILÖSTÖ Ei palkattuja työntekijöitä

5. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Kiinteistöllä on tehty isot korjaukset vuosina 2012 - 2017. Piha-alue on asfaltoitu (2013), talojen ilmastointi on uusittu (2014 - 2015), palovaroitinjärjestelmä on asennettu (2015 ja 2017), jätekatos on rakennettu ja yläpohjaa on lisäeristetty (2016), ikkunat on uusittu (2017)

Vuonna 2018 Koy Pyhäsalmen Liiketalo on ostanut kaupungilta tontin, jolla yhtiön rakennukset sijaitsevat. Tontin osto ja lainhuudatus rahoitetaan hoitotuotoilla.

Tulevia remontteja suunnitellaan hallituksen 5v korjaustarveselvityksen pohjalta (kohdassa investoinnit).

Yhtiön hoitotaloudessa oli kumulatiivista ylijäämää vuoden 2017 tilinpäätöksessä 11.570,58 €. Myös vuosi 2018 näyttäisi jäävän hieman positiiviseksi. Yhtiön kas-satilanne on hyvä.

6. TUNNUSLUVUT JA MITTARIT

TUNNUSLUKU/MITTARI	TP2016	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020
Lainakanta	146 724	144 322	89 100	50 200	13 000
Investoinnit	5 070	51 103	12 500	10 500	26 800

7. INVESTOINNIT

Kiinteistö Oy Pyhäsalmen Liiketalo

Korjaustarveselvitys 5 v, hallituksen esitys

<u>5 vuoden aikana suunnitellut korjaukset</u>	aika	hinta-arvio, brutto	netto
Sähköautojen latauspiste	2019 - 2020	5.000 €	4.155 €
Iv-jäähdytyksen käyttöönotto B-taloon	2019 - 2020	32.240 €	26.800 €
Lukituksen suunnittelu ja uusiminen	2018 - 2019	12.400 €	10.305 €
Katon tarkastus ja tarvittavat huoltotoimenpiteet	2019 - 2020	24.800 €	20.611 €

8. RISKIEN HALLINTA, SISÄINEN VALVONTA JA YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Sisäinen valvonta toteutetaan toimittamalla kaupungille välitilinpäätöstiedot sekä informoimalla kaupunkia yhtiössä tehdyistä päätöksistä.

9. ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Yhtiön talous pyritään pitämään tasapainossa. Isot korjaukset on jo toteutettu.

TALOUSARVIO VUODELLE 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2020 - 2021

	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2021
TUOTOT					
Vastikkeet					
Hoitovastikkeet	80 781 €	80 781 €	80 781 €	80 781 €	80 781 €
Ylimääräinen hoitovastike	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Vastikkeet yhteensä	80 781 €	80 781 €	80 781 €	80 781 €	80 781 €
Käyttökorvaukset	512 €	512 €	512 €	512 €	512 €
KIINTEISTÖN TUOTOT YHTEENSÄ	81 293 €	81 293 €	81 293 €	81 293 €	81 293 €
KULUT					
Hallinto	-11 931 €	-12 700 €	-12 490 €	-12 500 €	-12 500 €
Käyttö ja huolto	-10 837 €	-12 480 €	-13 510 €	-13 510 €	-13 500 €
Lämmitys	-19 225 €	-19 611 €	-19 460 €	-19 460 €	-19 500 €
Vesi ja jätevesi	-1 849 €	-2 650 €	-2 290 €	-2 300 €	-2 300 €
Sähkö	-6 027 €	-6 000 €	-6 000 €	-6 000 €	-6 000 €
Jätehuolto	-2 631 €	-3 000 €	-3 000 €	-3 000 €	-3 000 €
Vahinkovakuutukset	-2 305 €	-2 500 €	-2 500 €	-2 700 €	-2 800 €
Vuokrat, tontti	-3 151 €	-3 200 €	0 €	0 €	0 €
Kiinteistövero	-5 949 €	-6 000 €	-6 200 €	-6 200 €	-6 300 €
Vuosikorjaukset	-68 541 €	-5 000 €	-12 000 €	-30 000 €	-10 000 €
Aktivoidut hankinnat	2 735 €	0 €	-143 €	-200 €	-200 €
Muut hoitokulut		-200 €			
HOITOKULUT YHTEENSÄ	-129 711 €	-73 341 €	-77 593 €	-95 870 €	-76 100 €
TOIMINTAKATE	-48 418 €	7 952 €	3 700 €	-14 577 €	5 193 €
Rahoitustuotot ja -kulut	45 848 €	54 155 €	38 658 €	38 700 €	37 800 €
Poistot	-14 430 €	-62 107 €	-42 358 €	-24 123 €	-14 823 €
Yhteensä	-17 001 €	0 €	0 €	0 €	0 €

PYHÄSALMEN LENTOKENTTÄ OY

Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n hallituksen puheenjohtaja Aila Kauranen

Osakeyhtiön toimialana on ylläpitää ja kehittää Pyhäsalmen lentokenttää, kehittää ja harjoittaa lentotoimintaa ja toteuttaa kentällä taksi- ja reittiliikennettä sekä toimialaansa toteuttamiseksi omistaa ja hallita maa-alueita.

Pyhäsalmen Lentokenttä Oy:n hallitus kokoontuu aktiivisesti ja huolehtii toiminnan toteuttamisen sekä huomioi konsernin johdon antamista ohjeista.

TALOUSARVIO VUODELLE 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2019 – 2021

Tuloslaskelma	TA2018	TA2019	TA2020	TA2021
Liikevaihto				
Vuokratuotot	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut tuotot	0	0	0	0
Liikevaihto yhteensä	1 000	1 000	1 000	1 000
Materiaalit ja palvelut				
Aine- ja tavaraostot	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	0	0
Henkilöstökulut				
Palkat	-900	-900	-900	-900
Henkilöstökulut	0	0	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	-900	-900	-900	-900
Poistot ja arvonalentum.				
Muista pitkävaik.menoista	-1 993	-1 993	-1 993	-1 993
Rakennuksista	0	0	0	0
Koneista ja kalustosta	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen.yht.	-1 993	-1 993	-1 993	-1 993
Muut kulut				
Kiinteistöjen hoitokulut	-4 700	-4 700	-4 700	-4 700
Hallintopalvelut	-1 850	-1 850	-1 800	-1 800
Muut hallinnonkulut	-1 400	-1 400	-1 400	-1 400
Muut kulut yhteensä	-7 950	-7 950	-7 900	-7 900
Luottotappiot				
Liikevoitto (liiketappio)	-9 843	-9 843	-9 793	-9 793
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0	0	0	0
Voitto ennen satunnaisia eriä	-9 843	-9 843	-9 793	-9 793
Tilinpäätössiirrot				
Konserniavustus	7 000	7 000	7 000	7 000
Tilinpäätössiirrot yht	7 000	7 000	7 000	7 000
Välittömät verot	0	0	0	0
Tilikauden voitto / tappio	-2 843	-2 843	-2 793	-2 793

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY

Vastuuhenkilö

Toimitusjohtaja

Matti Aulakoski

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on vesi- ja viemärlaitostoiminta sekä kaukolämmön tuotanto ja jakelu. Lisäksi yhtiö voi harjoittaa yhdyskuntateknisten rakenteiden yllä pitoa ja huoltoa sekä muuta liiketoimintaa. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita ja kiinteistöjä

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Pitää sopimukset ajan tasalla. Kilpailuttaa polttoainetoimitukset sekä investointien urakat yksiköiden kanssa yhteistyössä, luoden yksiköille mahdollisuus toimia taloudellisesti ja tehokkaasti.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Puheenjohtaja
Varapuheenjohtaja
Jäsen
Jäsen
Jäsen

Erkki Kärkkäinen
Aimo Karvonen
Kjell Kurten
Pirjo Lammassaari
Greta Kauranen

4. HENKILÖSTÖ

Toimitusjohtaja
Laskentasihteeri
Käyttöpäällikkö
Asennustyönjohtaja
Vesijohto- ja viemäriasentaja
Vanhempi laitosmies
Vanhempi laitosmies
Laitosmies
Laitosmies
Laskentasihteeri
Oppisopimus
Oppisopimus

Matti Aulakoski
Helena Vartiainen
Ilkka Nurminen
Pekka Niskanen
Mauri Korpikari
Markku Manninen
Raimo Paajanen
Pauli Lohva
Aki Kokkonen
Anne Laitila
Tomi Kinnunen
Jori Hänninen

5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA

Sisäinen valvonta toteutetaan toimittamalla kaupungille välitilinpäätöstiedot sekä informoimalla kaupunkia yhtiössä tehdyistä päätöksistä. Hallitustyöskentely konsernin ohjeita noudattaen.

Työterveyshuolto ja asiantuntija- ja lakimiespalveluiden käyttö.

Kirjanpidossa sekä lakisääteisissä asioissa yhteistyö Dextili Oy:n sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.

6. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	GTK:n Energiakaivoshanke jossa yhtiö on mukana	Vähintään yhdessä rakennuksessa on geotermiaa hyödyntävä järjestelmä
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Biopolttoaineen käyttö kokonaistuotannosta Vuotovesimäärä	92% alle 50%
Viihtyisä elinympäristö	Pyhäjärven vesistökuormituksen vähentäminen	Viemäri liittymien määrä toiminta-alueella

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY

**Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS
JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ**

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Positiivinen tilikauden tulos	Lainanhoitokyky kaupungille
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Toiminnan tehostamisella pidetään hintataso kilpailu kykyisenä	
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Oikein mitoitettut investointimäärät Pintavalutuskentän toteuttaminen (Aikataulu riippuu lupaprosessista)	Suhteessa liikevaihtoon Toteutuu vuonna 2019
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Koulutus, Tyky-päivät	Koulutuspäivienmäärä, Tyky-päivä vähintään kerran vuodessa

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Resurssiviisaus inhimillisessä pääomassa	Yhteistyö muiden tytäryhtiöiden kanssa	Kaapelinäytöt Energia ja Vesi Oy:lle 2019 aikana

MUUT TAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Raportointivelvoite talousasioista	3 kertaa/vuosi		Tavoite toteutuu.

7. YMPÄRISTÖTEKIJÄT

YMPÄRISTÖTAVOITTEET

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kuormitusaste	< 10 %		Tavoite toteutuu.

8. INVESTOINNIT

Vesilaitos

Vesijohtoverkoston perusparannusta jatketaan uusimalla valurauta-sekä PVC johtoja. Uutta verkostoa tehdään Pitkänkankaan ja Kohisevan linjan yhdysjohtoa jatkaen. Vesimittareiden vaihtoa jatketaan, tavoitteena 300 kappaleen asennus

Viemärlaitos

Viemäriverkoston vuotovesien poistamisen sekä verkostojen ja laitoksen peruskorjaukseen varataan 75 000 €.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen verkostojen peruskorjaukseen varataan 45000 € sekä 55000€ uuden linjan rakentamiseen
Kokonaisinvestointimäärä on noin 300 000 €

TAVOITE	TAVOITEARVO	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Kustannusarvio	300.000 €		Tavoite toteutuu.

PYHÄJÄRVEN ENERGIA JA VESI OY

TAVOITTEET VESILAITOS	SEURANTA / MITTARI
Vuotovesimäärä < 15 %	m3 / %
Vesimittareiden vaihto etäluettaviin 300 kpl	kpl

TAVOITTEET VIEMÄRILAITOS	SEURANTA / MITTARI
Vuotovesien vähentäminen < 50 %	% / m3

TAVOITTEET KAUKOLÄMPÖLAITOS	SEURANTA / MITTARI
Linjojen vuotovesimäärä 1000 m3/vuosi	m3
Hallitsemattomat seisakit 1 kpl/vuosi	kpl
Biopolttoaineen Käyttö kokonaistuotannosta 92 %	%

TALOUSARVIO 2019

	Lämpölaitos	Vesilaitos	Viemärlaitos	Muu toiminta	Yhteensä
Liikevaihto	1 518 000	580 000	405 000	12 000	2 515 000
Marerialit ja palvelut	-929 800	-176 500	-161 000		-1 267 300
Henkilöstökulut	-244 100	-247 400	-81 900		-573 400
Poistot	-129 100	-103 000	-123 000		-355 100
Liiketoiminnan muut kulut	-110 200	-110 200	-55 100		-275 500
Kulut yhteensä	-1 413 200	-637 100	-421 000	0	-2 471 300
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	104 800	-57 100	-16 000	12 000	43 700
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-20 000				

PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY

Vastuhenkilö

Toimitusjohtaja Henrik Kiviniemi (oto)

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on rakennuttaa, hallita ja vuokrata Pyhäsalmen kaivoksessa sijaitsevia uusiokäyttöön soveltuvia tuotanto- ja toimitiloja tieteelliseen ja tuotannolliseen tarkoitukseen. Yhtiön aputoiminimi ja markkinointinimi on Pyhäjärven Callio – maanalainen menestystekijä.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Pyhäjärven kaupunginvaltuusto päätti 29.9.2014 § 85 perustaa Pyhäsalmen Kvanttikiinteistöt Oy –nimisen kiinteistöosakeyhtiön.

Yhtiöllä on Pyhäsalmi Mine Oy:n kanssa sopimus uusiokäytön ns. ensioikeuksista sekä tilojen edelleen vuokrauksesta ja uusiokäytön palveluliiketoiminnasta.

Yhtiö on tehnyt ensimmäiset vuokrasopimuksensa kaivosalueelle ja vuonna 2019 on odotettavissa lisää uusia sopimuskumppaneita. Yhtiö on yhdessä kaupungin elinkeinopalveluiden kanssa sekä suunnittelemassa että toteuttamassa monipuolista uusiokäytön hankeportfolioa keväällä 2018 laaditun Callion strategisen toimintasuunnitelman mukaisesti.

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Hallituksen jäsenet:

Kimmo Luukkonen, puheenjohtaja

Ville Isoherranen, varapuheenjohtaja

Jorma Leskinen, jäsen

Tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Oy

4. HENKILÖSTÖ

Toimitusjohtajana toimii (oto): vt. kaupunginjohtaja Henrik Kiviniemi.

Yhtiöllä on vuonna 2019 palveluksessaan osa-aikainen markkinointiassistentti.

5. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET

Strateginen tavoite 1. SAAVUTETTAVUUDESTA, INFRASTRUKTUURISTA JA OSAAMISESTA VETOVOIMAA

TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Liikenne- ja tietoliikenneyhteydet työelämän ja vapaa-ajan muutokseen vastaamassa	Callio Data Center Campus tarjoaa hyperturvallisen ja energiavarman vaihtoehdon konesalipalveluille	Data Center Campuksen kaava lainvoimainen 2019. Kohteen karakterisointi valmis 2019.
Liikenteen ja logistiikan virran hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	Biopolttoaineterminaali-hanke synnyttää yritystoimintaa hyödyntämään maanpäällistä infraa kaivosalueella.	Biopolttoaineterminaali-hanke saadaan toteutettua vuonna 2019 ja yritystoiminta mahdollistuu.
Ainutlaatuinen maanalainen infrastruktuuri ja maanalaisen toiminnan osaaminen	Maanalaisen turvallisuuden ja suoje-lutoiminnan osaamisen hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen yritys-lähtöiseksi uusiokäytöksi.	Callio Underground Rescue-hanke saa rahoituksen ja alkaa keväällä 2019 (hanke-aika 1/2019-12/2021).
	Callio Edible Insects from Mine-hanke	Hanke on käynnissä 1/2019 suunnitelman mukaan ja etenee suunnitellusti.
	Kasviontuotannon jatkokehittäminen kaivoksessa tapahtuu yritys-lähtöisen hankkeistamisen kautta.	Callio solmii yhteistyösopimuksen 6 kpl yritysten kanssa jatkokehityksestä (erikoiskasvien viljelyn kiihdytyskaista).
	Kaivosinfrastruktuuri tarjoaa koneiden ja laitteiden T&K-toiminnalle monipuoliset mahdollisuudet	Uusia testaus- ja tuotekehityssopimuksia 3 kpl vuoden 2019 aikana.

	CallioLab osaksi kansainvälisiä tutkimusinfrastruktuureja ja verkostoja	Karakterisointi ja profilointi tapahtuu BSUIN-hankkeen kautta 2019 loppuun mennessä.
Paikallisten osaamisklustereiden rakentaminen	Kaivoksen henkilöstön ja alihankkijoiden yrityskehittäminen tuo kasvua ja työtä.	Uusia perustettuja yrityksiä 2 kpl vuonna 2019.
Resurssiviisas Pyhäjärvi	Suomen sähköjärjestelmän tarvitsema Energiavarastohanke tarjoaa säätövoimaa markkinoille. Energiakaivos-hanke selvittää kaivoksen geotermisen energian liike-taloudellista hyödyntämistä. Callio kiertotalouden tiekartta-selvityksen jatkotyöstö avaa mahdollisuuksia infran uusiokäytölle.	Energiavarastosta tehdään investointipäätös yksityisen toimijan tai konsortion toimesta ja rakentaminen alkaa vuonna 2020. Vuonna 2019 yksi yritys-lähtöinen ja -rahoitteinen jatkotoimenpide saadaan alkuun geotermisen energian hyödyntämiseksi. Vuonna 2019 yksi uusi kiertotalouden yritys-lähtöinen toimenpide tai hankkeistus.

Strateginen tavoite 2. ELINVOIMASTA JA HYVINVOINNISTA PITOVOIMAA		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Mukaan vetävä toimintakulttuuri	Yhtiö osallistuu paikkakunnan tapahtumiin jakaen tietoa toiminnastaan monipuolisesti ja keräten näkemyksiä kuntalaisilta.	Osallistuu 6 kpl Pyhäjärven tapahtumiin vuonna 2019. NIHAK-alueen ja maakunnan tapahtumiin 4 kpl vuonna 2019

Strateginen tavoite 3. KAUPUNKIKONSERNIN TASAPAINOINEN TALOUS JA KONSERNIYHTIÖIDEN ROOLI ELINVOIMAN EDISTÄMISESSÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Talous tasapainossa	Yhtiön käyttökate on positiivinen Yhtiö varautuu tuleviin investointeihin laajentamalla erityisesti palvelu- ja vuokratulopohjaa merkittävästi	Käyttökate positiivinen Uusia palvelu- ja vuokrasopimuksia 5 kpl vuonna 2019
Tytäryhtiöiden elinvoimatyö	Maanalaisen kaivosinfrastruktuurin jatkokäyttö turvataan	Jatkokäyttö mahdollistuu tuleville vuosille vuoden 2019 aikana.
Kestävät ja vaikuttavat investoinnit	Yhtiö varautuu tuleviin investointeihin tekemällä investointisuunnitelman.	Investointisuunnitelma vuosille 2020-2022 tehdään vuoden 2019 aikana.
Henkilöstön osaamisen ja jaksamisen kehittäminen	Henkilöstöpolitiikka mukautuu työntekijöiden asuinpaikkoihin ja erityisosaamiseen.	Etätyömahdollisuus asiantuntijoille sekä omaehtoisen koulutuksen tukeminen.

Strateginen tavoite 4. ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VUOROVAIKUTUS		
TAVOITE	TOIMENPIDE / HANKE	ARVIOINTI / MITTARI
Aktiivinen ja erottuva Pyhäjärvi	Ainutlaatuinen yritysalue tuodaan esiin viestimissä säännöllisesti ja näkyvästi.	Callio näkyy kuukausittain maakunnan ja/tai valtakunnan mediassa sekä 3 ajankohtana kansainvälisessä mediassa vuonna 2019
Alueellinen yhteistyö vastaamaan elinvoimatyön haasteita	Callio toimii aktiivisena ja katalyyttisenä yhteistyökumppanina sekä alueellisesti, maakunnallisesti että valtakunnallisestikin.	Yhteistyöverkostosta saadut uudet kontaktit ja uusiokäyttöavaukset 2019 Yhteisten hankkeiden ja projektien lukumäärä 2019

PYHÄSALMEN KVANTTIKIINTEISTÖT OY

TALOUSARVIO VUODELLE 2019 SEKÄ TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2020 - 2021

Tuloslaskelma	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Liikevaihto					
Vuokratuotot	0	0	58 000	90 000	130 000
Muut tuotot	0	0	1 000	2 000	2 000
Elinkeinopalvelut	0	0	4 000	7 000	23 000
Liiketoim.muut tuotot	0	0	0	0	0
Liikevaihto yhteensä	0	0	63 000	99 000	155 000
Materiaalit ja palvelut					
Palvelut	0	0	-5 000	-12 000	-16 000
Aine- ja tavaraostot	0	0	-2 000	-3 000	-4 000
Materiaalit ja palvelut yht.	0	0	-7 000	-15 000	-20 000
Henkilöstökulut					
Palkat	0	0	-15 000	-30 000	-60 000
Henkilöstökulut	0	0	-4 500	-9 000	-18 000
Muut henkilöstökulut	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	0	0	-19 500	-39 000	-78 000
Poistot ja arvonalentumiset					
Koneista ja kalustosta	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalen. yhteensä	0	0	0	0	0
Muut kulut					
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	0	0	0	0	0
Kiinteistöjen hoitokulut	0	0	-1 000	-2 000	-4 000
Hallintopalvelut	-495	-1 000	-3 500	-5 000	-6 000
Muut hallinnonkulut	0	0	-3 000	-3 000	-3 000
Muut kulut yhteensä	-495	-1 000	-7 500	-10 000	-13 000
Liikevoitto (liiketappio)	-495	-1 000	29 000	35 000	44 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Korko- ja rahoituskulut	0	0	-270	-270	-270
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0	0	0	0	0
Voitto ennen satunnaisia eriä	-495	-1 000	28 730	34 730	43 730
Tilikauden voitto / tappio	-495	-1 000	28 730	34 730	43 730

ASUNTO OY PYHÄJÄRVEN TORIPIHA

Isännöinti

Pyhäjärven Tilitoimisto Oy Tuohimaa Kati

1. TOIMINTA-AJATUS

Yhtiön toimialana on vuokraoikeuden nojalla hallita Pyhäjärvellä sijaitsevia määräaloja kolmesta eri tilasta sekä niille rakennettavia rakennuksia.

2. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

3. HALLINTO JA TILINTARKASTUS

Hallitus

Sari Ahola, puheenjohtaja

Sami Laukkanen

Matti Ruotoistenmäki

Tilintarkastusyhteisönä toimii BDO Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Tiina Mikkonen-Brännkärr.

4. INVESTOINNIT

Asuin/liikerakennus sekä autokatos/varasto-rakennus ovat valmistuneet v. 2016, joten normaalia vuosihuoltoa enempää ei ole korjauksia odotettavissa lähivuosina.

TALOUSARVIO VUODELLE 2019

TUOTOT

HOITOVASTIKKEET/ASUNNOT	189,3	m2	12	kk	3,70	eur/m ² /kk	8 404,92
HOITOVASTIKKEET/LIIKETILAT	191,1	m2	12	kk	4,44	eur/m ² /kk	10 181,81
HOITOVASTIKKEET/VARASTO	20,0	m2	12	kk	1,48	eur/m ² /kk	355,20
VESIMAKSUT	ennakko 10,00 eur/kk/hlö tai /lh						1 200,00
	kylmä	4,20 eur/m2					
	lämmin	5,00 eur/m2					

TUOTOT YHTEENSÄ

20 141,93

HOITOKULUT

HALLINTO

- Kokouspalkkiot	200,00
- Isännöinnin sopimusveloitukset	1 413,60
- Muut hallintokulut	1 700,00

KÄYTTÖ- JA HUOLTOPALVELUT

- Kiinteistöhuollon sopimusveloitukset	4 136,64
- Käytön ja huollon kulut	50,00
- Ulkoalueiden hoito	700,00
- Siivous	1 500,00
LÄMMITYS	4 400,00
VESI JA JÄTEVESI	700,00
SÄHKÖ	800,00
JÄTEHUOLTO	600,00
VAHINKOVAKUUTUKSET	230,00
VUOKRAT	1 050,00
KIINTEISTÖVERO	2 000,00
KORJAUKSET	661,69

HOITOKULUT YHTEENSÄ

20 141,93

HOITOKATE

0,00